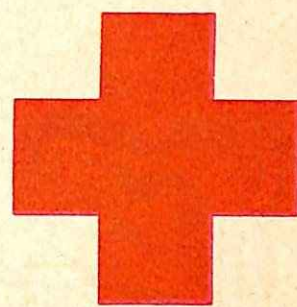
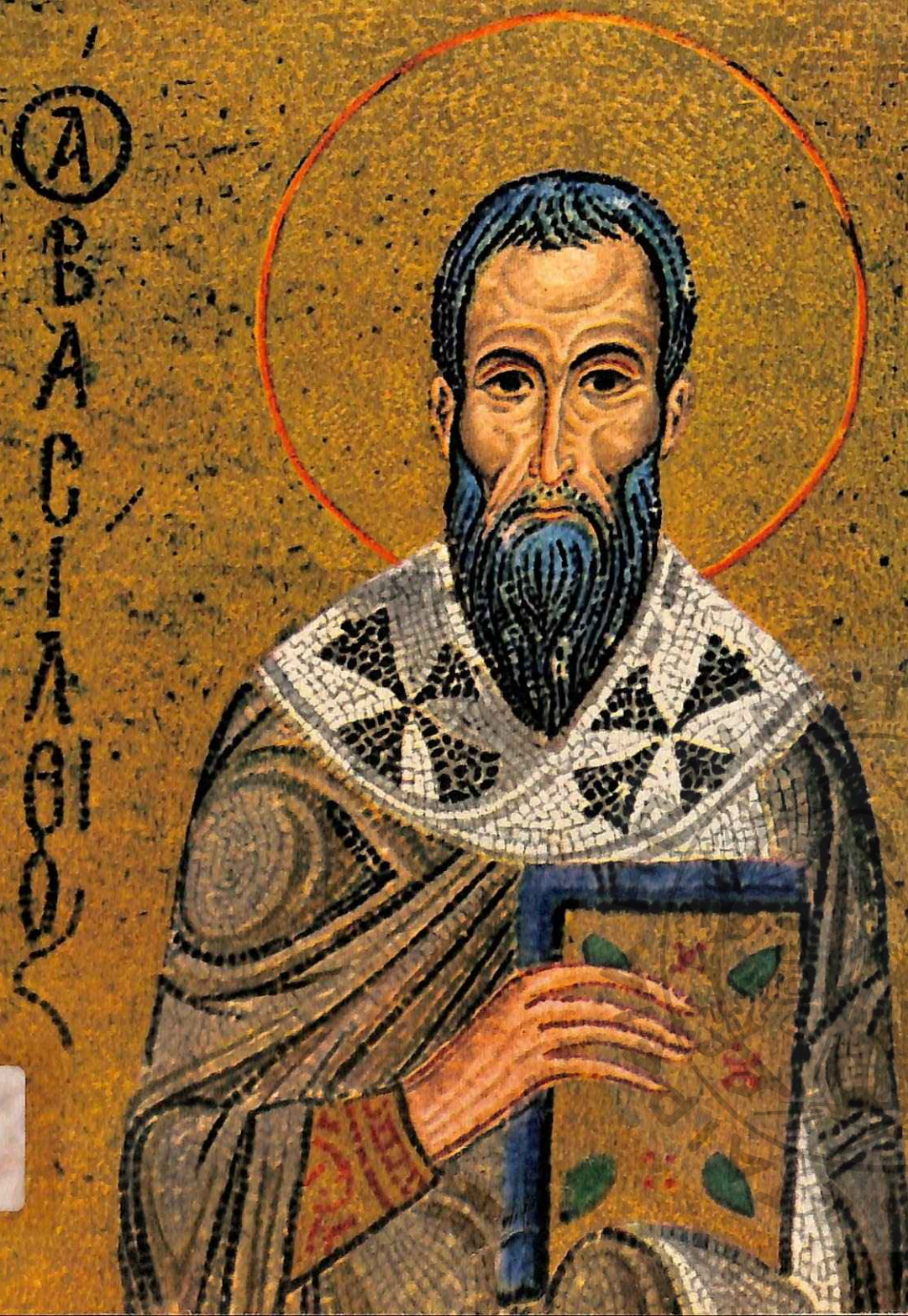
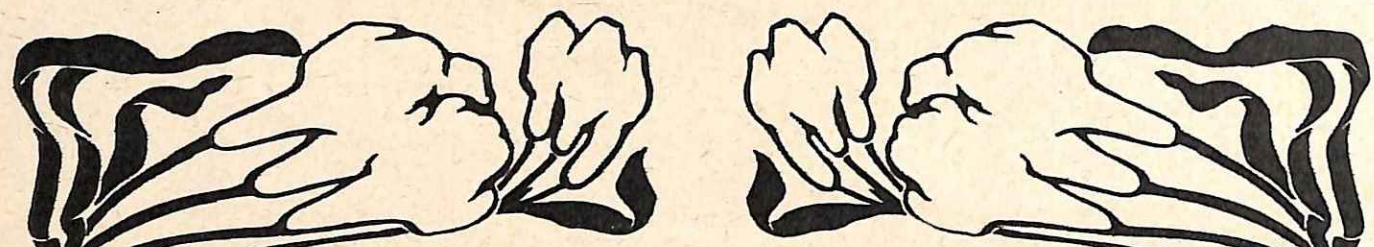

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1966

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ΙΤΙΧΟΙ
Μ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ.

ΜΟΥΣΙΚΗ
ΧΡ. Κ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ.

ALLEGRETTO

MINUT
T. 54059

Η μι - κρού - λα η μι - κρή Μαργα -

ρί - τα να δια - βά - ση δέν μπο - ρεί αλ - φα θή - τα. Στα μα - τὰ κια της κυ. λὰ ἔ - να δά - κρυ τό δι -

βαί - ο της πε - τὰ σέ μίαν ἄ - κρη. Τό πο δά - ρι της χτυπᾷ καί φω. νά - ζει, τήν κυ. τὰ ζουν τὰ παιδιὰ, κάνουν

καί ζι. Νά δια - βά - ση δέν μπο - ρεί αλ - φα θή - τα, ὅχι! τί ἄ - τα - χτο παι - δι Μαργα - ρί - τα!

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Τοῦ, ὑπὸ τὴν ὕψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ καὶ τὴν ἐπίτιμον
Προεδρίαν τῆς Α. Μ. τῆς ΒΑΣΙΛΕΥΣΗΣ - ΜΗΤΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924 — 1941 • Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 21ον

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1966 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 4

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ΣΥΓΓΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθύνσεις συμφώνως Α. Ν. 1091, ἄρθρον 6 : Διευθύνσεις Περιοδικῶν : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,
Δώρα δ' Ἰστρία 22. • Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 καὶ Σόλωνος

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 2 (Διὰ τὰ Σχολεῖα 1,50) — Ἐτησίᾳ συνδρομὴ Ἑσωτ. Δρχ. 12. Ἐξωτ. 10 σελλ. ἢ 2 δολλ.

ΕΞΟΦΑΝΕΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΙ : Παρακαλοῦμεν θερμῶς : α) Τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν
ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλωνται ἀπροσώπως Ε. Ε. Σ. Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

	Σελίς	Page
ΜΗΝΥΜΑ προέδρου Δ.Ε.Σ. κ. Σ. ΓΚΟΝΑΡ	2	MESSAGE of Mr. A. GONARD, President of the I. R.C.
» προέδρου Ε.Ε.Σ. κ. Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	3	MESSAGE of Mr. C. GEORGACOPOULOS, President of the H.R.C.
ΠΕΤΡΟΥ ΧΑΡΗ: Ὁ μικρὸς θαυματοποιὸς	4	PETROS HARIS: The Young Magician
Γ. Ν. ΑΜΠΟΤ: Τὰ δῶρα	5	G. N. ABBOT: Presents
Π. ΝΙΡΒΑΝΑ: Ἡ αἰσθητικὴ τοῦ δώρου	6	P. NIRVANAS: Choice of a Present
Θ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Ποίημα	6	TH. P. KONSTANTINOU: Poem
ΑΝΔΡ. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ: Ναυμαχία τῆς Ἑλλης	7	A. KARANTONIS: The Sea-battle at Elli
Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ: Ἀλεξ. Βυζάντιος	8	E. P. PHOTIADES: A. Byzantios
Α.Κ.: Μὲ τὸν Λουκιανὸν στὴν ἀρχαϊότητα	9	A.K.: A Walk in Ancient Times with Loukianos
Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ: Ἀρχαῖες θρησκείες	10	K. PAPAPANAGIOTOU: Ancient Religions
Ν. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ: Θαλάσσιοι ὄργανισμοί	11	N. P. DIMITROKALLIS: Sea Organisms
ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ: Ποίημα	11	ST. SPERANTSAS: Poem
ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ἑσκιμῶες	12	SP. PANAGIOTOPOULOS: Eskimoes
Θ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ - ΝΟΒΑ: Ὁ ἥλιος τοῦ μεσονυκτίου	13	TH. ATHANASIADES - NOVAS: The Midnight Sun
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΜΑΘΙΟΣ ΜΑΚΚΑΣ	14	EDITOR'S: MATHIOS MAKKAS
ΙΑΤΡΟΥ Ε.Σ.: Ἡ ὑγεία	15	H.R.C. DOCTOR: Health
ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.: Εἰκόνες	16	H.J.R.C. ACTIVITIES in Pictures
Κ. FORBES: Ἡ μαμὰ καὶ ὁ ἐνοικιαστής, μετ. Κ. ΡΟ- ΔΙΑΔΟΥ	18	K. FORBES: The Mother and the Tenant (Trans. by K. RODIADOU)
Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ: Σπάνιες ἐπισκέψεις	19	G. STAVROPOULOS: Rare Visits
ΤΑΚΗ ΔΟΞΑ: Ἡ κούκλα τῆς Ροδούλας	20	TAKIS DOXAS: Rodoula's Doll
Α. ΠΑΛΛΗ: Ποίημα	21	A. PALLIS: Poem
Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ	21	NEWCOMERS TO LITERATURE
ΚΙΝΗΣΙΣ-ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν.	22	H.R.C. and H.J.R.C. MOVEMENT and ACTIVITIES
Γ. Π. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Ἱστορίες τοῦ χωριοῦ	25	G. P. PAPADIMITRIOU: Village Stories
Θ. ΣΠΗΛΑ - ΑΧΑΙΟΥ: Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος;	26	TH. SPIL. - AHAIOS: Who is That Man?
Σ. ΠΑΥΛΕΑ: Ποίημα	28	S. PAVLEAS: Poem
ΠΑΠΟΥ - ΓΙΑΓΙΑΣ: Ἑμμετρὲς συμβουλές	28	GRANDFATHER-GRANDMOTHER: Advise in verse
Η ΦΥΣΙΚΗ ΜΑΣ	29	PHYSICS
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ	30	READERS' CONTRIBUTION
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	31	PUZZLES
ΕΚΤ. ΜΑΛΟ: Χωρὶς Οἰκογένεια	32	HECT. MALOT: Without Family
Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ - ΧΡ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ - Α. Β.: Στίχοι - μουσικὴ στὰ ἐσώφυλλα		M. STASSINOPOULOS - CH. CHAIROPOULOS - A.B.: Music and Verse in the Innercover

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Εὐτυχισμένος ὁ Νέος Χρόνος

ΔΩΡΕΑ 1.168.4
16.8.85
ΗΜΕΡΟΜ. 3619.9
ΑΡΙΘ.

Ὁ Ἅγιος Βασίλειος τοῦ ἐξωφύλλου μας εἶναι ἀντίγραφο τοῦ Μωσαϊκοῦ ποῦ ἐφιλοτέχνησαν Βυζαντινοὶ ψηφοθέτες τοῦ 12 αἰ.
εἰς τὴν «Καπέλλα Παλατῖνα» τοῦ Παλέρμο.

Μ Η Ν Υ Μ Α
 του Προέδρου του Διεθνούς Έρυθρου Σταυρού
 κ. ΓΚΟΝΑΡ δια τὸ 1966

Τὸ ἀπερχόμενον ἔτος δὲν ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον τὴν ποθητὴν εἰρήνευσιν. Βεβαίως ὠρισμένοι συγκρούσεις κατεσείησαν, ἀλλὰ νέα ἀνεφύησαν ἢ ἐπεδεινώθησαν, καὶ παλαιαὶ ἐστίαὶ συρράξεων ἀνεζωπυρώθησαν. Ἀγχος καὶ ἀγωνία εἶναι ἡ σημερινὴ τύχη ἀναριθμῶν ἐμπολέμων ἢ ἀμάχων δυστυχῶν ὑπάρξεων.

Ὁδὸν ἐπὶ στιγμὴν ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς δὲν ἐγκατέλειπε τὴν προσπάθειάν του. Ὁ Διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἐξεπλήρωσε τὴν ἀνθρωπιστικὴν του ἀποστολὴν εἰς τὴν Κύπρον, τὸ Κογκό, τὴν Ὑεμένην, τὴν Δομινικανικὴν Δημοκρατίαν, τὸ Βιετνάμ, τὰς Ἰνδίας, τὸ Πακιστὰν καὶ ἄλλοι καὶ μάλιστα ὑπὸ συνθήκας σκληρὰς, συχνὰ δὲ καὶ ἐπικινδύνους πὺν προήρχοντο ἀπὸ τὰς συγκρούσεις.

Ἐν τούτοις παρ' ὅλα τὰ ἐμπόδια, τὴν ἄρησιν, τὴν δυσχερείαν τῆς ἀποδοχῆς τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἀρχῶν τῶν διαγραφόμενων ὑπὸ τῶν Συμβάσεων τῆς Γενεύης, εἶναι παρήγορος ἡ διαπίστωσις ὅτι αἱ ἐναποτιθέμεναι εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν ἐλπίδες ἀξάνουν ὁσημέραι. Ὅλο καὶ περισσότερον ὅτι αἱ ἐναποτιθέμεναι εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν, ἰδίως ὅταν πρόκειται διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης.

Ὑπολογίζον ἐπὶ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἰδίως ὅταν πρόκειται διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης. Ὅσοι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν 20ὴν Διεθνήν Ἐμπιστοσύνην αὐτὴ ἐπιβάλλει συνεχῶς νέας εὐθύναι. Ὅσοι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν 20ὴν Διεθνήν Συνδιάσκεψιν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τῆς Βιέννης, εἶχον πλήρη συναίσθησιν. Συγκεντρωθέντες ἐξ ἀπάντων τῶν σημείων ἑνὸς κόσμου ἐξυπηρετήσεως τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ἡ ἐνεργὸς ἀλληλεγγύη ἐνώπιον τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας ἀποτελεῖ ἐφαρμογὴν τῆς ἰδέας εἰς τὴν προῆλθιν. Εἴθε τὸ νέον ἔτος νὰ προσφέρῃ νέα καὶ λαμπρὰ παραδείγματα.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διεθνούς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ
 κ. Σ. ΓΚΟΝΑΡ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ
 κ. Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ
 κ. ΚΩΝ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ἀπευθύνει ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἐτει τὸ ἀκόλουθον μήνυμα:

Οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων ὑποδέχονται τὸ ἀνατεῖλαν Νέον Ἐτος μὲ τὴν εὐχὴν ὅπως ἀποβῇ τοῦτο Ἐτος Εἰρήνης, ἐξασφαλίσεως δι' ὅλους τοὺς λαοὺς τὴν Ἐλευθερίαν, τὴν Δημοκρατίαν καὶ τὴν Δικαιοσύνην.

Ἡ εὐχὴ αὕτη ἀποτελεῖ τὸ περιεχόμενον τῆς κυρίας ἀποστολῆς τῆς Μεγάλης διεθνούς Ὄργανώσεως τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὁ ὁποῖος ἀντιμετωπίζει τὰ ζητήματα πὺν γεννοῦν οἱ πόλεμοι, αἱ ἐμφύλιοι συγκρούσεις καὶ αἱ θεομηνίαι καὶ προσπαθεῖ νὰ βοηθήσῃ καὶ περιθάλψῃ τὰ θύματα αὐτῶν, γνωρίζει τὴν ἔκτασιν τῶν καταστροφῶν πὺν προκαλεῖ ἡ διατάραξις τῆς Εἰρήνης καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς ὅλους τοὺς Ἀνθρώπους τὴν ἐπιδίωξιν τῆς πλήρους ἐπικρατήσεώς της.

Μία ἀναδρομὴ εἰς τὸ ἔτος 1965 μᾶς δίδει τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἀγωνίας τὴν ὁποῖαν ἐπροκάλεσαν ὁ συνεχιζόμενος εἰς τὸ Βιετνάμ πόλεμος, ὁ μετὰ κόπον ἀποφευχθεὶς πόλεμος μετὰ τῆς Ἰνδίας καὶ τοῦ Πακιστάν, αἱ πολυάριθμοι συγκρούσεις εἰς τὴν Ἰνδονησίαν, αἱ ἀνατροπαὶ καθεστῶτων εἰς νεοπαγῇ Κράτῃ καὶ ἄλλαι συγκρούσεις ὡς καὶ ἡ ἔντασις ἣτις δημιουργεῖται ἐκ τῆς ἀντιθέσεως τῶν πολιτικῶν ἐπιδιώξεων τῶν ἰσχυρῶν τῆς Γῆς, εἰς ἃς ὀφείλονται διάφοροι ἐπιπτώσεις ἐπὶ ζητημάτων δυσναμένων νὰ ἐπιλυθοῦν μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Ἀρχῶν τοῦ Ο.Η.Ε., ἀλλὰ διατηρουμένων εἰς ἐπικίνδυνον διὰ τὴν Εἰρήνην ἐκκρεμότητα, ὡς τὸ Κυπριακόν, λόγω τῶν ἀντιθέσεων τούτων.

Παρ' ὅλα ταῦτα τὸ 1965 ἔχει καὶ τὴν φωτεινὴν πλευρὰν του. Κατ' αὐτὸ συνῆλθεν ἐν Βιέννῃ ἡ 20ὴ Διεθνὴς Διάσκεψις τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, εἰς τὴν ὁποῖαν μετέσχον 107 Κράτῃ καὶ 104 Ἐθνικοὶ Ἐρυθροὶ Σταυροί.

Ὑπ' αὐτῆς ἐνεκρίθησαν π α μ ψ φ ε ἰ αἱ διατυπωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ θεμελιώδεις Ἀρχαί του, τῶν ὁποίων κύριος σκοπὸς εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τῆς Εἰρήνης.

Ἀς ἐλπίσωμεν ὅτι τὰ 107 Κράτῃ, τὰ ὁποῖα ἀπεδέχθησαν τὰς Ἀρχὰς ταύτας, θὰ θελήσουν νὰ τὰς ἐφαρμόσουν ἐμπράκτως, καίτοι πρόσφατος πείρα μᾶς ἐδίδαξεν ὅτι ἀποδεχόμεθα τὰς Ἀνθρωπιστικὰς Ἀρχὰς τὰς ὁποίας προβάλλει ὁ σύγχρονος πολιτισμός, ἀλλὰ δὲν παραλείπομεν τὴν ἄρησιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὅταν εὐρίσκωμεν τοῦτο ὡς συμφέρον εἰς τὰς πολιτικὰς ἐπιδιώξεις μας. Ἡ Ἑλλὰς ἀποτελεῖ σπανίαν περίπτωσιν Κράτους σεβομένου παραδεδεγμένης Ἀρχῆς καὶ ἐφαρμόζοντος αὐτῆς, παρὰ τὰς προκλήσεις καὶ τὰς ἐκβιαστικὰς ἐκδηλώσεις, ὧν θύματα εἶναι ὁμογενεῖς μας.

Εἰδικώτερον, διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν τὸ 1965 ἦτο ἔτος ἐντόνου δραστηριότητος. Ἐπέτυχεν νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ νὰ διαθέσῃ πολὺτιμον βοήθειαν εἰς ἱματισμόν, σκηνάς, ἱατρικὴν περίθαλψιν, τρόφιμα κλπ. εἰς τοὺς ἐκ τῶν σεισμῶν πληγέντας συμπολίτας μας τῆς Σκοπέλου καὶ τῆς Ἀλοννήσου καὶ τῶν Νομῶν Ἠλείας, Μεσσηνίας καὶ Ἀρκαδίας, συνεχίζει δὲ τὴν παροχὴν τῆς βοηθείας.

Ἀπὸ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἤρξατο ἡ ἀνεργὸς ἐπεκτάσεως τοῦ ἐν Ἀθήναις Νοσοκομείου του, διὰ τῆς ὁποίας θ' ἀποβῇ συντόμως τοῦτο εἰς ἐν τῶν τελειοτέρων ἐν τῇ οἰκουμένῃ Νοσοκομείων, παρέχον διὰ τῶν 1.000 Κλινῶν του, τοῦ ἀνωτάτης ἐπιστημονικῆς στάθμης προσωπικοῦ του καὶ διὰ τοῦ κέντρου του ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν, πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τοὺς πάσχοντας καὶ τὴν Ἐπιστήμην.

Συνεχίζει τὸν ἀγῶνα του διὰ τὴν διάδοσιν τῶν Ἀρχῶν τῆς Ὑγιεινῆς (Οἶκοι νοσηλείας, ὕγιεινὴ διαβίωσις, φροντίς διὰ τὴν Μητέρα καὶ τὸ Παιδί) εἰς τὰς μεγάλας λαϊκὰς μάζας καὶ ἀναπτύσσει τὰς γνωστὰς δραστηριότητάς του εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς ἀποδοτικῶς.

Διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ πολυτίμου παλαιοῦ Συνεργάτου του κ. Μιχαὴλ Πεσμαζόγλου ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν παρὰ τῷ Ἰνστιτούτῳ Ἑρρίκου Ντυνάν, ἐτιμήθη ἡ Πατρίς μας καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς καὶ ἀνεγνωρίσθησαν αἱ ἀπὸ τριακονταετίας παρεχόμεναι πρὸς τὸν Διεθνή Ἐρυθρὸν Σταυρὸν ἀνεκτίμητοι καθοδηγητικαὶ ὑπηρεσίαι του κατὰ τρόπον περιφανή.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς διενήργησε καὶ ἐφέτος τὸν ἐτήσιον Ἐραλὸν του. Πρὸς τοῦτο ἐκινήτοποιήθησαν 60.000 συνεργάται του, ἐργασθέντες μὲ ἀγάπην διὰ τὸ ἔργον του. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ σύνθημα, 0,80 Δρχ. κατὰ κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ πληθυσμοῦ. Βεβαίως δὲν εἶναι ἱκανοποιητικόν, ἀλλ' ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς θεωρεῖ ὡς καθήκον του νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς ὅλους τοὺς εὐγενεῖς Συνεργάτας του, οἱ ὁποῖοι ἀναδέχονται τὸ βάρος τῆς διενεργείας τοῦ τοῦ ἐράνου καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας του πρὸς τοὺς εἰσφέροντας εἰς αὐτὸν καὶ ἰδιαίτερος πρὸς τὰς ἐργαζομένας τάξεις, αἱ ὁποῖαι δίδουν ἐνίοτε καὶ ἐκ τοῦ ὑστερήματός των τὴν εἰσφορὰν των.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, πάντοτε εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Πατρίδος καὶ τῶν πασχόντων, εὐχεται εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας εὐτυχές, εἰρηκὸν καὶ χαρούμενον τὸ Νέον Ἐτος.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΘΑΥΜΑΤΟΠΟΙΟΣ

του ΠΕΤΡΟΥ ΧΑΡΗ

ΣΗΜΕΡΑ, ούτε προβλήματα ούτε έγνοιες! Δε θα πούμε, βέβαια, ότι δεν υπάρχουν πιά, ότι παραμερίστηκαν, ότι έγιναν ανάμνηση. Τέτοια θαύματα, τέτοιο δώρο, δε θα μπορούσε να κάνει στους ανθρώπους του 1966 ούτε ο πιο μεγάλος θεός του Όλύμπου, που σε παλαιότερα, σε πολύ μακρινά χρόνια, σ' αυτή τουλάχιστον τη γη, έφτανε να κουνήσει το μικρό του δαχτυλάκι για να φύγουν τα σύννεφα και να λάμψη ο ήλιος, για να πάψη ένας οποιοσδήποτε λοιμός και να κελαιδίσουν πάλι όλα. "Αν όμως έγιναν ανίσχυροι

Σχεδιασμός: ΡΑΛΛΗ ΚΟΥΪΔΗ

οί μεγάλοι θεοί, απόμειναν ωστόσο οί μικροί, οί ανάρθρωτοι μικροί θεοί, που σήμερα, πρώτη ημέρα καινούριου χρόνου, είναι παντοδύναμοι. Κάτι παραπάνω: Είναι θαυματοποιοί.

Και δε μοιάζουν σε τίποτα με τους άλλους, τους περήφανους, τους δύσκολους, τους ακατάδεχτους. Οί μικροί θεοί της Πρωτοχρονιάς δεν περιμένουν να πās έσόν κοντά τους και να σκύψης ικέτης. Σε καλούν αυτοί, σε παρακαλούν, και σου τὰ υπόσχονται όλα: Τί θέλεις και δεν τόχεις από τους μικρούς αυτούς θεούς; Τί όνειρεύεσαι και δε γίνεται κοντά τους πραγματικότητα; Και μην ξαφνιαστής όταν τους δής μπροστά σου. Και προπάντων μη δείξης όλιγοπιστία. Ναι, ναι, αυτό που βλέπεις και δεν τό λογαριάζεις είναι ο μικρός θεός: "Ενα παιδί κι ένα παιχνιδάκι, ένα οποιοδήποτε, ένα φτηνό έστω, ένα τιποτένιο παιχνιδάκι, κάνουν τό μικρό θεό της Πρωτοχρονιάς, τόν παντοδύναμο, τόν

αιώνιο. Και δεν έχεις παρά να πλησιάσης, για να δοκιμάσης και τη δύναμη του μικρού θεού και την προσδοκία τη δική σου.

"Ενα μόνο θα σου ζητήσει ο μικρός θεός: "Αντοχή στη φλυαρία, στην ανεμπόδιστη, στην ατελείωτη, στη μεγάλη κι ευεργετική εκείνη φλυαρία των νέων πλασμάτων που δεν είναι πολύς καιρός, πολλά χρόνια που άρχισαν να έχουν μιλά και θέλουν να τὰ πουν όλα μονομιās: άντοχή θα σου ζητήσει στη θαυμάσια φλυαρία που όλο προσφέρει και ποτέ δε στερεύει σαν άφθονη κρήνη, σαν βαθύ και πλούσιο κεφαλάρι. Κάθισε κοντά στο μικρό θεό και μην κουράζεσαι ν' ακούς. Είτε άκριβό παιχνίδι κρατάει στα χεράκια του είτε μια φάλτσα σφυρίχτρα, έχει να σου πη, και τί δεν έχει να σου πη, τόσα πολλά και ωραία έχει να σου διηγηθώ, πού, όσο βαρύς κι αν είσαι από τις πίκρες σου κι άπ' τις μαύρες σου τις σκέψεις, θα σαλέψης, θα κάμης βήματα έξω από τόν καταραμένο χώρο της στενής ζωής σου και θα τόν ακολουθήσης τό μικρό θεό όπου κι αν πάη, όπου τόν στέλνει ή πρωτοχρονιάτικη χαρά του, ή κούκλα που σφίγγει στην άγκυλιά του, τό άεροπλανάκι που τό έτοιμάζει να πετάξω, τό μεγάλο βατόρι που τό έπιθεωρεί και τό δοκιμάζει πριν τό ρίξει στις θάλασσες και στους ώκεανούς, τό μαλακό τόπι που ζουλάει στα χέρια του, άκόμα και μια κορδελίτσα ή ένα άπλό χρωματιστό χαρτόνι. "Ενα παιδί κι ένα παιχνίδι. Τίποτ' άλλο, τίποτα περισσότερο.

Κι αν λείπη αυτό τό παιδί, ή φλυαρία του και ή δύναμή του; "Ε, τότε πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον τό παιχνίδι. Και τό παιδί δε θ' άργήσει να έρθω, δε θ' άργήσει να λαλήσει και να σκορπίσει τη φλυαρία του. Τό παιχνίδι άς έχει οποιαδήποτε ήμερομηνία. "Ας είναι του 1966, στην ανάγκη όμως άς κατέβη από καμμιάν έταξέρα του 1900. Τό θαύμα θα τό κάμω: Τό παιδί θα προβάλλη άμέσως από μέσα σου, όρμητικό κι άσυγκράτητο, θα παραμερίσει τόν άντρα ή τη γυναίκα των είκωσι, των τριάντα, των πενήντα ή και των έβδομήντα και των όγδόντα χρόνων, και θ' άπλώσει γύρω τόν κόσμο του. Θα γίνη και πάλι ο μικρός θεός, ο θαυματοποιός, που ό,τι θέλει κάνει, που ό,τι ποθήσει τόχει, που ό,τι του ζητήσουν τό χαρίζει, που ό,τι όνειρευτή τό ζή. Και θ' άρχισω, βέβαια, ή φλυαρία, θ' άρχισω και ή εύτυχία. Και θα περιμένουν, θα περιμένουν πολύ, όσες τουλάχιστον ώρες έχει ή μέρα της γιορτής, θα περιμένουν και τὰ προβλήματα και τὰ έρωτήματα, και οί εύθυνες και οί έγνοιες, και οί ψιθυροί του σπουδαστηρίου και τὰ γαυγίσματα του δρόμου, και οί βαναυσότητες της άγοράς και οί άλλαλαγμοί των λογοκόπων που ήδονίζονται με τη φωνή τους και τό χουν μαράζι που δεν παίρνουν άπόκριση και μένουν θλιβεροί αότιμιωρούμενοι.

"Ενα παιδί, λοιπόν, κι ένα παιχνίδι. Τίποτ' άλλο, τίποτα περισσότερο.

Γ. Ν. ΑΜΠΟΤ

ΤΑ ΔΩΡΑ

ΑΥΤΗ Η ΣΥΝΗΘΕΙΑ του να δίνουμε δώρα τὰ Χριστούγεννα ή την Πρωτοχρονιά έχει από πολ- λούς συσχετισθώ με τὰ δώρα των Μάγων, και αυτή είναι ή πιο εύκολη εξήγηση. Οί ρίζες όμως του έθι- μού είναι πολύ παλαιοτέρες και ή συσχέτιση αυτή δεν είναι τόσο σωστή όσο φαίνεται. "Η άρχή του έθιμου πρέπει να ζητηθώ πολύ πιο παλιά και τίποτα δεν είναι βέβαιο, όπως δεν είναι βέβαιη ή ήμερομηνία που γεννήθηκε ο Χριστός. Κατά τόν Δ. Τσέλιο μόνον στον τέταρτον αιώνα έγινε κάποιο καταστάλαγμα γύ- ρω στο θέμα τούτο και σε μερικές περιοχές της "Ανα- τολικής "Εκκλησίας ή Γέννηση γιορτάζονταν μαζί με τη Βάπτισμα, δηλαδή τὰ Θεοφάνεια, δηλαδή στις 6 του Γενάρη. Στα 336 ή Ρωμαϊκή "Εκκλησία αποφά- σισε να χωρίσει την Γέννηση από την Βάπτισμα και να την γιορτάζει στις 25 Δεκεμβρίου, πιθανότατα έπειδή ή ημέρα αυτή είχε, στα 274, όρισθώ από τόν Αυτοκράτορα Αδριανό σαν ήμέρα γιορτής του "Αήτ- τητου "Ηλιου», άφού τό ήλιοστάσιο, δηλαδή ή μικρό- τερη ήμέρα του χρόνου ύστερα από την όποιαν ξανα- χίζουν οί ήμέρες πάλι να μεγαλώνουν, είναι ή 22α Δεκεμβρίου. "Η "Ανατολική "Εκκλησία δέχθηκε στα 380 την 25η Δεκεμβρίου σαν έπέτειο της Γέννησης και την 6η "Ιανουαρίου σαν έορτή των Θεοφανείων, ενώ ή Ρωμαϊκή "Εκκλησία γιορτάζει την 6η "Ιανουαρίου μαζί με την Βάπτισμα και την προσφορά των Μάγων.

Στην αρχαία Ρώμη γιορτάζονταν τὰ Σατουρνάλια για μια εβδομάδα ολόκληρη, από 17 έως 24 Δεκεμ- βρίου. Τὰ Σατουρνάλια, που άμεσα σχετίζονταν με τὰ παλαιότερα ελληνικά Κρόνια, ήταν ή έορτή του τέλους της σποράς, και γινόταν γλέντι και ξεφάντωμα, όπως γίνεται τώρα στα Καραβάγια. Κάθε εργασία σταμα- τούσε και οί σκλάβοι ήταν προσωρινά έλεύθεροι να κάνουν και να λένε ό,τι θέλουν, ανταλλάζονταν δώρα και γλυκίσματα, και εκλέγονταν με λαχνό ένας ψευ- τοβασιλιάς. Ο λαχνός ήταν ένας φασόλι κρυμμένο σε ένα γλύκισμα και όποιος τό βρισκε γινόταν Βασιλιάς. "Αργότερα τό ξεφάντωμα αυτό μετατοπίστηκε στις άοχές (καλένδες) του "Ιανουαρίου και τὰ σπίτια στο- λίζονταν με διάφορες πρασιναδες για να καλυφθούν ή σπορά και να ξαναβλαστήσει, με τό καλό, ή νεκρή γη. Στη Γερμανία φαίνεται ότι τό έθιμο πήρε πιο μεγαλόπρεπη μορφή και για στολίδια μεταχειρίζονταν ολόκληρα δέντρα. Πάντως τόν δέκατο αιώνα στη Δυ- τική Εύρώπη γινόταν θεατρικές παραστάσεις που πα- ριστάσαν τόν Παράδεισο με τόν "Αδάμ και την Εύα και με τό δέντρο της Γνώσεως, φορτωμένο μήλα φν- σικά και άλλα στολίδια, άργότερα δε προστεθήκαν τὰ αναμμένα κεριά σά συμβολισμός της επιστροφής του ήλιου, έθιμο που ήθε από τις Σκανδιναβικές χώρες, όπου τώρα επιζή στη Σουηδία με την παράσταση της Σάντα Λουσιίας. "Επειδή οί παραστάσεις αυτές έφεύγαν πολύ από τις εκκλησιαστικές αντιλήψεις, για φαινομενική τουλάχιστον ευπρέπεια, και συχνά κα- ταντούσαν όργανιστικές, καταργήθηκαν αλλά ο διά- κοσμος, δηλαδή τό στολισμένο δέντρο, έμεινε αλλά χωρίς τους ξεδιάντροπους ήθοποιούς. "Η συνήθεια αυτή του φορτωμένου και στολισμένου δέντρου του

Παράδεισου γενικεύθηκε και συνδύαστηκε με τὰ Χρι- στούγεννα, όπως συμβαίνει συχνά όταν δύο γιορτα- στικές εκδηλώσεις χρονικά συνδυάζονται χωρίς να έ- χουν άμεση ιστορική σχέση. "Ετσι έγινε και ή ένωση με τό παλιό Ρωμαϊκό έθιμο των δώρων, που δίδονταν στα Σατουρνάλια, και γι' αυτό στην άρχή οί πατέρες της "Εκκλησίας άναθεματίσαν τό έθιμο των δώρων. "Ο "Αγιος Αδωνστίνος τό χαρακτήρισε σαν «διαβολικό» και ο "Ιωάννης ο Χρυσόστρμος σαν «σατανική σπατά- λη», γιατί τότε ό,τι θύμιζε Δωδεκάθεο ήταν αντικεί- μενο άναθέματος. Κάτι άνάλογο έκανε και τελευταία ή "Εκκλησία της Ελλάδας, που άρνείται τὰ βαπτίζει με όνόματα της άρχαιότητας τὰ νεογέννητα, αλλά άπαι- τεί αυτά να έχουν καθιερωμένα όνόματα άγίων της Χριστιανοσύνης. Τὰ δώρα αυτά, λοιπόν, στην Ρώ-

Τὰ δώρα του "Αη-Βασίλη

μη λέγονταν strenze και παρ' όλους τούς άφορισμούς των πατέρων της "Εκκλησίας έχουν επιζήσει σαν έ- θιμο. Σήμερα τὰ δώρα αυτά λέγονται στη Γαλλία etrennes και στην "Ιταλία strenne, στην Κύπρο δέ, όπου έμεινε κάποια γαλλική παράδοση από την εποχή των Λουσιναί, λένε ότι τὰ φέρνει ή «Πουλού- στραυνα». Στην "Ελλάδα τό όνομα του "Αη Βασίλη συνδυάστηκε με αυτά, γιατί ή γιορτή του συμπίπτει με την πρώτη του "Ιανουαρίου. Τὰ Ρωμαϊκά έθιμα επιζούν στην "Ελλάδα με τὰ κάλαντα (τραγούδια των καλενδών, δηλαδή της πρωτομηνιάς) και με τη Βα- σιλίπιττα, δηλαδή τό γλύκισμα όπου μέσα είναι κρυμμένο τό φασόλι (ή τό φλουρί) που όποιος τό βρή γίνετα βασιλιάς της βραδυάς. Τό ίδιο υπάρχει και στη Γαλλία με τό gateau du roi, που τρώγεται την 6η "Ιανουαρίου όπόταν, όπως είπαμε, ή Ρωμαιοκα- θολική "Εκκλησία γιορτάζει και την προσφορά των Μάγων. Και γι' αυτό λέγεται καμμιά φορά gateau des rois, οτόν πληθυντικό. Και εκεί κρύβουν ένα φασόλι ή κάτι άλλο, και όποιος τό βρή γίνεται ψευτοβασιλιάς, διαλέγει έναν σύντροφο, γυναίκα ή άντρα, και κάνουν νούμερα, και διασκεδάζουν.

"Όστε βλέπομε ότι τό όνομα της Βασιλόπιττας δεν έχει σχέση με τόν "Αγιο Βασίλειο, αλλά με τό πα- λιό έθιμο του Ψευτοβασιλιά στα Σατουρνάλια της παγκόσμης Ρώμης.

Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΩΡΟΥ

ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ τὸ καλύτερο δῶρο; Ἴδου ἓνα ζήτημα πὸν ἀπασχολοῦσε, ἄλλοτε, τὸν ἀνθρώπου τις παραμονὲς τῆς Πρωτοχρονιάς. Μελετοῦσαν τὴν ψυχολογία τῶν ἀγαπημένων τους, λογάριζαν τὴν ἡλικία καὶ τὸ φύλο τους, προσπαθοῦσαν νὰ μαρτυροῦν τις ἐπιθυμίες καὶ τὰ γούστα τους καί, μὲ ὁδηγὸ τὴν ἀτομικὴ τους καλαισθησία, καλὴ ἢ κακὴ ἀδιάφορο, τοιγύρην τὰ μαγαζιά καὶ ἀναλόγως μὲ τὰ μέσα πὸν εἶχαν νὰ διαθέσουν, ἔκαναν τὴν ἐκλογὴ τῶν πρωτοχρονιάτικων δώρων. Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ ἐκλογὴ αὐτὴ δὲν ἦταν πάντα εὐκόλη.

— Δὲν φτάνει πὸν ξεδεύεις — μοῦ ἔλεγε κάποτε ἓνας φτωχὸς διάβολος, φορτωμένος ἀπὸ ὑποχρεώσεις καὶ εὐγνωμοσύνης, ἀλλὰ πρέπει νὰ σπάσης καὶ τὸ κεφάλι σου γιὰ νὰ βρῇς τί ἀρέσει καὶ τί πρέπει στὸν καθένα. Καὶ πάλι εἶναι ζήτημα ἂν θὰ τοὺς εὐχαριστήσης.

Ὁ φτωχὸς διάβολος μποροῦσε νὰ εἶναι βέβαιος ἐκ τῶν προτέρων πὸς δὲν θὰ εὐχαριστοῦσε κανένα, γιὰ τὸν ἀπλούστατο λόγο ὅτι τὰ δῶρα τοῦ φτωχοῦ εἶναι πάντοτε τὰ χειρότερα. Ἀλλὰ μήπως γιὰ τοὺς πλουσίους τὸ ζήτημα τῶν δώρων ἦταν ἀπλούστερο; Ἐἴτε στὸ ἀδαμαντοπωλεῖο προμηθεύεται κανεὶς τὰ δῶρα του, εἴτε στὰ τραπεζάκια τῆς ὁδοῦ Αἰόλου, ἔχει τις ἴδιες πιθανότητες νὰ δυσχερῆσθῃ τοὺς ἀνθρώπους του, ἐνὸς μὲν ἀπὸ τὸ ἀκριβὲς ὑπάρχει πάντοτε τὸ ἀκριβότερο καὶ ἀπὸ τὸ ὥραιο τὸ ὡραιότερο. Ἐπειτα ὑπῆρχε τὸ ἄλλο δίλημμα: «τὰ χρήσιμα δῶρα εἶναι τὰ καλύτερα ἢ τὰ ἀνωφελέ;» ρώτησαν κάποτε ἓναν ποιητὴ.

— Τὰ χρήσιμα βέβαια, ἀποκρίθηκε.

— Καὶ ποιά θεωρεῖτε χρησιμώτερα ἀπ' ὅλα; ξαναεῖπαν.

Καὶ ὁ ποιητὴς ἔδωκε τὸν ὁρισμὸν τῶν χρησίμων πραγμάτων:

— Ἐκεῖνα — εἶπε, — πὸν δὲν χρησιμεύουν σὲ τίποτε!

Πὼς νὰ βρῇ, λοιπόν, ἄκρη, κανεὶς; Καὶ ὁμως ἡ ποίησις τοῦ δώρου δὲν εἶχε πεθάνει ἀκόμα. Μόνο ἀργότερα, βρέθηκε ἓνας πρακτικὸς ἄνθρωπος καὶ τὴ σκότωσε:

— Ἀντὶ νὰ σπάξω τὸ κεφάλι μου — εἶπε — νὰ βρῶ τὸ κατάλληλο δῶρο πὸν πρέπει στὸν καθένα, φορτῶνω ἀπλούστατα αὐτὴ τὴ φροντίδα στὸν ἴδιον καὶ ἡσυχάζω. Τοῦ δίνω ἐγὼ τὰ χρήματα καὶ διαλέγει αὐτός.

Ἀπὸ τότε οἱ περισσότεροι ἀκολούθησαν τὸ παράδειγμα του. Ἀντὶ δώρων μοιράζουν χρήματα. Καὶ στὸ ζήτημα τῶν χρημάτων, ὅπως εἶναι γνωστὸ, ἡ αἰσθητικὴ ὁλὼν τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ ἴδια. Κανεὶς δὲν τὰ βρίσκει ὡραιότερα ἢ ἀσχημότερα. Τὰ βρίσκει μόνο πολλὰ ἢ λίγα. Αὐτὸ ὁμως εἶναι ἓνα ἄλλο ζήτημα. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ἀπὸ τὴν πελατεία τῶν μαγαζιῶν τῆς Πρωτοχρονιάς, πολλοὶ λιγοστοὶ ἄνθρωποι πωρίζουν, σήμερα, δῶρα γιὰ τοὺς ἄλλους.

Οἱ περισσότεροι πωρίζουν ἀπλῶς γιὰ τὸν ἑαυτοῦ

τους, μὲ τὰ χρήματα τῶν ἄλλων. Ἐκεῖνοι πὸν ἐξακολουθοῦν ἀκόμη ν' ἀγοράζουν δῶρα γιὰ τοὺς ἄλλους τὴν παθαίνουν οἰκτροτάτα. Προσφέρουν ἓνα τόμο ποιημάτων στὴν δεσποινίδα, πὸν θὰ προτιμοῦσε ἓνα ζευγάρι μεταξωτὲς κάλτσες ἀπὸ τὸν καλύτερο τῶν ποιητῶν, καὶ προσφέρουν ἓνα κομποτέχημα στὸ νέο, πὸν θὰ προτιμοῦσε μισὴ ντουζίνα κολλάρα. Ὅπως πηγαίνουν ὁμως τὰ πράγματα, γρήγορα καὶ οἱ λίγοι ἄνθρωποι, πὸν δὲν ἔχουν προσχωρήσει ἀκόμη στὴν πρακτικότητα τοῦ αἰῶνος, θὰ προσχωρήσουν καὶ αὐτοί. Καὶ τότε θὰ λείψουν ἐντελῶς τὰ ἀνωφελέ δῶρα. Μήπως κ' οἱ νεκροὶ δὲν ἔχασαν τὰ ἄνθη τους; «Ἀντὶ ἀνθέων» δέχονται μερικὰ ἐκατόδραχμα τὰ ὅποια, μὲ τὸ νὰ μὴν τοὺς χρησιμεύουν, μοιράζονται γιὰ λογαριασμὸ τους στὰ νοσοκομεῖα καὶ στὰ ἄστυα. Σιγὰ-σιγὰ θὰ τὰ χάσουν καὶ οἱ ζωντανοί. Καὶ «ἀντὶ ἀνθέων» ἡ ὥραία ἀρραβωνιασμένη θὰ δέχεται ἀπὸ τὸν μνηστῆρα της, κάθε πρωί, ἓνα ζευγάρι κάλτσες, καὶ θὰ εἶναι ἐνθουσιασμένη.

Καὶ ὁμως τὸ πρωτοχρονιάτικο δῶρο, πὸν μέσα του ἔβαζε ὁ χαριστερὸς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν σκέψη του, ἦταν μιὰ ποίησις. Τώρα χάνεται καὶ αὐτή, μὲ τὴ σειρὰ της. Ἡ αἰσθητικὴ τοῦ χρηματικὸς ἀντικατέστησε τὴν αἰσθητικὴν τῶν ὡραίων, ἀνωφελῶν πραγμάτων. Ὁ Σαίξπηρ, μὲ τὴν διαθήκη του, εἶχε μοιράσει καὶ αὐτὸς διάφορα χρηματικὰ ποσὰ σὲ λίγους καλοὺς του φίλους, ἐπειδὴ δὲν ἦταν σὲ καιρὸ νὰ τοὺς μοιράσῃ ὡραῖα δῶρα. Ἀλλὰ ποιά διαφορά! Γιὰ τὸν καθένα ἀπ' αὐτοὺς ἐσημεῖωνε στὴ διαθήκη του: «Ἀφῆνω τόσες λίρες στὸν φίλο μου τάδε, γιὰ ν' ἀγοράσῃ ἓνα δαχτυλίδι». Ποιὸς ὁμως ξέρεי πιά, σήμερα, νὰ κλείσῃ τὸ ἄσχημο χρῆμα μέσα στὸ χρυσὸ δαχτυλίδι τῆς ποιήσεως;

«Καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ»

«Ἡ ἔρημος ἀγαλλιάσθω τοῦ Ἰορδάνῃ καὶ ἀνθήτω ὡς κρίνον, βοῶντος γὰρ ἡκούσθη φωνή: ἐτοιμάστε τὴν ὁδὸν» καὶ ἐκρούσθη τοῦ κόσμου ἡ θύρα, «ὁ ἐρχόμενος» σὰν φθάνει.

«Στὰ ρεῖθρα τὰ Ἰορδάνια» ἀπ' τὸν Ἰωάννη «ὁ γῆν κρεμάσας ὕδασι» ἐλούσθη, τοῦ κάκου ἀπ' τὸν Προφήτη ἀφοῦ ἀντεκρούσθη, «ἔδωκε καθάρισον εἰς ἡμᾶς νὰ ῥάνη».

«Φωνὴν νεφέλαις δίδουν καὶ θανμάζουν» Αὐτὸν πὸν «περιβάλλεται τὸ νῆμα» τοῦ ποταμοῦ, καὶ σταματᾷ τὸ κλάμα

ἀνθρώπων, τὸ «σωτήριον» καθὼς στάζουν βάπτισμα πὸν «δωρεῖται», καὶ δοξάζουν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Πνεῦμα, Τριάδος θαῦμα.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΣ

ΤΟ ΔΟΞΑΣΜΕΝΟ πολεμικὸ μας, ὁ «Ἀβέρωφ», στίς 3 Δεκεμβρίου 1912, κλείνοντας στὰ σιδηρένια σπλάχνα του τὴν ἀδάμαστη ψυχὴ τοῦ στολάρχου Παύλου Κουντουριώτη, ἀνάγκασε τὸν Τουρκικὸ στόλο νὰ ἀποσυρῇ ἀπὸ τὸ Αἰγαῖο Πέλαγος καὶ νὰ κρυφτῇ στὰ στενὰ τῆς Προποντίδος.

Τὸ 1912 εἶναι μιὰ μοναδικὴ χρονιά μέσα σὲ ὅλη τὴν Ἑλληνικὴ καὶ τὴ Βαλκανικὴ ἱστορία. Γιὰ πρώτη καὶ τελευταία φορὰ, οἱ Βαλκανικοὶ λαοί, λησμονώντας τις ἀμοιβαῖες τους ἀντιθέσεις, δίνουν τὰ χέρια γιὰ νὰ πετάξουν ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ τὴν Ὄθωμανικὴν δεσποτεία καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν τοὺς λαοὺς τῶν ἐθνικῇ ἐλευθε-

Σχεδιασμ. ΠΑΛΛΗ ΚΟΥΪΔΗ

ρία καὶ κοινωνικὴ πρόοδο. Στὴν κοινὴ αὐτὴ προσπάθεια ἡ Ἑλλάδα ἔπαιξε ρόλο σπουδαιότατο. Μέσα στὰ πλαίσια τοῦ πολεμικοῦ ρόλου τῆς ἐντάσσεται σὲ περιόπτη θέση καὶ ἡ ναυμαχία τῆς Ἑλλης. Ἀπαραίτητος παράγων γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων στὰ 1912, ἦταν καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν κινήσεων τοῦ στόλου μας στὸ Αἰγαῖο. Δίχως τὴ ναυτικὴ κυριαρχία μας στὸ Αἰγαῖο, θὰ ἦταν προβληματικὴ καὶ ἡ σύντομη ἐπιστράτευσή μας καὶ οἱ στρατιωτικὲς μας μεταφορές, καὶ πρὸ παντός θὰ ἦταν εὐκόλο στὸν ἐχθρὸ νὰ μεταφέρῃ ἀπὸ τὴν Ἀσία στὴ Θράκη καὶ τὴ Μακεδονία τὰ πολυάριθμα στρατεύματά του. Γιὰ τὸ ἐχθρὸς διέθετε πολεμικὸ ναυτικὸ πολὺ πρὸ ἰσχυρὸ ἀπὸ τὸ δικό μας. Καὶ μὲ τὴ βοήθειά του θὰ μποροῦσε νὰ ἐλέγχει τὸ Αἰγαῖο, νὰ μεταφέρῃ γρήγορα ἐνισχύσεις καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴ νίκη τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Ἀλλὰ ὁ ἑλληνικὸς στόλος κατώρθωσε τοῦτο τὸ ἀκατόρθωτο: Ἐπέτυχε νὰ κλείσῃ σ' ὅλο τὸ διάστημα τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων τὸν ἐχθρὸν στὰ Στενὰ καὶ δὲν τὸν ἄφησε νὰ ξεμυτίσῃ ἀπὸ κεῖ ὥσπου ἡ Τουρκία ἀναγκάστηκε νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἡττά της καὶ τὸ διαμελισμὸς της! Καὶ ἡ κορωνίδα τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν τοῦ στόλου μας, εἶναι ἡ ναυμαχία τῆς Ἑλλης.

Οἱ Μωαμεθανοὶ εἶχαν σκεφθῇ πὼς θὰ ἦταν ἱσως εὐκόλο νὰ ἐκμηδενίσουν τὸν στόλο μας, ἂν τὸν παρέσεραν σὲ ναυμαχία μέσα στὸ πεδίο βολῆς τῶν ὀχυρωμένων φρουρίων τῶν Δαρδανελλίων, πὸν ἦταν ἐνισχυμένα μὲ πεδινὸ πυροβολικὸ. Δώσανε λοιπόν στὸν ἀρχηγὸ τοῦ στόλου τους τις σχετικὲς διαταγές. Στὴν

1/12 τουρκικὰ σκάφη φανήκανε μπρὸς ἀπὸ τὰ Στενὰ. Οἱ δικοὶ μας ὑποψιάστηκαν πὼς ὁ ἐχθρὸς θὰ ἐπιχειροῦσε ἔξοδο στὸ Αἰγαῖο καὶ ἀποφασίσανε νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν κρισιμότητα τῆς καταστάσεως μὲ ὅλα τὰ μέσα πὸν διέθεταν. Ὁ ἑλληνικὸς στόλος, πὸν ἔχοντας ὁρμητήριο τὸ Μοῦδρο περιπολοῦσε μπρὸς στὰ Δαρδανελλία, κινήθηκε νὰ προῦπαντῇ τὸν ἐχθρὸ. Ὅλοι φοβόντανε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συναντήσεως αὐτῆς, ἐκτός ἀπὸ τὸν Ναύαρχο Κουντουριώτη πὸν ἐπέβαινε τοῦ θωρηκτοῦ «Ἀβέρωφ» καὶ πὸν εἶχε συλλάβει τὴν παράτολμη ἰδέα νὰ ἐπιτεθῇ ἀκάθεκτος κατὰ τοῦ Τουρκικοῦ στόλου καὶ νὰ τὸν καταστρέψῃ ἢ νὰ τὸν κλείσῃ γιὰ πάντα μέσα στὰ στενὰ. Ἦταν τότε ἡ ἐνθεὴ πεποίθησις του ὅτι θὰ νικούσαμε, ὥστε τὴ μετέδωκεν ἀκόμη καὶ στοὺς πρὸς δισταχτικούς. Στίς 7.30 τῆς 3/12 φάνηκαν οἱ μαῦροι καπνοὶ τῶν Τουρκικῶν πολεμικῶν. Ὁ ἰσχυρὸς ἐχθρὸς στόλος ἔπλεε μὲ ταχύτητα 10 μιλίων καὶ εἰδείχε πὼς φοβόταν ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν προστατευτικὴ ἀκτὴν βολῆς τῶν φρουρίων τῆς ξηρᾶς. Ἐβαλε λοιπὸν πλῆρη πρὸς τὸ ἀκρωτήριο τῆς Ἑλλης. Τὴν κίνησι αὐτὴ τὴν ἀκολούθησε καὶ ὁ δικός μας στόλος, πλησιάζοντας ὁλοένα τὸν τουρκικόν. Τότε ὁ Κουντουριώτης, σὰν ἄλλος Θεμιστοκλῆς Σαλαμινομάχος καὶ λακωνικώτατος σὰν τὸν Λεωνίδα καὶ σὰν τοὺς τρομεροὺς θαλασσοκτοῦς τοῦ Εἰκοσιένα, σήμανε πολεμικὸ συναγερμὸ μὲ τὴν ἀκόλουθη ἱστορικὴ διακοίνωσις: «Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, τὰς εὐχὰς τοῦ Βασιλέως καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ Δικαίου, πλέω μετ' ὁρμῆς ἀκαθέκτου καὶ μὲ πεποίθησιν ἐπὶ τὴν νίκην ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ τοῦ Γένους».

Ἀπερίγραπτος ἐνθουσιασμὸς μεταδόθηκε στὰ πληρώματα τοῦ στόλου μας καὶ πρὸ παντός στοὺς ναῦτες καὶ στοὺς ἀξιωματικούς τοῦ «Ἀβέρωφ», πὸν ἀναπτύσσοντας ὅλην τὴν ταχύτητα ἔξενε ἀπὸ τ' ἄλλα καράβια καὶ ὥρμησε μόνος του καὶ ἀκράτητος ἐναντίον τῶν τουρκικῶν θωρηκτῶν. Ἀνηφώνοντας τὸν κατακλυσμὸ τῶν βλημάτων πὸν τοῦ ἐξακοντίζανε τὰ κανόνια τοῦ «Βαρβαρόσσα» καὶ τῶν ἄλλων πολεμικῶν, ὁ «Ἀβέρωφ» πλησίασε τὸν ἐχθρὸ σὲ ἀπόστασι λιγώτερον ἀπὸ 3.000 μέτρα, βάλλοντας ἐναντίον του μ' ἐξαιρετὴ ἀκρίβεια βολῆς. Τότε συνέβηκε τὸ θαυμαστὸ ἀποτέλεσμα πὸν μὲ τόση θρησκευτικὴ πίστις ἐπεδίωκε ὁ Κουντουριώτης: Ὁλόκληρος ὁ τουρκικὸς στόλος παράτησε τὸν ἀγῶνα καὶ κινήθηκε μὲ μίαν πρὸς τὰ Στενὰ. Ἡ ψυχὴ τῶν μεγάλων αὐτῶν καραβιῶν, πὸν ἦταν πολὺ καλλίτερα ἀπὸ τὰ δικά μας, εἶχε παραλύσει μπροστὰ στὴν ἀτρόμητη ἐπίθεσι τῶν Ἑλλήνων. Κι ὅλα μαζί, σὰν ἓνας σωρὸς, τρυπώσανε στὸ ὄχρωμένο καταφύγιό τους, ἀφήνοντας ἐλεύθερο τὸ ἐξῆς τὸ Αἰγαῖο. Χτυπημένα τὰ τουρκικὰ καράβια, ἀράσανε στὰ λημέρια τους μέσα στὴν ἀσφαλισμένη Προποντίδα. Στὰ ντροπιασμένα καταστρώματά τους μέτρησαν οἱ Τούρκοι ἀπὸ 100 νεκροὺς καὶ τραυματίες, ἐνὼ ἐμεῖς δὲν εἶχαμε παρὰ μονάχα 1 νεκρὸ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 10)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ

ΕΥΑΓΓ. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΝ τεύχος είδαμεν τὸν βίον τοῦ Ἀναστασίου Βυζαντίου, τοῦ μεγάλου δημοσιογράφου τῆς Τεργέστης, ὁ ὁποῖος παραμένει μέχρι τοῦδε πρῶταν τῆς ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας. Σήμερον θὰ ἴδωμεν τὸν ἀδελφόν του, νεώτερον, πὺν ἐβάδισε καὶ αὐτὸς εἰς τὰ ἐνδοξα βήματα τοῦ Ἀναστασίου, — καὶ ἂν ὑπολείπεται αὐτοῦ, ὑπολείπεται «κατὰ βραχείαν κεφαλὴν», καὶ μόνον! Ἀλλὰ ὑπερβαίνει τὸν Ἀναστάσιον εἰς κάτι ὁ Ἀλέξανδρος: Νεαρός, προτοῦ ἀφωσιωθῇ εἰς τὴν δημοσιογραφίαν, ἔθνην εἰς τὰς Μούσας, καὶ τὰ παλαιὰ περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια καὶ αἱ ἀνθολογίαι καὶ τὰ παλαιότερα «Νεο-ἑλληνικὰ Ἀναγνώσματα» χαρίζον τὰς σελίδες των εἰς τὸν κομψὸν ποιητὴν, ὁ ὁποῖος ἐκαλλιέργησεν ἐκ τῶν πρώτων καὶ τὸ δεκατετράστιχον, πρᾶγμα πὺν παραγνώριζον οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὸ σονέτο. Καὶ ἐπαυελιμμένους ἐβραβεύθη εἰς τοὺς ποιητικὸς διαγωνισμούς.

Ἐγενήθη εἰς τὸ Ναύπλιον τὴν 14 Ἰουλίου τοῦ 1841. Νήπιον ἀκόμη φέρον τὸν Ἀλέξανδρον οἱ γονεῖς εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰς τὸν οἶκον τοῦ μεγάλου λογίου καὶ δημοσίου ἀνδρός Σκαρλάτου Βυζαντίου μεγαλῶναι ὁ Ἀλέξανδρος μαζί με τοὺς ἀδελφούς του, πλησιέστερος ὅμως πάντοτε πρὸς τὸν Ἀναστάσιον, τὸ καύχημα τῆς οἰκογενείας. Καὶ κατόπιν λαμπρῶν ἐγκυκλίων σπουδῶν καὶ ἀναπνέων τὴν πνευματικότητα τοῦ πατρικοῦ ἀρχοντικοῦ, διαπρέπει εἰς τὴν Νομικὴν Σχολήν, — ἐπαλξεν τότε μεγάλων, Φαναριωτῶν ἰδίως, νομοδιδασκάλων.

Οὐδὲ κἂν ἐνῆλικος ὁ Ἀλέξανδρος, ὅπως καὶ ὁ μὲν ἐνῆλικος Ἀναστάσιος, θὰ παρασυρθοῦν οἱ δύο ἀδελφοὶ εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ Ὁθωμανοῦ. Ἀγνοὶ καὶ ἐνθουσιώδεις, θὰ ριφθοῦν εἰς τὴν τρικυμίαν τῶν παραμονῶν τοῦ 1862, θὰ γνωρίσουν «πάντας σχεδὸν τοὺς πρωταγωνιστὰς τοῦ οἴκτου δράματα» καὶ θὰ ἀποκομίσουν, ὅπως ἔλεγεν ἀργότερα ὁ Ἀλέξανδρος, «μεταμέλειαν, ἀηδίαν καὶ περιφρόνησιν πρὸς τὴν φρικτὴν κενότητα τῶν φαντασιακῶν ἐπιχειρήσεων». Διὸ καὶ ἔγιναν οἱ δύο ἀ-

δελφοὶ στυλοβάται τῆς νέας δυναστείας, τῆς ὁποίας προπέρουν ἐπαγγέρισε τὸ Ἔθνος τὴν ἑκατοστὴν ἐπέτειον. Καὶ ἔγραφεν ὁ εὐγενὴς καὶ ἔντιμος, ὁ πράγματι εὐπατρίδης Ἀλέξανδρος Βυζάντιος: «Ἡ ἀδιάσειστος πίστις καὶ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν νέαν δυναστείαν ἦτο ὁ μόνος ἐνπρόσδεκτος ἐξισλαμὸς, τὸν ὁποῖον ἠδυνάμεθα νὰ προσφέρωμεν εἰς τὴν σκιὰν ἡγεμόνος τοσοῦτον ἀγαθοῦ καὶ τοσοῦτον ἀδικηθέντος», — τοῦ Ὁθωμανοῦ!

Θαυμαζόμενος ὁ νεαρὸς Ἀλέξανδρος διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν ἀγωγὴν, τὸ θάρρος, τὴν ἐδυσμάθειαν, τὴν ἀκραν ἰκανότητα τοῦ προφορικοῦ καὶ γραπτῶν λόγων, γίνεται γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, — καὶ ἡ θέσις τοῦ ὑπουργικοῦ γραμματέως τότε, καὶ μάλιστα τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐθεωρεῖτο θέσις σπουδαία. Ἀλλὰ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1864 φεύγει εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ συνεχίζει σπουδὰς τοῦ δικαίου εἰς τὴν περιώνυμον Νομικὴν Σχολὴν τῆς Λειψίας, τῆς ὁποίας ἀναγορεύεται ἀριστεὺς διδάκτωρ. Καὶ ἀμέσως θὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Τεργέστην, ὅπου θὰ συνεργάζεται μετὰ τὸν Ἀναστάσιον εἰς τὴν σύνταξιν τῆς «Ἡμέρας» μέχρι τοῦ 1874, ὅποτε ὁ Ἀναστάσιος ἀναλαμβάνει διπλωματικὰς ἀποστολάς, ἀποχωρεῖ ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα, καὶ μόνος πλέον διευθύνει καὶ συντάκτης τοῦ φύλλου, ὑπὸ τὸ νέον ὄνομα «Νέα Ἡμέρα», μένει ὁ Ἀλέξανδρος. Καὶ συνεχίζεται ἔκτοτε μετὰ νέαν λάμψιν ἡ πανελληνίως ἀκμὴ τῆς ἐφημερίδος καὶ ὑψώνεται εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἔθνους, παρὰ τὸ πλεονὸν τοῦ Ἀναστασίου, νέος ἔξοχος Βυζάντιος, ὁ Ἀλέξανδρος. Ὁ ἔξως τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ σεβασμὸς πρὸς τοὺς ἐργάτας τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου, ὁ ἀγὼν ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς, κυβερνητικῆς, διοικητικῆς καὶ οικονομικῆς τάξεως, ἡ πάλιν ὑπὲρ τῆς γνησίας καὶ εἰς βάθος παιδείας καὶ τῆς ἐξυψώσεως τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῆς χώρας, ἡ ὁργάνωσις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ὡς τοῦ πρώτου καὶ κυριωτάτου μελήματος τῶν Ἑλλήνων, — ἰδοὺ τὰ καθήκοντα ἐνασχολήματα τῆς φωτεινῆς

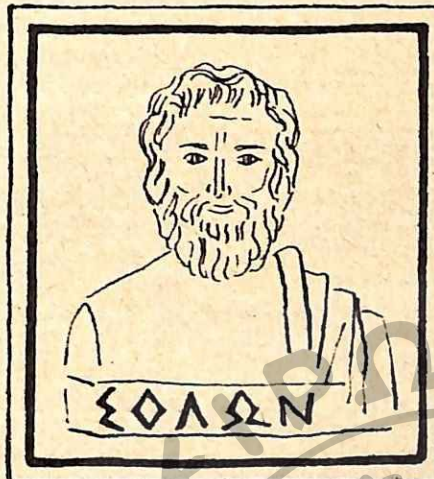
ἐκείνης διανοίας καὶ ρωμαλέας ψυχῆς, τὴν ὁποίαν ὑπηρετεῖ ἀριστοτεχνικὸς καὶ νευρώδης λόγος. Μνημεῖα συνέσεως, δυνάμειος καὶ χάριτος ἦσαν τὰ κείμενα τοῦ Ἀλεξάνδρου Βυζαντίου. Ὁ πακτωλὸς τῆς ἐμπέδου μαθήσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἡ εὐρεῖα καὶ ἀρτίας ποιότητος γλωσσολογία, ἡ εὐστροφία, ἡ γνῶσις καὶ ἐμπειρία τῆς ἑλληνικῆς καὶ ἐρωπαϊκῆς πολιτικῆς καὶ διπλωματικῆς ιστορίας, αἱ σχέσεις μετὰ ὑψηλὸς κοινωνικοῦς, διπλωματικοῦς καὶ πολιτικοῦς κύκλους, — ὅλα αὐτὰ ὁ ἄξιος τοῦ Ἀναστασίου Ἀλέξανδρος διέθετεν εἰς τὴν «Νέαν Ἡμέραν» χάριν τῆς ἑλλάδος. Καὶ ὅπως ἐλέχθη περὶ τοῦ Γάλλου δημοσιογράφου Πρεβὼ-Παραντόλ, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ γραφῇ πλήρης ιστορία τῆς Δευτέρας Αὐτοκρατορίας ἂν δὲν ἐρευνηθοῦν τὰ πολύνεκτα ἄρθρα του, τὸ αὐτὸ ἡμπορεῖ νὰ γραφῇ καὶ περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Βυζαντίου διὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος. Ἄς προσθέσωμεν ὁμῶς ἐδῶ καὶ τὴν ὑπὲρ τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου: Τὴν αὐστηρὰν κρίσιν, συνδυασμένην πάντοτε μετὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀπόλυτον εὐπρέπειαν.

Ἀλλὰ βάσκανος δαίμων καταδιώκει τὸν Ἀλέξανδρον. Νέος, ταλαιπωρεῖται ἀπὸ ὀδοντογενὸς νόσον τοῦ ποδιοῦ. Περιπέτειαι πικραῖ, οἰκογενειακὰ δυστηρήματα ἀτελεύτητα ἀκολουθοῦν. Ἀλλ' ἐνῶ τὰ μάτια τοῦ Ἀλεξάνδρου εἶναι διαρκῶς δακρυσμένα, ὁμῶς τίποτε δὲν θὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸ χρέος τὸν τραγικὸν τοῦτον ἥρωα, τοῦ ὁποῖου ἡ ζωὴ φέρεται καθαρὰν τὴν σφραγίδα τῆς αὐτοθυσίας. Ὡς ἰδιώτης ἐξήσε μόνον διὰ τοὺς ἰδικούς του, ὡς δημοσιογράφος μόνον διὰ τὸ Ἔθνος. Καὶ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ θριάμβου του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κορυφὴν συγκρότησιν τῶν πικριῶν τὰς ὁποίας ἐξεχείλισεν ὁ πρόσφατος τότε πόλεμος τοῦ '97, καταφεύγει χάριν ἀναρρώσεως καὶ ἀναψυχῆς εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ ἀφίκει — ὁ ἀτιμωτάτος — τὴν ὑστάτην πνοὴν τὴν 28 Δεκεμβρίου τοῦ 1898. Τὸν ἀκατάβλητον μαχητὴν συνώδενεν εἰλικρινὲς καὶ βαρὺ τὸ πένθος τῶν Πανελλήνων.

ΜΕ ΤΟΝ ΛΟΥΚΙΑΝΟ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

ΑΠΟ ΚΑΙΡΟ σὲ καιρὸ, εἶναι ἀνάγκη νὰ ξαναγυρίζουμε στοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, πὺν τόσα ἔχουν πάντα νὰ μάς διδάξουν. Ἀς πᾶμε λίγο μετὰ τὸ Λουκιανόν, τὸν χαριτωμένο συγγραφέα τῶν χιουμοριστικῶν διαλόγων πὺν μάς δίνουν μιὰ θαυμαστὰ εἰκόνα τῆς κοινωνικῆς, θρησκευτικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς τοῦ πολιτισμένου κόσμου κατὰ τὸν δεῦτερον μεταχριστιανικὸν αἰῶνα. Ὁ Λουκιανὸς μετὰ τὸ λεπτότατο σαρκαστικὸ πνεῦμα του, κατέκρινε πολλὰς ἀπὸ τὰς προλήψεις καὶ τὰς ἀνθρωπίνων τῆς ἐποχῆς του, πὺν ἦταν μιὰ μεταβατικὴ ἐποχὴ, γιὰ τὴν ἐνῶ εἶχε χρεωκοπήσει ἡ ἀρχαία θρησκεία, ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶχε ἀκόμη στερεωθῇ. Ἀλλὰ παραλλήλως, ὁ Λουκιανὸς ἦταν θεμελιωμένος μετὰ τὰ παλαιὰ ἰδεώδη καὶ σ' ἕνα ἀπὸ τοὺς διαλόγους του, τὸν περίφημο «Ἀνάχαρησι», ὅπου ὁ Σόλων ἐκθέτει στὸν ἐκπληκτὸ Σκύθη φιλόσοφον Ἀνάχαρησιν τὰς ἀρχαῖας καὶ τὰς ἀξίες τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, βρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ τοῦ ἀναπτύξῃ τὴν ἀκριβῶς εἶναι ἡ ἑλληνικὴ πόλις. «Πρέπει νὰ σοῦ ἐκθέσω, ὦ Ἀνάχαρησι, λέει ὁ Σόλων, τὴν ἰδέαν πὺν ἔχουμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες περὶ πόλεως καὶ περὶ πολιτῶν. Καὶ πρῶτα-πρῶτα, πολὺ ἀπέχουμε ἀπὸ τὸ νὰ πιστεύουμε πὺν μιὰ πόλη ἀποτελεῖται ἀπλῶς ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν οἰκοδομῶν, τῶν κάστρων, τῶν Ναῶν καὶ τῶν στρατώνων. Βέβαια εἶναι ἀλήθεια πὺν ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα σχηματίζουν ἕνα σταθερὸ σῶμα πὺν προσφέρει στοὺς πολίτας μιὰ κατοικία ἀσφαλῆ καὶ ἀτράνταχτη. Μὰ γιὰ μάς, ἡ δύναμις μιᾶς Πολιτείας βρίσκεται στοὺς πολίτας. Αὐτοὶ εἶναι πὺν τὴν κατοικοῦν, πὺν τὴν ρυθμίζουν, πὺν τὴν φρουροῦν, πὺν ἐξασκοῦν ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα, πὺν τὴν ἐμψυχώνουν, ὅπως ἡ ψυχὴ γεννᾷ μέσα μας τὴν κίνησιν. Καὶ συνεπῆς πρὸς μιὰ τέτοια ἀντίληψιν, φροντίζουμε νὰ ἐξωραϊζουμε, καθὼς βλέπεις, τὸ σῶμα τῆς πόλεως καὶ νὰ κάνουμε εὐχάριστον τὴν διαμονὴν σ' αὐτὴ, εἴτε στολίζοντάς τὴν σὺν ἐσωτερικῶν μετὰ οἰκοδομήματα, εἴτε περιβάλλοντάς τὴν ἐξωτερικῶς μετὰ κάστρα πὺν συμβάλλουν σὺν ἀσφάλειά της. Ὅμως ἡ κυρίως προ-

σχὴ μας εἶναι νὰ φροντίζουμε ὥστε οἱ πολῖται νὰ ἔχουν μιὰ ψυχὴ ἐνάρετη σ' ἕνα σῶμα γεμάτο σφρίγος: Τὴν πρώτην μόρφωσιν τῶν παιδίων τὴν ἐμπιστευόμεθα σὺν μητέρες, σὺν τροφούς, στοὺς παιδαγωγούς πὺν ρίχνουν σὺν ψυχὴν τους τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς ἀρετῆς. Ἀλλὰ μόλις ἀποκτήσουν τὴν γνῶσιν τῶν πραγμάτων, μόλις ἡ αἰδῶ, τὸ σέβας, ὁ φόβος καὶ ὁ πόθος τῶν ἀμοιβῶν ἀναπτύχθωσιν μέσῳ τῆν καρδιάς τους, μόλις τὰ σώματά τους, ἀναπτύχθωσιν πλέον καὶ ρωμαλέα, φανοῦν πὺν μποροῦν νὰ ἀντέξουν

στὴ δουλειά, καὶ ἀφοῦ τοὺς μάθουν μετὰ τὰς ἐπιστήμες τῆς ψυχῆς, ἀρχίζουμε νὰ τοὺς συνηθίζουμε σὺν κούρασιν. Δὲν ἀρκεῖ στὸν ἄνθρωπον καθόλου νὰ μείνῃ τέτοιος πὺν βγῇ ἀπὸ τὰ χεῖρα τῆς φύσεως. Τὸ σῶμα του καὶ ἡ ψυχὴ του ἔχουν ἐξ ἴσου ἀνάγκη ἀπὸ τὴν συνδρομὴ τῆς ἀγωγῆς, πὺν μόνον αὐτὴ μπορεῖ νὰ βελτιώσῃ τὰ προτερήματα πὺν ἔχει τυχὸν ἕνα παιδί ἐκ γενετῆς, καὶ νὰ μετατρέψῃ τὰς κακὰς του τάσεις σὲ καλὰς. Μιμούμεθα τοὺς ἀγροκαλλιεργητάς, πὺν δίνουν ἕνα στήριγμα σὺν ἀδύνατον φυτῷ, τὸ φυτὸ πὺν μόλις ὑψώνεται ἀπὸ τὴ γῆ, καὶ ἔτσι τὸ προστατεύουν ἀπὸ τὴν ὀρμὴν τῶν ἀνέμων. Ἀλλὰ μόλις τὸ δένδρον δυναμώσῃ, τοῦ κόβουν τὰ περισσεύοντα κλαδιά καὶ τὸ κάνουν πὺν γόνιμο σὲ φρούτα, παραδίδοντάς το σὺν τινάγματα τῶν ἀνέμων.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα, φλογίζουμε τὰς ψυχὰς τῶν νέων μας μετὰ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν ἀριθμῶν, καὶ ὕστερα τοὺς μαθαίνουμε νὰ γράφουν καὶ νὰ διαβάζουν μετὰ μιὰ φωνὴ ἡχηρὴ καὶ ἀρμονικὴ. Ὅταν προχωρήσουν λίγο σὺν ἡλικία, τοὺς μαθαίνουμε τὰ ἀξιώματα τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων, τὰ ἐνδοξα γεγονότα τῆς ἀρχαιότητος, τοὺς ἀπαγγέλλουμε λόγους ἱκανοὺς νὰ μορφώσουν ἔθιμα, καὶ τοὺς στολίζουμε τοὺς λόγους αὐτοὺς μετὰ τὰς χάρες τῆς φύσεως, ὥστε νὰ χαράξουν σὺν μνήμῃ τους μιὰ βαθύτερη ἐντύπωσιν. Ἔτσι, ὅταν τοὺς ἀφηγοῦμεθα κάποια ἐνδοξη πράξις, ἐρωτεύονται ἀνεπαισθήτως τὴ δόξα, καὶ ποθοῦν νὰ μιμηθοῦν τὰ γεγονότα πὺν τὰ ἀκούουν τραγουδημένα, γιὰ νὰ γίνουν μιὰ μέρα οἱ ἴδιοι ἀντικείμενα καὶ θέματα παρομοίων τραγουδιῶν, καὶ τοῦ θαυμασμοῦ τῶν μεταγενεστέρων. Τέτοιο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα πὺν δημιουργεῖ σὲ μάς ἐδῶ ἡ ποίησις τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ Ἡσιόδου. Ἐπειτα, σὲ πὺν ὀριμὴ ἡλικία, μορφώνουμε τὴν ψυχὴν τῶν νέων μετὰ τὴν μελέτην τῶν δημοσίων Νόμων. Οἱ Νόμοι αὐτοὶ ἐκτίθενται σὺν μάτια δόλου τοῦ λαοῦ, γραμμένοι μετὰ μεγάλα γράμματα. Μαθαίνουν σὺν λαὸ τί ὀφείλει νὰ κάνῃ καὶ τί πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ. Ἀκούοντας τὰς συζητήσεις τῶν ἐναρέτων ἀνθρώπων, οἱ νέοι μας μαθαίνουν νὰ ρυθμίζουν τοὺς νόμους τῶν μετὰ τὴν τιμιότητα, νὰ ἐφαρμόζουν τὴν δικαιοσύνην, νὰ συμπεριφέρονται μετὰ ἰσότητά στοὺς συμπολίτες καὶ, σὺν διαχείρησιν τῶν δημοσίων ὑποθέσεων, νὰ μὴ ἐπιθυμοῦν ποτὲ τίποτε τὸ ἀτιμωτικὸν καὶ νὰ φλογίζονται γιὰ κάθε τι πὺν εἶναι ὀρατὸν, νὰ μὴ ἐπιτρέπουν στὸν ἑαυτὸν τοὺς καμνὰ βιαιοπραγία...»

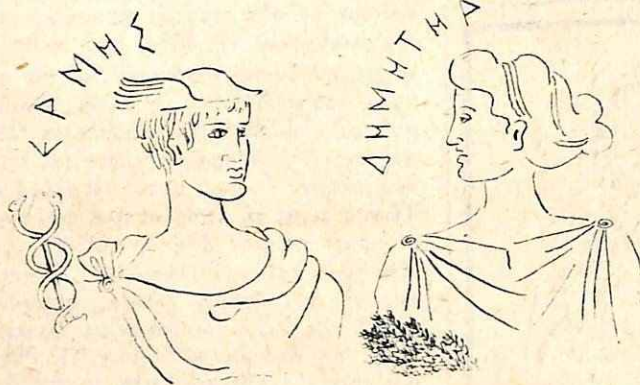
Σταματᾷμε ἐδῶ τὴν θαυμαστὰν ἐκθεσὴν τοῦ Λουκιανοῦ, γιὰ τὸν τρόπον μετὰ ὁποῖον ἀντρεφέτο ἡ ἀρχαία νεολαία. Ὅμως σ' αὐτὴ τὴν διπλὴν καὶ ἐναρμονισμένην μέθοδον, πὺν ἐξασκοῦσε ταυτοχρόνως καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα τῶν νέων, θεμελιώθηκε ὁ ἀρχαῖος κλασσικὸς πολιτισμὸς, πὺν σ' αὐτὸν βασίζεται καὶ ὁ σύγχρονος...

Α. Κ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ δεξιότητες του Έρμη ήταν ή κλοπή. Ο Ζεύς τον είχε διορίσει κήρυκα και αγγελιοφόρο μεταξύ των θεών. Έκτελούσαν όλες τις παραγγελίες του πατέρα του κατά τον καλύτερον τρόπον. Μερικές παραγγελίες ήταν δραματικές, όπως εκείνη που ώδηγησε τον Πρίαμο στη σκηνή του Αχιλλέα, για την παράδοση του νεκρού γιου του, που σκοτώθηκε έξω από τα τείχη έπειτα από τραγική μονομαχία, όπως το κουβάλημα των τριών θεαινών, που μάλωναν για το μύλο της Όμορφιάς στην Ίση, όπως σε συνέχεια το δέσιμο του Ίξιωνα στον τροχό και την καθήλωση του Προμηθέα στον Καύκασο, κ.λ.π. Ήσαν πολλά τα κατορθώματά του, άλλα δίκαια και άλλα άδικα: Αναφέρω μερικά από τα πιο χτυπητά: Ο Έρμης σώζει τον Διόνυσο, τον όποιο τρα-

Σχεδιασμοί ΗΛΕΚΤΡΑΣ ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

βάει και βγάζει από την κοιλιά της μητέρας του Σεμέλης, που καιγόταν ολόσωμη, φονεύει τον ένατόφθαλμον Άργον, που φύλαγε την Ίω, έπειτα από διαταγή της Ήρας, την όποια βασάνιζε ή ζηλοτυπία. Ο φόνος του Άργου ήταν ο πρώτος φόνος θνητού από θεό και για τούτο κατηγορήθηκε από την Ήρα. Όλοι όμως οι θεοί παίζαν το κρυφτούλι και για να τον καθαρίσουν από το μίσμα του φόνου του έρριξαν ενάντιά του τις ψήφους τους. Έτσι καθαρίσθηκε απόλυτως. Ο πατέρας του ό Ζεύς τον ώρισεν οίνοχόον και ψυχοπομπόν. Τον κερνούσε δηλαδή κρασί και του μεταβίβαζε τα όνειρα. Ο ίδιος ό πατέρας του και πατέρας των θεών και των ανθρώπων διάλεξε τον Γανυμήδη για άρχικεραστή και έστειλε τον Έρμη ως προστάτη και βοηθό των όδοιπόρων. Από τον κόσμο χαρακτηριζόταν με άναλογους χαρακτηρισμούς, όπως δόλιος, κριάριος (άρχηγός των κριών), λόγιος (έφευρε το αλφάβητον), κερδώς (ύπεστήριζε το έμπόριον). Γιός του από την Αφροδίτην υπήρξεν ό Έρμαφρόδιτος. Ο Πραξιτέλης, ό μεγαλοφυής γλύπτης, μάς άφηκεν άθικτον τον θεόν Έρμη. Είναι από τα άριστουργήματα της κλασσικής Τέχνης. Πολύς ξένος κόσμος επισκέπτεται το Μουσείον της Όλυμπίας όπου άπόκειται, και το

θαυμάζει. Μέγας κόσμος ό αρχαίος έλληνικός κόσμος, με μίαν τέχνην καταπλήσσουν. Η Έπιστήμη της ώραιότητος ποτέ και πουθενά ως τώρα δεν έφθασε εις τόσον ύψος. Ωραίζει και θα ώραίζει τον σύμπαντα κόσμον εις όλους τους αιώνας. Μία άπαστράπτουσα πηγή κάλλους άπύθμενος και άείζωος. Μία άνοιξις άτελεύτητος.

ΔΗΜΗΤΗΡ. Κόρη του Κρόνου και της Γαίας ήταν ή Δημήτηρ (Δήμητρα). Αυτής την κόρην, την Περσεφόνην, άρπαξεν ό άρχοντας του Άδη Πλούτωνας. Ο Ζεύς ήθελε να ξαναδημιουργήσ ήτι άφηνε χέρσα τη Γή. Όμως ή Δήμητρα δεν παρηγοριόταν και ή όδύνη της ξέριανε ήτι βρισκόταν μπροστά της. Έπειδή δε δεν σταματούσεν, αλλά έψαχνε κυρίζοντας παντού, σκορπούσε την έρημιά και την καταστροφή παντού όπου διάβαινε και πατούσε. Ο Ζεύς είχε άρχισει να στενοχωριέται και προσπάθησε να την πείσει να τινάξει από την καρδιά της το μαράζι και την όργη. Τίποτα όμως! Η άτυχη μητέρα έκλαιγε και έψαχνε μέρα και νύχτα. Είδε και άπόειδε και ό πατέρας των θεών και των ανθρώπων και άποφάσισε να δώση ένα τέλος στην όλην αυτήν δύσκολη ιστορία. Πρόσταξε λοιπόν τον Έρμη, τον άκάματον κήρυκα, να πάη στον Άδη να πείση τον Πλούτωνα να άφήση ελεύθερη την Περσεφόνην και να κλεισθή συμφωνία με την Δήμητρα. Έτσι και έγινε. Η Περσεφόνη γύρισε κοντά στη μητέρα της με την συμφωνία 4 μήνες να μένη με τη μητέρα της στο έδαφος της Άρκαδίας, και 4 άλλες στον Όλυμπο μεταξύ των θεών και 4 κοντά στον άνδρα της. Τα έπίθετα, που έδιναν στη θεά οι άνθρωποι, ήταν πολλά, άλλ άναφέρονταν έδω τα κυριώτερα: Θεσμοφόρος, Φοινικόπεξα, Άλησία, Πολύσωρος, Σωρίτις, Ίουλώ, Επιλυσαμένη, Σιτώ κ.λ.π. Η πιο έπιθυμητή περιούχ της ήταν ή Άττική και ιδίως ή Έλευσίνα. Ίερά ζώα και φυτά θεωρούνται από τη θεά τα χοιρίδια, οι ταύροι, οι γαίνοι, οι τρυγόνες, ό νάρκισσος, ή δρύς, ή μήκων και κυρίως ό σίτος και άλλα πολλά και ενδιαφέροντα.

ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 7)

και 8 πληγωμένους. Ολόκληρος ό Όθωμανικός στόλος είχε άχρηστευθή από ένα και μόνο πολεμικό, που ήξερεν όμως να κυβερνά ένας άληθινός, ένας άκέραιος Έλληνας.

Από τότε τα κύματα του Αιγαίου, που ξεσπάνε στα βράχια του άκρωτηρίου της Έλλης, τραγουδάνε με λόγια έλληνικά το κατορθωμα του Παύλου Κοντουριώτη. Κι όταν ή γαλήνη στρώνει τα νερά, όσοι περνούν από κεί, γέρουν με συγκίνηση προς το βυθό κι άντικρίζουν σάν όραμα το φευγικό του έχθρικού στόλου και το παραμυθένιο κνηνητό του θρυλικού μας πολεμικού, του «Γεωργίου Αβέρωφ»...

Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗΣ

Θαλάσσιοι Όργανισμοί

ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ οι επιστήμονες έπίστευαν ότι τα ζώα και τα φυτά, που υπάρχουν στη θάλασσα, έξούσαν μόνο στην επιφάνειά της ή το πολύ-πολύ σε μικρά σχετικώς βάθη. Η πεποίθησις αυτή έστηριζόταν σε δυό επιχειρήματα. Το ένα ήταν ότι όσο αυξάνεται το βάθος τόσο ελαττώνεται το φώς του ήλιου που φθάνει ως εκεί. Πέρα μάλιστα από ώρισμένο βάθος — περίπου τα 200 μέτρα — επικρατεί άπόλυτο σκοτάδι. Και χωρίς ήλιακό φώς δεν μπορούν να ζήσουν ούτε φυτά ούτε ζώα. Το άλλο επιχειρήμα έστηριζόταν στο γεγονός ότι όσο αυξάνεται το βάθος, τόσο αυξάνεται και ή πίεσι του νερού, στην πίεσι δε αυτή κανένας ζωντανός όργανισμός — έτσι έπίστευαν — δεν θα μπορούσε να άντέξη.

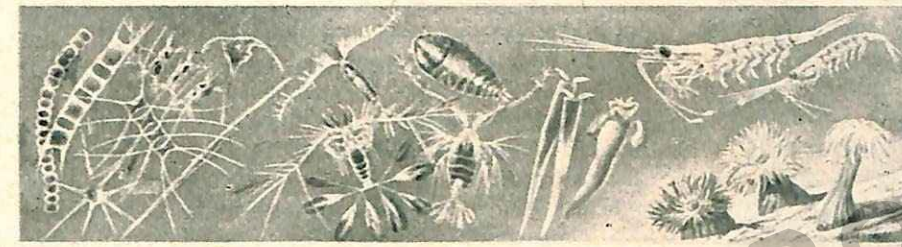
Είναι δε πράγματι τρομακτική ή πίεσι του νερού στα μεγάλα βάθη. Για να σχηματίσωμε μια ιδέα, φθάνει να σκε-

ταν και έπολλαπλασιάζονταν και πώς άντεχαν στην τρομακτική πίεσι του νερού. Οι έρευνες αυτές απέδειξαν ότι μέσα στη θάλασσα υπάρχουν ζωντανά πλάσματα σε όλα τα στρώματα, άρχίζοντας από την επιφάνειά της, όπου ή πίεσι είναι μικρή και το ήλιακό φώς άρκετό, έως τα μεγαλύτερη βάθη, εκεί όπου ή πίεσι του νερού είναι τρομακτική και το σκοτάδι άπόλυτο.

Όπως στην Ξηρά οι ζωντανοί όργανισμοί άνήκουν είτε στο βασίλειον των ζώων είτε στο βασίλειον των φυτών, το ίδιο και στη θάλασσα. Με τη διαφορά, ότι τα θαλάσσια φυτά, στα ύποψια άνήκουν και τα γινώστα σε όλους μας φύκια, δεν ζούν σε βάθος μεγαλύτερο από τα 200 μέτρα. Και τούτο γιατί, όπως είπαμε, το φώς του ήλιου δεν φθάνει πέρα από το βάθος αυτό. Για να μπορέσουν δε να ζήσουν και να άναπτυχθούν τα φυτά

κινούνται προς όποια κατεύθυνσι θέλουν, άποτελούν εκείνο που οι επιστήμονες όνομάζουν νηκτόν. Σ' αυτά άνήκουν τα ψάρια. Υπάρχουν τέλος και οι θαλάσσιοι όργανισμοί, ζώα και φυτά, που δεν κινούνται με τη δική τους δύναμι, αλλά παρσύρονται έδω και εκεί είτε από τα θαλάσσια ρεύματα, είτε από τις παλίρροιες, είτε από τους άνέμους και τα κύματα. Οι όργανισμοί αυτοί, που είναι συνήθως μικροσκοπικοί, άποτελούν το πλαγκτόν.

Είπαμε παραπάνω ότι στα μεγάλα θαλάσσια βάθη επικρατεί άπόλυτο σκοτάδι. Και πράγματι έτσι είναι. Όμως τα ζώα που ζούν εκεί έχουν φώς. Πολλά από αυτά, αν όχι όλα, είναι έφωδιασμένα με ειδικά όργανα, τα όποια παράγουν φώς. Με το φώς αυτό βοηθούνται στις κινήσεις των, στην άναζήτησι τροφής, στην προφύλαξι από τους έχθρούς των. Διότι όχι μόνον μπορούν να το άνάβουν και να το σβήνουν όποτε θέλουν, αλλά καμμιά φορά και να το κατευθύνουν όπου θέλουν. Και ό σκοτεινός βυθός παρουσιάζει ένα φαντασμαγορικό θέαμα, όταν βλέπη κανείς έδω και εκεί να άναβόσβηνον φώτα διάφορων χρωμάτων, όπως μάς το έχουν περιγράψει οι έλάχιστοι επιστήμονες, που είχαν το θάρρος και τον ήρωισμό να κατέβουν με τα βαθυσκάφη των στα άβυσσαλέα εκείνα βάθη.

φθούμε, ότι ενώ στην επιφάνεια της θάλασσας ή πίεσι του ατμοσφαιρικού αέρα είναι περίπου ένα κιλό — πίεσις μιās ατμοσφαιρας, όπως λένε οι επιστήμονες — σε κάθε τετραγωνικό πόντο, σε βάθος 900 μέτρων, ή πίεσι του νερού φθάνει τα 100 κιλά. Με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα: Ένας άνθρωπος με κανονικό άνάστημα και πάχος, αν βρεθή σ' εκείνο το βάθος, θα δέχεται μια πίεσι 170 τόννων νερού περίπου! Φαντασθήτε πόση θα είναι ή πίεσι σε βάθος 5000 ή 10000 μέτρων! Ήρθε όμως ή εποχή που έφευρέθη ό τηλεγράφος — πριν από 100 περίπου χρόνια — και οι άνθρωποι έβύθισαν στις θάλασσες και τους ώκεανούς τηλεγραφικά καλώδια, για την επικοινωνία των ήπείρων.

Τα καλώδια αυτά, για περισσότερη ασφάλεια και σταθερότητα, άκουμπούσαν στο θαλάσσιο βυθό. Συχνά τα καλώδια έπάθαιναν βλάβες. Στην περίπτωση αυτή, με ειδικά πλοία και γερανούς, τα άνέσυραν για να τα έπισκευάσουν. Και τότε οι επιστήμονες παρήρσαν με μεγάλη έκπληξι, ότι επάνω στα καλώδια αυτά ήταν κολλημένα διάφορα θαλάσσια ζώα, όπως δστρακα, σκουλήκια και άλλα. Όστε και στα μεγάλα θαλάσσια βάθη έξούσαν ζωντανά όντα! Η διαπίστωσις αυτή άνάγκασε τους ώκεανογράφους να άρχίσουν τις μελέτες και τις έξερευνήσεις, για να έξακριβώσουν καλύτερα τί είδους ζώα έξούσαν στα τεράστια εκείνα βάθη πώς έτρέφον-

έχουν άπόλυτη άνάγκη από ήλιακό φώς. Αντίθετα, τα θαλάσσια ζώα συναντιώνται σε όλα τα βάθη. Άνάμεσα σ' εκείνα που ζούν στα μικρά βάθη, όπου ζούν και θαλάσσια φυτά, υπάρχουν και φυτοφάγα, που τρέφονται από τα φυτά αυτά. Όσα όμως ζούν στα μεγάλα βάθη είναι αποκλειστικώς σαρκοφάγα και άρπακτικά.

Τα ζώα που ζούν στην Ξηρά οι επιστήμονες τα κατατάσσουν σε διάφορα γένη και είδη, άνάλογα με τη συγγένεια που παρουσιάζουν μεταξύ των. Έτσι π.χ. ό λύκος, ή άλεπού, ό σκύλος, άνήκουν στα λεγόμενα κυνσειδή άρπακτικά. Το λιοντάρι, ή τίγρις, ή γάτα και άλλα άνήκουν στα αλιουρσειδή άρπακτικά. Άνάλογη ταξινόμησι γίνεται και για τα ζώα της θάλασσας. Για τους θαλάσσιους όμως όργανισμούς γίνεται και μια άλλη ταξινόμησι, που δεν στηρίζεται στη συγγένεια που υπάρχει μεταξύ των, αλλά έχει σχέση με το βάθος στο όποιο ζούν και τον τρόπο της κινήσεώς των. Η ταξινόμησι δε αυτή περιλαμβάνει και ζώα και φυτά. Όσοι δηλαδή από τους θαλάσσιους όργανισμούς ζούν στερεά κολλημένοι στο βυθό της θάλασσας, άκίνητοι πάντα στην ίδια θέση, ή μετακινούνται μέν, αλλά ποτέ δεν άπομακρύνονται άπ' αυτόν, άποτελούν το λεγόμενον βένθος. Σ' αυτό άνήκουν π.χ. τα σφουγγάρια και τα κοράλλια. Οι θαλάσσιοι όργανισμοί, κυρίως ζώα, που κινούνται έλεύθεροι με τη δύναμή τους και

ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

"Άγιος Βασίλης

Άγιε μας Βασίλη, τραγουδούν τα χείλη, να καλωσορίσης τα καλά παιδιά, που σε περιμένουν μ' άνοιχτή καρδιά.

Μέσα στη σακκούλα να τα φέρης ούλα: Μήλα και σταφίδες, πίττες στρογγυλές, κουκλές, παιγνιόδια, μα κι εύχές πολλές.

Τ' άσπρα σου τα γένεια μοιάζουν άσημένια. Φόρεσε την κάπα 'τι είναι παγωνιά κι έλα με τα δώρα, με καλή χρονιά.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΕΣΚΙΜΩΟΙ

ΣΤΙΣ ΔΥΤΙΚΕΣ άκτες τής Γροιλανδίας και στις άπέραντες έρημιές του καναδικού βορρά και τής 'Αλάσκας, πού οι πάγοι σκεπάζουν τις περισσότερες ημέρες του χρόνου, ζουν οι μικροκαμωμένοι Έσκιμώοι με το άλύγιστο θάρος, την άπίθανη άντοχή και τα παράξενα έθιμα. Φτιάνουν τις καλύβες τους με μεγάλα κομμάτια πάγου και κοιμούνται (δίχως να βγάλουν τα βαριά τους ρούχα) άπάνου σε κρεβάτια από πάγο,

Έλαιογραφία ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΟΥΤΦΙΟΥ

πού τα σκεπάζουν με παχιά δερμάτινα στρωσίδια. Γι' αυτούς είναι άγνωστο το ψωμί, άγνωστος και κάθε καρπός τής γής. Τρέφονται με θαλασσινά πουλιά και ψάρια, με ώμο κρέας φάλαινας και θαλασσίου έλέφαντα ιδίως, και πολύ σπάνια δοκιμάζουν γάλα και κρέας τάρανδου.

Για τους Έσκιμώους ο τάρανδος είναι πολύτιμο, σχεδόν ιερό ζώο. Τους δίνει το κρέας και το γάλα του, το μαλλί και το δέρμα του, τους δίνει άκόμη τη σκληρή ύλη των κεράτων του. Το μόνο περιουσιακό στοιχείο των εύκατάστατων Έσκιμώων είναι οι άγέλες των τάρανδων, πού ή καθεμιά φτάνει κάποτε τα 500 κομμάτια.

Προικισμένοι μ' άτσαλένια θέληση κι άνεξάντλητη ύπομονη οι Έσκιμώοι, μαθαίνουν από μικρά παιδιά να κερδίζουν τη ζωή τους με το ψάρεμα και με το κυνήγι. Άπ' αυτά οικονομάνε τα ρούχα και τα στρωσίδια τους, τις δερμάτινες βάρκες τους, το φαί τους, από τα κόκκαλά τους φτιάνουν τ' άγκίστρια, τις αϊχμές των καμακιών και τ' άλλα σύνεργα τής δουλειάς τους, άπ' αυτά βγάζουν το λίπος, πού τους χρειάζεται για το μαγείρεμα, τη θέρμανση και το φωτισμό τους. Γεμίζουν με λίπος τους μακρουλούς πέτρινους λύχνους τους κι όταν τους ανάψουν ζεσταίνονται, φωτίζονται, μαγειρεύουν.

Όταν, άργά το καλοκαίρι, λυώνουν στα παράλια οι πάγοι και φαίνεται λίγη χορταριασμένη γή, τρέχουν με τα κοπάδια τους για να τα ταΐσουν, και τότε αίσθάνονται κι αυτοί κάποια ζεστασιά και χαρά. "Υ-

στερα ξαναγυρίζουν με τα πρωτόγονα έλκηθρά τους — πού τα σέρνουν μεγάλα σκυλιά, καμμιά φορά και τάρανδοι — στις ψυχρές τους καλύβες και ξαναρχίζουν τον άπεγνωσμένο άγώνα για την επιβίωση.

Για τη ζωή των Έσκιμώων λιγοστές πληροφορίες υπήρχαν ως τις άρχές του αιώνα μας. Τις είχαν μεταδώσει μερικοί φαλαινοθήρες και έξερευνητές πού είδαν από μακριά κάποιες έξωτερικές εκδηλώσεις της. Στοιχεία συγκεκριμένα παρουσίασε ο διάσημος Δανός έξερευνητής καθηγητής Κνούτ Ράσμουςσεν, ο όποιος κατά διάφορα διαστήματα από το 1902 ως το 1919 διέσχισε πολλές φορές όλη την άπέραντη παγωμένη χώρα πού άπλώνεται από τον Άτλαντικό ως τον Ειρηνικό. Ο Ράσμουςσεν ήταν από τη Γροιλανδία, όπου έζησε ως τα 13 του χρόνια κ' είχε έσκιμώϊκο αίμα στις φλέβες του. "Ήξερε τη γλώσσα τής πατρίδας του, πού είναι «ένδοσυνθετική» όπως των Έρυθροδέρων, κι άποτελείται από μονοσύλλαβες ρίζες στις όποιες προσθέτουν ποικίλες καταλήξεις και φτιάνουν λέξεις πού ή καθεμιά τους ισοδυναμεί μ' όλόκληρη περίοδο. Οι έπιφυλακτικοί, καχύποπτοι, γεμάτοι προλήψεις, μυθοπλάστες και μυθομανείς άνθρωπάκδες, πού στα δικά μας κλίματα είναι άδύνατο να ζήσουν πολύν καιρό, τον καλοδέχτηκαν, του άνοιξαν τις καρδιές τους, του άποκαλύψανε τα μυστικά τους. Στ' άρθρα και τα βιβλία πού έγραψε ο Ράσμουςσεν δίνει άνάγλυφο το χαρακτήρα τής υπανάπτυκτης είδωλολατρικής αυτής φυλής των 50.000 περίπου ψυχών, πού λές και βρίσκεται στη «λιθινή έποχή».

Μέσα στα λίγα χρόνια πού πέρασαν από τότε, οι

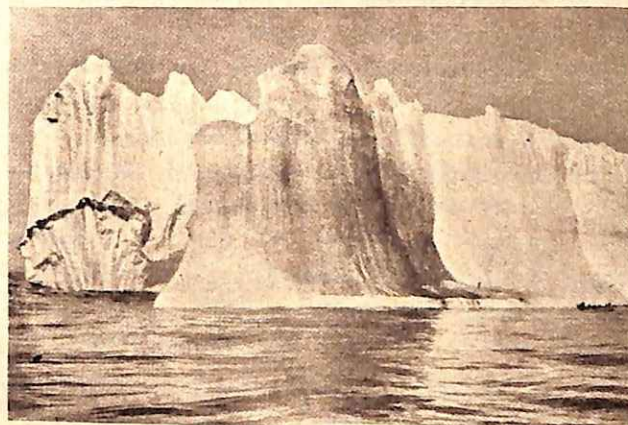

Έλαιογραφία ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΟΥΤΦΙΟΥ

Έσκιμώοι ώρισμένων περιοχών προώδευσαν χάρη στις προσπάθειες των κυβερνήσεων τής Δανίας και του Καναδά. Μερικοί άπ' αυτούς έγιναν έμποροι δερμάτων, ψαριών κλπ., μάθανε ξένες γλώσσες, και δέν είναι λίγοι εκείνοι πού, συνεχίζοντας μιá παληά λαϊκή παράδοση, κατάφεραν να φιλοτεχνήσουν άληθινά (Συνέχεια στη σελίδα 15)

Ο ΗΛΙΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟΥ

Μεσάνυχτα. Λευκά, όνειρώδη μεσάνυχτα του Πόλου. "Όλα συγγέονται μέσ' στην έπαναστατημένη αυτή δημιουργία, τα σημεία του όρίζοντα, ή τροχιά των ούράνιων σωμάτων. Μπορούσατε ποτέ να φανταστήτε ότι ο ήλιος θ' άνέτελλε άπ' τη δύση του; Έκει έχουμε

... Ο άνησυχότερος γλύπτης δέ θα τόλμοιζε τα σχήματά τους... Ο ευγενέστερος ζωγράφος δέ θα κατόρθωνε το χρώμα τους. Τί χρώμα; Ένα όνειρώδες πραιοποτάζο φως εκ των ένδον...

στηλώσει τα βλέμματά μας περιμένοντας το θαύμα. Ο ούρανός είναι σκεπασμένος με άχνα. Στα βουνα, στους πάγους, στη θάλασσα ή σιωπή τής άνυπαρξίας — ή μουσική σιωπή πού ο Νάνσεν όνόμασε «Συμφωνία τής άπεραντοσύνης».

Οι κόσμοι προαισθάνονται το μυστήριο. "Η μήπως δέν είναι μυστήριο αυτή ή άναγέννηση του φωτός από το φώς, αυτή ή άναδημιουργία τής ημέρας από την ημέρα; Χρειάζεται να παρωδήσω τους γνωστούς μας όρους τής άστρονομίας για να κατορθώσω κάποια πιστή περιγραφή. Ο ήλιος πού πρόκειται ν' άνατείλη σε λίγο βρίσκεται κιόλας άπάνω άπ' τον όρίζοντα και γκρεμίζεται πρós τη δύση του. Μπορείς να τον κοιτάξεις έλεύθερα, δέν είναι παρά ένα τεράστιο μαργαριτάρι πού λάμπει χωρίς ν' άκτινοβολή. Ωκεανός και "Ηλιος του Μεσονυκτίου αλλάζουν για μιá στιγμή έναν ψυχρό άσπασμό. Και τότε — ένω προσμένουμε να τον δούμε, συνειθισμένοι άπ' τους δικούς μας ούρανούς, να εξαφανίζεται κάτω άπ' τον όρίζοντα — εκείνος ύψώνεται πάλι πρós τον αιθέρα. Άνατέλλει χωρίς να έχη δύσει ποτέ. Μιά μέρα τελείωσε — μιá μέρα άρχίζει. Μεταξύ τους δέν έχει μεσολαβήσει παρά ένας άστραπιαίος βλεφαρισμός. Το χτές και το σήμερα συμπλέκονται. Και ή μυστηριώδης αυτή τελετή επαναλαμβάνεται συνεχώς επί τέσσερες μήνες. Άπ' τις 20 Άπριλίου ως τις 24 Αυγούστου ο ήλιος τής Σπιτςβέργης δέν έγκαταλείπει το στερέωμα. Μέρα και νύχτα διατρέχει το πέρα του όρίζοντα ήμικυκλιο του ούρανού σαν έν λιοντάρι πού το κλεισαν στο κλουβί και ματαιοπονεί να ξεφύγει.

Κάποτε, στις σπάνιες νύχτες πού ή άτμόσφαιρα είναι καθαρή, ο ούρανός του μεσονυκτίου πυρπολείται από άπίστευτους σελαγισμούς. Ίδανικά χρώματα απο-

θεώνουν την πλάση. Τα χάρηκα άλλοτε σε μιá δύση τής Στοκχόλμης άπάνω άπ' τα νερά του Μολάρ. Μυθώδης σκηνή, άλλα δέν καταπλήττει σαν θαύμα. Είναι ένα λυρικό ίντερμέτζο πού διακόπτει την κλασσική συνέχεια του φωτός. Το θαύμα συνέβηκε άπόψε, συμβαίνει κάθε μεσάνυχτα πού ο ούρανός είναι ύφασμένος με θολή άράχνη. Τότε τα χρώματα διαλύονται και ή αϊγλή του διαστήματος μένει άναλλοίωτα σταθερή, πολική, παγετώδης. Τότε ο ούρανός, ή θάλασσα, ή γή παίρνουν την ξηρή στιλπνότητα του όστράκου. Δέν υπάρχει λυκόφως, δέν υπάρχει λυκαυγές. Υπάρχει ένα σέλας άνέσπερο. Είναι ή πραγματική αιωνιότητα του φωτός. "Η άθανασία τής μέρας. Πλάσματα μαθημένα στο σκοτάδι μπορούν να παραφρονήσουν έδώ πέρα από την άνυπαρξία κάθε σκιάς. Διηγούνται πώς κάποιος ιδιόρρυθμος Άγγλος, ο κόμης Ντάμπερλιν, είχε φέρει μαζί

... Μεσάνυχτα, λευκά όνειρώδη μεσάνυχτα του Πόλου... ωκεανός και ήλιος του Μεσονυκτίου αλλάζουν για μιá στιγμή έναν ψυχρό άσπασμό...

του μερικούς πετεινούς. Τα φτωχά ζώα έστεκαν όλη τη νύχτα στο κατάστρωμα περιμένοντας το σκοτάδι. Ο ύπνος δέν πήγαινε στα μάτια τους. Περίμεναν, περίμεναν. Και επιτέλους άπελπισμένα τέντωναν τα φτερά τους κι ένα -ένα βουτούσαν στον ωκεανό. Ποιός ξέρει! Έκει θα φαντάζονταν πώς μπορούσαν να βρουν τη νύχτα...

ΜΑΘΙΟΣ ΜΑΚΚΑΣ

ΜΙΑΝ ΝΕΑΝ ΑΠΩΛΕΙΑΝ θρηνεί ο Έλληνικός Έρρυθρός Σταυρός, την απώλειαν του κορυφαίου χειρουργού Μαθιού Μακκά, προέδρου της Κεντρικής Έφορείας Αίμοδοσίας του Ε.Ε.Σ. και επιτίμου προέδρου της Έφορείας του Νοσοκομείου του Ε.Ε.Σ.

Ο Μαθιός Μακκάς, έγγονός και υιός των καθηγητών του Πανεπιστημίου Γεωργίου και Νικολάου Μακκά εκ Χίου και αδελφός του επίσης καθηγητού του Πανεπιστημίου Γεωργίου Μακκά, έσπούδασεν την ιατρικήν εις την Βιέννην, όπου το 1903 άνηγορεύθη διδάκτωρ, διορισθείς βοηθός της χειρουργικής κλινικής του Μπρεσλάου, στὸν διάσημο καθηγητὴ Φόν

Μίκονλιτς, εκειθεν δὲ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ μετέβη εις Βόννην, όπου άνηγορεύθη ύφηγητὴς της Χειρουργικῆς.

Οί βαλκανικοί πόλεμοι τὸν εὐρίσκουν παρόντα εις τὸ καθήκον, μετέχοντα αὐτῶν ὡς χειρουργός. Ἀμέσως μετ' αὐτοὺς επιστρέφει εις τὴν Βόννην διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εις τὴν Ἑλλάδα τὸ 1914 καὶ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ νοσοκομείου «Εὐαγγελισμός», όπου παραμένει μέχρι τοῦ 1930. Τότε, μετὰ τὴν ίδρυσιν τοῦ νοσοκομείου τοῦ Ε.Ε.Σ. ἀναλαμβάνει τὴν διεύθυνσιν τῆς Χειρουργικῆς κλινικῆς αὐτοῦ, όπου καὶ παραμένει σχεδὸν μέχρι τοῦ τέλους του.

Ο Μαθιός Μακκάς εις τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ε.Ε.Σ. δημιουργεῖ πλειάδα βοηθῶν, εις τοὺς ὁποίους γίνεται ὁ πραγματικὸς καθηγητὴς καὶ καθοδηγητὴς των. Προσक्रούσας εις προσωπικὰς ἀντιζηλίας ὅταν ἠθέλησε νὰ γίνῃ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ἀπηξίωσε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ὑποψηφιότητα, περιορισθεὶς εις τὴν ἰδικήν του σχολήν, τὴν ὁποίαν μέχρι τέλους εἶχεν εις τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ε.Ε.Σ., καταδείξας οὕτω τὸν ὑπερήφανον χαρακτῆρα του, ὁ ὁποῖος μετὰ τῆς ἐπιμελείας, τῆς φιλοπονίας, τῆς τιμιότητος καὶ εὐλικρινείας του συνθέτουν τὴν προσωπικότητά του.

Ὅταν τὰ νέφη ἐνὸς νέου πολέμου συνεκεντροῦντο εις τὴν Εὐρώπην καὶ ἡ κήρυξις αὐτοῦ ἐφαίνετο ἀναπότρεπτη, ὁ Μαθιός Μακκάς, ὁ ὁποῖος οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσε νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὰς ἐξελίξεις της, ἀντελήφθη πολὺ ἐγκαίρως ὅτι εις τὸν νέον αὐτὸν πόλεμον τὸ κυριώτερον ὄπλον τῶν χειρουργῶν θὰ ἦτο τὸ αἷμα πρὸς μετάγγισιν, καὶ ὠργάνωσε μόνος αὐτός, πρῶτος ἐν Ἑλλάδι, τὴν Αἰμοδοσίαν. Ὀλίγον ἀργότερα, ὅταν εις τὸ μέτωπον τῆς Ἀλβανίας ὑπῆρχον οἱ τόσοι τραυματῆαι μας, ἡ πρόβλεψις τοῦ Μακκά ἀπεδείχθη πόσον ἦταν λυσιτελής διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ζωῆς πολλῶν στρατιωτῶν, ἡρώων τῆς Πατρίδος.

Ἐκτοτε ἀφιέρωσεν μ' ἐνθεον ζῆλον ὅλας του τὰς δυνάμεις εις τὴν Αἰμοδοσίαν — καθὼς καὶ εις τὴν καταπολέμησιν τῆς ἐχينوκοκκιάσεως — ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τοῦ ὁποίου ἀπετέλει μέχρι τέλους ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων στελεχῶν τοῦ Διοικητικοῦ του Συμβουλίου.

Τὴν 6ην Δεκεμβρίου καὶ εις ἡλικίαν 84 ἐτῶν ὁ μεγάλος ἀνθρωπιστὴς Μαθιός Μακκάς ἐγκατέλειπε τὸν κόσμον τοῦτον, ἀφήσας δυσαναπλήρωτον κενὸν τόσον εις τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρόν, τῆς οἰκογενείας τοῦ ὁποίου ἀπετέλει ἐπίλεκτον μέλος, ὅσον καὶ εις τὴν Ἐπιστήμην, μάλιστα τὴν χειρουργικὴν, καὶ γενικώτερον τὴν ἐλληνικὴν κοινωνίαν.

Ο Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς καὶ μέγα μέρος τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας μετὰ εὐλικρινῇ θλίψιν συνώδευσαν μέχρι τῆς τελευταίας του κατοικίας τὸν ὑπέροχον ἐπιστήμονα καὶ ἄνθρωπον.

ΤΑ ΜΙΚΡΟΒΙΑ

Τὰ μικρόβια εἶναι μικρότατοι ὁργανισμοί, τόσο μάλιστα μικροί, ποὺ μόνον μετὰ μικροσκόπια μποροῦμε νὰ τὰ ἰδοῦμε. Τὰ μικρόβια εὐρίσκονται παντοῦ γύρω μας: εἰς τὸ χῶμα, τὸ νερό, τὰ ροῦχα μας καὶ γενικὰ εἰς κάθε τι ποὺ πιάνομε· ἐπίσης εἰς τὸ σῶμα μας, τὰ χέρια μας, ἀκόμη καὶ εἰς τὸ στόμα μας καὶ τὴ μύτη μας.

Υπάρχουν πολλῶν εἰδῶν μικρόβια. Μερικὰ εἶναι ὠφέλιμα, ὅπως ἐκεῖνα ποὺ κάνουν τὰς διαφόρους ζυμώσεις ἢ ἄλλα, ποὺ προκαλοῦν τὴν ἀποσύνθεσιν τῶν ὁργανικῶν οὐσιῶν. Ἄλλα ὅμως εἶναι πολὺ βλαβερὰ καὶ προκαλοῦν ἕνα σωρὸ νοσήματα εἰς τὸν ὁργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως εἶναι ὁ τυφός, ἡ φυματίωσις, ἡ διεφθερίτις κλπ.

Εἰς κάθε περίπτωσιν τραύματος τὰ μικρόβια, ποὺ ἔτυχε νὰ εὐρίσκωνται εἴτε εἰς τὸ ὄργανον ποὺ ἐπρόξενησε τὸ τραῦμα, εἴτε εἰς τὰ ἐνδύματά μας, εἴτε εἰς τὸ δέρμα μας, θὰ μποῦν ὅπωςδὴποτε εἰς τὸ τραυματισμένο μέρος, θὰ ἔχωμε, δηλαδή, αὐτὸ ποὺ εἴπαμε προηγουμένως, μόλυνσιν τοῦ τραύματος. Τότε, ἐὰν τὰ μικρόβια ἀναπτυχθοῦν, μπορεῖ νὰ μᾶς βλάψουν.

Τὰ χαρακτηριστικὰ μιᾶς τραυματικῆς μόλυνσεως ἢ καὶ μόλυνσεως ἄλλης αἰτιολογίας (π.χ. ἀπὸ σπυρία κ.τ.δ.) εἶναι τὰ ἑξῆς: τὸ δέρμα κοκκινίζει καὶ γίνεται πρὸ θερμὸ γύρω ἀπὸ τὸ τραῦμα· πρήσκεται λίγο ἢ πολὺ καὶ πολλὰς φορὲς ἔχομε καὶ σχηματισμὸ πύου, πρῆξιμο τῶν ἀδένων καὶ πυρετό.

Ἀλλοτε, πολὺ σπάνια, τὰ μικρόβια μποροῦν διὰ τῶν μολυνθέντων τραυμάτων νὰ μποῦν καὶ εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ νὰ προκαλέσουν δηλητηρίασιν τοῦ αἵματος, ἢ ὁποῖα εἶναι μία πολὺ βαρεῖα ἀρρώστεια (σηψαιμία - πυαιμία).

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ ΕΙΣ ΤΡΑΥΜΑΤΑ

Πρώτη καὶ κυρία φροντίς μας εἰς περίπτωσιν τραυματισμοῦ εἶναι πῶς θὰ ἐμποδίσωμεν τὴν εἴσο-

ΕΣΚΙΜΩΟΙ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 12)

έργα τέχνης. Σὲ μιὰ ἐκθεσὴ ποὺ ὠργάνωσε στὸ Ζάππειο πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια ἡ Καναδικὴ πρεσβεῖα εἶχαμε τὴν εὐκαιρίαν νὰ χαροῦμε ἐσκιμώϊκες ζωγραφιὰς καμωμένες ἀπὸ δέρματα καὶ γλυπτὰ ἀπὸ πέτρες καὶ κόκκαλα, ποὺ μαρτυροῦν ἐμφυτὴ καλαισθησία, πλαστικὴ ἀντίληψιν καὶ δεξιότητά.

Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Πόλου μᾶς ἔδωσαν δυὸ σύγχρονοι Ἕλληνες: ὁ ἀλησμόνητος κριτικὸς καὶ πεζογράφος Θέμος Ἀθανασιάδης-Νόβας καὶ ὁ γνωστός ζωγράφος Γιώργος Μούγιος, ὁ πρῶτος μετὰ τὸ βιβλίον του «Ἐνα μῆνα στὸν Βόρειο Πόλο» καὶ ὁ δεύτερος μετὰ μιὰ σειρὰ ἐλαιωγραφιῶν ποὺ ἐξετέθησαν στὸν «Παρνασσό» καὶ προκαλέσανε μεγάλο ἐνδιαφέρον. Στὶς σελίδες αὐτὲς ὑπάρχουν δείγματα τῆς προσφορᾶς τοῦ καθενὸς τους.

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

δο καὶ ἄλλων μικροβίων εἰς τὸ τραυματισμένο μέρος, ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνα, ποὺ ἔχουν ἤδη εἰσέλθει κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ τραυματισμοῦ μετὰ τὸν τρόπον, ποὺ ἀναφέραμε προηγουμένως.

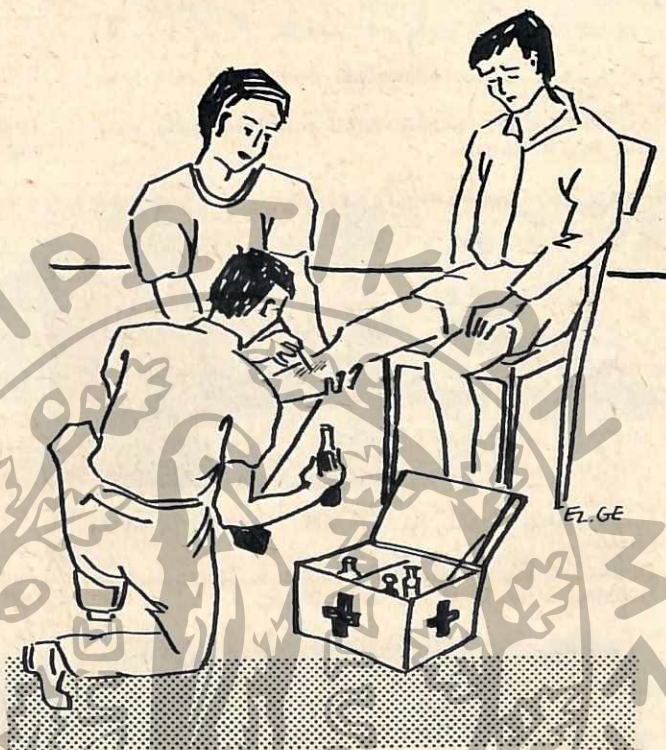
Μὴν ἐγίζεστε τὸ τραῦμα μετὰ τὰ χέρια σας, μετὰ ροῦχα ἢ μετὰ ὁποιοδήποτε ἄλλο ἀκάθαρτο ἀντικείμενο.

Ἐπιδέσατε τὸ τραῦμα μετὰ ἀποστειρωμένην γάζαν. Τέτοιες γάζες εὐρίσκετε εἰς τὰ φαρμακεία.

Νὰ εἴσθε προσεκτικοί, ὅταν βγάζετε τὴν γάζαν ἀπὸ τὸ χάρτινον περιτύλιγμά της.

Νὰ ἔχετε προηγουμένως πλύνει καλὰ τὰ χέρια σας καὶ νὰ κρατᾶτε τὴν γάζαν μόνον ἀπὸ τὴν μίαν γωνίαν, ὅταν κάνετε τὴν ἐπίδεσιν τοῦ τραύματος.

Τοποθετεῖτε ἕνα ἐπίδεσμον ἐπάνω ἀπὸ τὴν

Σχεδιασμὸς ΗΛΕΚΤΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥΤΖΟΥ

γάζαν. Ὁ ἐπίδεσμος παρέχει ἀκόμη μεγαλύτεραν προστασίαν εἰς τὸ τραῦμα καὶ συγκρατεῖ τὴν γάζαν εἰς τὴν θέσιν της.

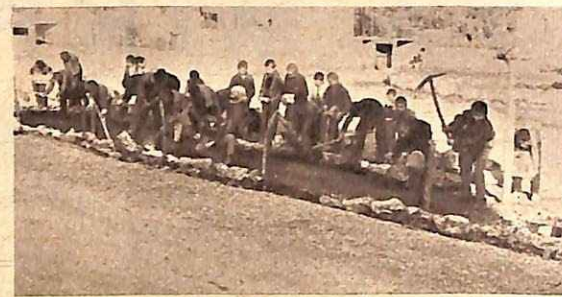
Στείλατε τὸν παθόντα εἰς τὸν ἱατρόν.

ΙΑΤΡΟΣ Ε.Σ.

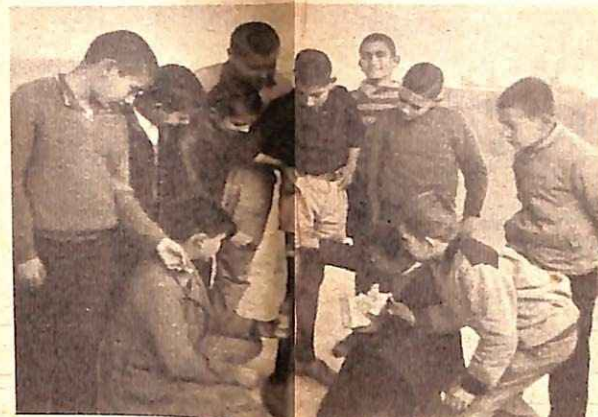
ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ

Ε.Σ.Ν. 40ου Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν με εἶδη βοήθειας δι' ἀπόρους.
Juniors of 40th Elem. School Athens with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Στειρίου Λεβαδείας. Περιποίησης σχολ. κήπου.
Juniors of Elem. School Stirion Levadia. Looking after their school garden.

Ε.Σ.Ν. 14ου Δημ. Σχολ. Καλαμάτας. Παροχή Πρώτων Βοηθειῶν.
Juniors of 14th Elem. School Kalamata. Rendering First Aid.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Νικηφόρου Δράμας με εἶδη βοήθειας δι' ἀπόρους.
Juniors of Elem. School Nikiforon Macedonia with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Δογάνη Κιλκίς. Περιποίησης σχολ. κήπου.
Juniors of Elem. School Dogani Macedonia. Looking after their school garden.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ἀνδραβίδας Πελοποννήσου. Παροχή Πρώτων Βοηθειῶν.
Juniors of Elem. School Andravida Peloponnesus. Rendering First Aid.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Λ. Αἰδῖψου. Καθαριότης σχολ. χώρου.
Juniors of Elem. School L. Aedipos Sterea Hellas. Looking after their school building.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Βάβδου Σταγείρων. Δενδροφύτευσις.
Juniors of Elem. School Vavdos Macedonia. Planting trees.

Ε.Σ.Ν. 12ου Δημ. Σχολ. Δράμας με εἶδη βοήθειας δι' ἀπόρους.
Juniors of 12th Elem. School Drama Macedonia with gifts for indigents.

Ε.Σ.Ν. 2ου Γυμν. Θηλέων Ἀθηνῶν. Βάπτισις.
Juniors of 2nd High School for Girls Athens. Christening a baby.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Καστανέας Πιερίας. Καθαριότης σχολ. χώρου.
Juniors of Elem. School Kastanea Macedonia. Cleaning rooms.

Ε.Σ.Ν. 3ου Δημ. Σχολ. Σιδηροκάστρου Σερβίας με εἶδη βοήθειας δι' ἀπόρους.
Juniors of 3rd Elem. School Macedonia with gifts for indigents.

ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ἐπισκοπῆς Ναούσης με εἶδη βοήθειας δι' ἀπόρους.
Juniors of Elem. School Episkopi Macedonia with gifts for indigents.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μελιγού Κυκουρίας με εἶδη βοήθειας δι' ἀπόρους.
Juniors of Elem. School Meligou Peloponnesus with gifts for indigents.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Βροχίτης Ἡλείας. Καθαριότης χώρου.
Juniors of Elem. School Vrochitsa Peloponnesus. Cleaning rooms.

Ε.Ε.Σ.Ν. 5ου Δημ. Σχολ. Τρικάλων Δενδροφύτευσις.
Juniors of 5th Elem. School Trikala. Planting trees.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Κοκκινόχωριου Ναυπακτίας. Περιποίησης σχολ. κήπου.
Juniors of Elem. School Kokkinochorion Sterea Hellas. Looking after their school garden.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ρεθίου Συκωνός, βοηθοῦν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν.
Juniors of Elem. School Rethion Peloponnesus. Reconstruction.

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μαλῶν Ἱεραπέτρας. Περιποίησης σχολ. κήπου.
Juniors of Elem. School Males Crete. Looking after their school garden.

Ε.Ε.Σ.Ν. Γυμν. Λιτοχώρου Πιερίας, Μακεδονία. Δενδροφύτευσις.
Juniors of High School Litochoron Macedonia. Planting trees.

Η ΜΑΜΑ ΚΑΙ Ο ΕΝΟΙΚΙΑΣΤΗΣ

Ο ΚΥΡΙΟΣ Χάιντ μ'αυτὸν ἐπισκέφθηκε ἀμέσως μόλις μπήκε στὸ παράθυρο ἡ ἐπιγραφή «Ενοικιάζεται δωμάτιον». Ἴσως ἐπειδὴ ἦταν ἡ πρώτη φορὰ πὺν ἡ μαμὰ νοίκιαζε δωμάτιο, ἡ μαμὰ ἔχασε νὰ ζητήσει συστάσεις ἢ νὰ πάρη προκαταβολή.

— Τὸ δωμάτιο εἶναι ἐξαιρετικὰ ικανοποιητικό, εἶπε ὁ κύριος Χάιντ. Τὸ βραδάκι θὰ στείλω τὶς βαλίτσες μου καὶ τὰ βιβλία μου.

Ὁ κύριος Χάιντ ἐγκαταστάθηκε ἀθόρυβα ἀνάμεσα μας. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι δὲν ἔμοιαζε νὰ ἔχη κανονικὲς ὥρες δουλειᾶς. Πάντοτε ὅμως μιλοῦσε εὐγενικὰ στὰ παιδιά καὶ ὅποτε συναντοῦσε τὴ μαμὰ στὸ χῶλ ὑποκλινόταν ἱπποτικῶτατα. Ἀρεσε καὶ στὸν πατέρα

Σχεδιάσμα ΗΛΕΚΤΡΑΣ ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

Ὁ κύριος Χάιντ εἶχε πάει κάποτε στὴ Νορβηγία καὶ μποροῦσε νὰ μιλήσῃ μὲ τὸν πατέρα μου γιὰ τὸ θανμάσιο ψάρεμα ἐκεῖ.

Μόνο ἡ θεία Τζέννυ, πὺν εἶχε μία πανσιὸν δική της, τὸν ἀποδοκίμαζε.

— Πότε, ρώτησε, θὰ πληρώσῃ τὸ νοίκι σου;

— Εἶναι δύσκολο νὰ ρωτήσω, εἶπε ἡ μαμὰ. Σίγουρα θὰ πληρώσῃ γρήγορα.

Ἀλλὰ ἡ θεία Τζέννυ μονομούριζε. Ἦξερε αὐτὸ τὸ εἶδος, ἔλεγε σκυθρωπά. Ἡ μαμὰ δὲν ἔπρεπε νὰ περιμένῃ ὅτι θὰ ἀγόραζε καινούριο πανωφόρι μὲ τὸ νοίκι πὺν θὰ ἔπαιρνε ἀπ' αὐτόν. «Κύριος; Χμ!».

Ἡ μαμὰ χαμογέλασε.

— Τί εἶναι αὐτὰ πὺν λές; τὴν μάλωσε καὶ ἔκανε καφέ γιὰ τὴν θεία Τζέννυ γιὰ νὰ τῆς σταματήσει τὴ γκρίνια.

Ὅταν ἦρθαν οἱ βροχές, ἡ μαμὰ ἀνησυχοῦσε ὅτι τὸ δωμάτιο τοῦ κυρίου Χάιντ θὰ ἦταν κρύο τὰ βράδια καὶ γι' αὐτὸ εἶπε στὸν πατέρα νὰ τὸν καλέσῃ νὰ καθήσῃ μαζί μας στὴ ζεστὴ κουζίνα. Ἡ Ντάγκμαρ, ἡ Κριστίν, ὁ Νέλς καὶ γὼ εἰτοιμάσαμε τὰ μαθήματά μας κάτω ἀπὸ τὴ μεγάλη λάμπα, καὶ ὁ πατέρας καὶ ὁ

κύριος Χάιντ κάπνιζαν τὴν πίπα τους δίπλα στὴ φωτιά. Ἡ μαμὰ δοῦλενε ἡσυχὰ στὸ νεροχύτῃ εἰτοιμάζοντας ψωμὶ ἢ φτιάχνοντας τυροπιττάκια.

Ὁ κύριος Χάιντ συμβούλευε τὸν Νέλς γιὰ τὰ μαθήματά του καὶ μερικὲς φορὲς τὸν βοηθοῦσε στὰ λατινικά. Ὁ Νέλς ἄρχισε νὰ ἐνδιαφέρεται περισσότερο, οἱ βαθμοὶ του μεγάλωσαν καὶ ἔπαψε νὰ ζητᾷ ἀπὸ τὸν πατέρα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ σχολεῖο καὶ νὰ πάῃ νὰ ἐργασθῇ.

Ἀφοῦ εἴχαμε τελειώσει τὰ μαθήματά μας καὶ ἡ μαμὰ εἶχε καθήσῃ στὴν κουζίνα πολυθρόνα μὲ τὸ ράφιμὸ της, ὁ κύριος Χάιντ μ'αυτὸν διηγόταν τὰ ταξίδια καὶ τὶς περιπέτειές του. Ἦξερε τόσα πράγματα. Ἦταν σὰν νὰ ζωντάνευαν ἡ ἱστορία καὶ ἡ γεωγραφία καὶ νὰ τριγύριζαν στὸ δωμάτιο. Ὁ κ. Χάιντ εἶχε πάει στὴν Ὁξφόρδη καὶ εἶχε ταξιδέψῃ σὲ ὅλο τὸν κόσμο.

Κάποιο βράδυ ἄρχισε νὰ μ'αυτὸν διαβάξῃ Ντίκενς. Πολὺ γρήγορα καθιερώθηκε, μετὰ τὰ μαθήματά μας, νὰ φέρῃ ἓνα ἀπὸ τὰ βιβλία του καὶ νὰ μ'αυτὸν διαβάξῃ δυνατὰ. Παράξενοι καινούριοι κόσμοι ἀνοίγονταν μπροστά μας.

— Μοιάζουν μὲ παλινοὺς μύθους, ἔλεγε ἡ μαμὰ. Εἶναι θανμάσια.

Μετὰ τὸν «Δαυὶδ Κόππερφελντ» καὶ τὸ «Παλὸ Παλαισπολεῖο», ὁ κύριος Χάιντ μ'αυτὸν διάβασε Σαίξπηρ. Εἶχε μιὰ ὥραία βαθεῖα φωνὴ καὶ μ'αυτὸν φαινόταν σὰν νὰ ἀκούγαμε ἓνα μεγάλον ἡθοποιό.

Ἀκόμα κι ὅταν ὁ καιρὸς ἔγινε ζεστός, ἐμεῖς τὰ παιδιά δὲν ζητοῦσαμε νὰ πάμε ἔξω νὰ παίξουμε. Νομίζω ὅτι ἡ μαμὰ ἦταν εὐχαριστημένη ποτὲ δὲν τῆς ἄρεσε νὰ τρέχουμε στοὺς δρόμους.

Τὸ καλύτερο ἦταν ὅτι ὁ Νέλς ὅλο καὶ πὺν σπάνια τριγύριζε μὲ τὰ ἀγόρια τῆς γειτονιάς. Τὸ βράδυ πὺν ἔγιναν φασαρίες ἐπειδὴ μπήκαν στὸ μαγαζὶ τοῦ κ. Ντιλλόν, ὁ Νέλς ἦταν σπῆτι μαζί μας. Ἦθελε νὰ ἀκούσῃ τὸ τελευταῖο κεφάλαιο τοῦ «Ντόμπεϊ καὶ Γιός».

Ὁ κύριος Χάιντ εἶχε πολὺ προχωρήσει στὸν «Ι-βανόη», ὅταν πῆρε κάποιο γράμμα.

— Πρέπει νὰ φύγω, εἶπε στὴ μαμὰ. Θὰ ἀφήσω τὰ βιβλία στὸ Νέλς καὶ στὰ παιδιά. Ἐδῶ εἶναι ἓνα τσέκ γιὰ ὅ,τι σ'αυτὸν χρωστῶ, κυρία. Τὶς βαθύτερες εὐχαριστίες μου γιὰ τὴν φιλοξενία σας.

Ἀντηθήκαμε πὺν ἔφηνε ὁ κύριος Χάιντ, ἀλλὰ τὰ βιβλία πὺν φέραμε στὴν κουζίνα προκάλεσαν μεγάλον ἐνθουσιασμό. Ἦταν τόσα πολλὰ! Διαβάσαμε μερικὸς τίτλους: «Ἱστορία τῶν δύο πόλεων», «Νικόλας Νίλεμπιν», «Πανηγύρι Ματαιότητος», «Ἡ Ἀλίκη στὴ Χώρα τῶν Θανμάτων», «Ὀλίβερ Τουϊστ», «Ὀνειρο Θερινῆς Νυκτός».

Ἡ μαμὰ τὰ ξεσκόνιζε μὲ σεβασμό.

— Μποροῦμε νὰ μάθουμε τόσα πράγματα, εἶπε. Καὶ πρόσθεσε ὅτι ὁ Νέλς θὰ μ'αυτὸν διάβαζε κάθε βράδυ, ἀκριβῶς ὅπως εἶχε κάνει ὁ κύριος Χάιντ, ἐπειδὴ ὁ Νέλς εἶχε ὥραία φωνή.

Ἦταν φανερό ὅτι αὐτὸ ἔκανε πολὺ περήφανο τὸν ἀδερφό μου.

ΣΠΑΝΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Τοῦ Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΣ ΕΡΧΕΤΑΙ τόσο σπάνια, πὺν καταντοῦμε νὰ τὸ ὄνειρευόμαστε ὅπως τὰ πὺν ἐπιθυμητὰ πράγματα. Ὅταν ὁ Ὑμηττός, ἡ Πάρνηθα καὶ ἡ Πεντέλη, πὺν πλαισιώνουν τὸ λεκανοπέδιο, φορέσουν τὸ μακρὺ, ἀσπρόμαλλο μανδύα τους, ὑφασμένο ἀπὸ πυκνὴ, κατὰλευκη συννεφιά, τότε ἀρχίζουμε νὰ τὸ περιμένουμε. Κάποτε δὲν γελιόμαστε. Ἡ ἄσπρη, πυκνὴ καταχνιὰ τῶν συννέφων κυλάει πρὸς τὸν κάμπο, σκεπάζει μὲ ἄχνους τὸν ἐλαιῶνα, ἔρπει γύρω ἀπὸ τ' ἄφυλλα ἀμπέλια, τυλίγει τὶς σταχτερὲς βέργες τῶν ὀπωροφόρων, καὶ σὲ λίγο ὁ βορεινὸς ἀέρας φέρνει τὰ πρῶτα ξέφτια τοῦ χιονιοῦ πάνω στὰ τζάκια τοῦ παραθυριοῦ μας ἢ τὰ στροβιλίζει στὴ γωνιὰ τοῦ κήπου, ἐκεῖ πὺν ὁ μικρὸς σπῆτι μὲ φουσκωμένο πτῖλωμα — γιὰ νὰ μετριάσῃ τὴν αἴσθησιν τῆς τσουχερῆς παγωνιάς — σκαλίζει μέσα στὸ σωρὸ τῶν μαδημένων, πυρρόξανθων φύλλων. Εἶναι στιγμὲς πὺν μ'αυτὸν κάνει ν' ἀμφιβάλουμε ἂν ἡ ἐπίσκεψή του θὰ κρατήσῃ ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ τὸ χαροῦν τὰ μάτια μας, γιὰ νὰ ὑφάνῃ γύρω ἀπ' ὅλα τὶς φανταχτερὲς ἄσπρες δαντέλλες του. Τ' ἀπαλά, ἀπὸ κατὰλευκο μπαμπάκι ξέφτια γίνονται ἀραιὰ, σκίζεται σὲ μιὰ μεριά ἢ πυκνὴ ἄχνη τῆς συννεφιάς, κι ἀπὸ ἓνα ἀνοιγμα ξεφεύγει κάποια ἀντιφεγγιὰ ἀπὸ ἓνα ἥλιο, πὺν τὸ χλωμὸ τοῦ δίσκου τὸν μαντεύουμε ναυαγισμένο μέσα σὲ πέλαγος συννέφων φορτωμένων χιόνι. Αὐτὸ κρατᾷ λίγες στιγμὲς καὶ φοβόμαστε ὅτι θὰ μείνουμε μὲ τὴν προσδοκία. Ὑστερα ἀρχίζει νὰ πέφτῃ πυκνὸ, νὰ στρώνεται στὶς ἐπιφάνειες καὶ νὰ συγχίλῃ μὲ τὶς λευκὲς μαρμαρυγὲς τοῦ τὰ γύρω σχήματα. Οἱ γραμμὲς τῶν σπιτιῶν κι ὁ δρόμος κάτω χάνουν τὴν καθημερινή τους ἔκφραση καὶ τυλίγονται σὲ ἄχνες ὄνειρου.

Τὸ πεζοδρόμιο μεταμορφώνεται σὲ κομμάτι ἀλυκῆς, σκεπασμένο θαρρεῖς μὲ κρυστάλλους ἀλατιοῦ, καὶ τὸ ξύλινο, σκοροφαγωμένο πρεβάζι τοῦ ἀντικυνοῦ σπι-

Ἡ μαμὰ ἔδειξε τὸ τσέκ στὴ θεία Τζέννυ.

— Βλέπεις; εἶπε. Θὰ πάρω τὸ ζεστὸ πανωφόρι.

Ἦταν μεγάλῃ ἀτυχία πὺν ἡ θεία ἦταν ἀκόμα σπῆτι ὅταν ἦρθε ὁ κύριος Κροῦπερ. Ὁ κύριος Κροῦπερ εἶχε τὸ ἐστιατόριο καὶ τὸ ζαχαροπλαστεῖο τοῦ δρόμου μας. Ἦταν πολὺ θυμωμένος.

— Αὐτὸς ὁ Χάιντ ἦταν ἓνας ἀπατεώνας, φώναξε. Κοιτᾷτε αὐτὸ τὸ τσέκ πὺν μού ἔδωσε. Δὲν εἶναι ἔγκυρο. Στὴν τράπεζα μού εἶπαν ὅτι μοῖρασε τέτοια σ' ὅλη τὴν γειτονιά.

Τὸ θριαμβητικὸ ὄφος τῆς θείας Τζέννυ ἦταν σὰ νὰ ἔλεγε: «Σὰς τό'λεγα ἐγώ!»

— Στοιχηματίζω ὅτι σ'αυτὸν χρωστᾷ καὶ σ'αυτὸν πολλὰ, ἔ;, ρώτησε ὁ κ. Κροῦπερ.

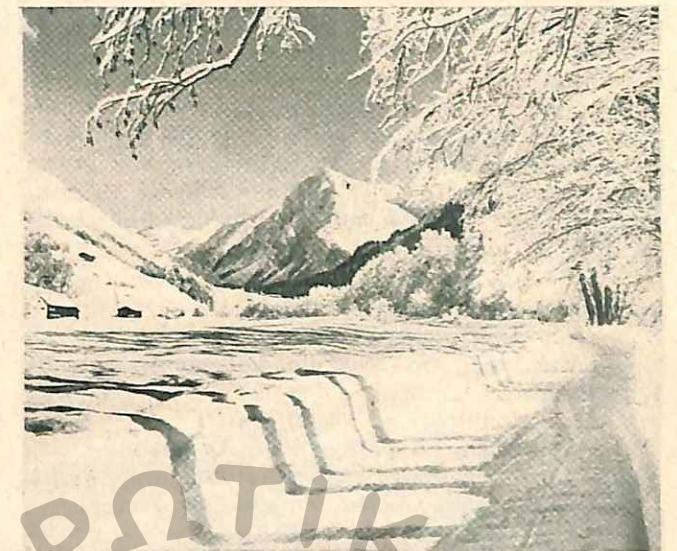
Ἡ μαμὰ μ'αυτὸν κοίταξε ὄλους. Τὰ μάτια τῆς ἔμειναν περισσότερο πάνω στὸ Νέλς. Ἐπειτα πῆγε στὴ φωτιά καὶ ἔριξε μὲ τρόπο τὸ τσέκ στὶς φλόγες.

— Ὅχι, ἀπάντησε στὸν κύριο Κροῦπερ. Ὅχι. Δὲν μ'αυτὸν χρωστᾷ τίποτα, ἀπολύτως τίποτα.

Μεταφρ. ΚΩΤΙΑ ΡΟΔΙΑΔΟΥ

τιοῦ φέγγει σὰν κομμάτι Παριανοῦ μαρμάρου. Ἀπλώνει πάνω ἀπὸ τὰ καθημερινὰ καὶ τὰ συνηθισμένα, πάνω ἀπ' τὰ σχήματα πὺν μ'αυτὸν ἄφηγε ἀδιάφορους ἢ πεζότητά τους, λεπτοურγήματα λευκῶν κρυστάλλων καὶ ὑφάδια ὄνειρου καὶ κάποτε ὁ παγερὸς μαῖστρος πὺν πνέει μὲ ὀρμὴ σφίγγει τ' ἀνάλαφρα ξέφτια του καὶ τὰ μεταβάλλει σὲ κάτασπρα βωλαράκια πὺν κουκίζουν τὸν κισσὸ τοῦ μαυδρότοιχου.

Ποῖος μπορεῖ νὰ μείνῃ ἀπαθὴς μπροστὰ σ' ὅ,τι ὑφαίνει μὲ τὴν κάτασπρη, φεγγερὴ ὕλη του; Μὲ ἄσπιλα, λευκὰ πτῖλα κι ἄχνες μαργαριταρένιες ντύνει τὶς

γυμνὲς βέργες τῶν ὀπωροφόρων καὶ μεταμορφώνει τὸ χειμωνιάτικο κῆπο σὲ ὄνειρο ἐξωτικῆς ἀνθήσεως. Κάνει τὴ μυγδαλιά, πὺν τόσο πρόωρα πέταξε λουλούδια μὲ ἄρωμα κερίθρας, νὰ χάνῃ κάθε γοητεία μέσα στὰ πυκνὰ πούπουλα πὺν τὴ σκεπάζουν, καὶ μεταβάλλει τὸ χέρσο χωράφι σὲ πολικὸ τοπίο. Πασπαλίζει τὸν ἐλαιῶνα, κάνει τὰ θαλλὰ τῶν ἐλιῶν νὰ γέρνουν φορτωμένα ἀπὸ μαργαριταρένια σκόνη καὶ σκεπάζει μὲ δαντέλλες ὄνειρου τὶς ρυτίδες καὶ τὰ ἐξογκώματα τῶν γερασμένων κορμῶν τους. Κάνει τὸ βαθυπράσινο πευκῶνα τῆς πλαγιᾶς, πὺν ὡς χτέες ὁ ἄνεμος σουραύλιζε στὶς βελονωτὲς φούντες του, νὰ πνίγεται μέσα σὲ μιὰ κάτασπρη θύελλα καὶ νὰ χάνῃ τὶς σκιερὲς ἀποχρώσεις του.

Ἴσως ἡ σπανιότητά του κ' ἡ ἐφήμερή στὸν τόπο μας παρουσία του αὐξάνει τὴ γοητεία του. Ὡστόσο προσφέρει ἓνα τὸν ὄνειρου καὶ στὰ πὺν ταπεινὰ καὶ κάνει ἀγνώριστα τὰ πὺν συνηθισμένα. Μεταβάλλει τὴν αὐλὴ μας σὲ τοπίο ἀλυκῆς καὶ τὸ λασπώμενο ἀγροτικὸ δρομάκι, τὸ γεμάτο χαρὰκιες ἀραξιῶν, σὲ μονοπάτι ὄνειρου πὺν τραβάει — ἀνάμεσα στὶς ἄσπρες καμπύλες τῶν χιονισμένων ὄχτων — πρὸς ἓνα μυστηριώδες, πάλ-λευκο ἄπειρο, πὺν τὸ κατοικοῦν οἱ μικροὶ ἥρωες κ' οἱ πεντάμορφες τῶν παραμυθιῶν πὺν ἀκούγαμε μαγεμένοι κοντὰ στὸ τζάκι τὶς χειμωνιάτικες νύχτες.

Η ΚΟΥΚΛΑ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥΛΑΣ

ΤΟΥ ΤΑΚΗ ΔΟΞΑ

Ο ΑΓΓΕΛΑΚΟΣ ήξερε πώς ούτε κι αυτή την Πρωτοχρονιά θαρχόταν ή αδερφή του. Από τότε που ξαφνικά την πήραν με κείνο το πένθιμο αυτοκίνητο απ' το σπίτι κι όλο την έδιωχνε ο χειμωνιάτικος άνεμος, ή Ροδούλα δεν ξαναγύρισε έστω για να τους δει μιὰ ώρα ποθκλαυαν και τη γύρευαν. Και το παιδί, ένα τόσο δα αγόρι που δεν καταλάβαινε τί σήμαινε συγκοπή καρδιάς και θάνατος, έβγαινε κάθε μέρα στους δρόμους και τη φώναζε με τ' όνομά της, όλο νοσταλγία:

— Ροδούλα! "Ε, Ροδούλα...

Μα από κάθε γωνιά ξεπήδαγε ο ίδιος πάντα αντίλαλος, άλλοτε δυνατός και πονεμένος, άλλοτε λειψός: «Ροδούλα! "Ε, Ροδούλα...».

Κείνη όμως δε φαινόταν πουθενά! Ούτε με το τριανταφυλλένιο φορεματάκι που την είδε για τελευταία φορά ξαπλωμένη σε κείνο το άσπρο φέρετρο να κοιμάται τόσο βαριά κι ασάλευτα, ούτε καν με τη γαλάζια ποδίτσα του σχολειού που πήγαινε το πρωί κι έρχόταν το μεσημέρι παίζοντας ανέβα μύλο - κατέβα ρόδι την τσάντα της.

Ο "Αγγελάκος ρώτησε κάποτε τη μάνα του για τη Ροδούλα και τ' αυτοκίνητο:

— Και πήγε μακριά, μάνα;

— Ναι, παιδί μου. Πολύ μακριά: όσο δεν τη φτάνει κανείς.

— Και δε μπορεί να γυρίσει σπίτι;

— Πώς νάρθη, "Αγγελάκο μου! Χάλασε πια τ' αυτοκίνητο που την πήρε. Χάλασε και δεν ξαναγίνεται... — Για φαντάσου, μάνα, να μην ξαναγίνεται!

Φέτος την παραμονή της Πρωτοχρονιάς την αναζήτησε και την πόνεσε πιο πολύ. Οι φίλοι του της γειτονιάς είχαν φύγει τις μέρες εκείνες με τους δικούς τους άλλοι για την "Αθήνα κι άλλοι για κάτι χωριά του Βορῆ, κι ο "Αγγελάκος έμεινε ολόμοναχος. Κείνο που τον έκανε πιο πολύ να τη θυμηθῆ, ήταν πως όταν έφρευγε τότε απ' το σπίτι, σίμωναν οι γιορτές κι έλεγε στον πατέρα και στη μάνα να της πάρουν για μπουναμά μιὰ ξανθιά κουκλίτσα με δαντελλένιο φόρεμα και με μαύρα μάτια που να τ' ανοίγει και να τ' κλείνει. Μα δεν είχε προφτάσει — οι κουκλές πούττα κλείνει. Μα δεν είχε προφτάσει — οι κουκλές πούττα κλείνει. Μα δεν είχε προφτάσει — οι κουκλές πούττα κλείνει. Μα δεν είχε προφτάσει — οι κουκλές πούττα κλείνει.

Δεν έπρεπε λοιπόν να πάρη, έστω αυτή τη φορά, το μπουναμά της; Τ' απόγευμα της παραμονής ξεχύθηκε το παιδί στην αγορά με την πολύβουη κίνηση, γύρισε από βιτρίνα, σε βιτρίνα, έφαλε... Πού ήταν ή κουκλα πουθελε ή Ροδούλα; "Όταν την είδε ανάμεσα σ' ένα σωρό άλλα παιχνίδια, άλλα κουρνιαστά και άλλα ξύλινα και πλαστικά, νόμισε ότι άπλωσε απότομα τα χεράκια της και του ζήτησε να την πάρη. Ο "Αγγελάκος σοφίστηκε πρόχειρα ένα ψέμα, μπόηκε μέσ' στο μαγαζί κι είπε να του τη δώσουν.

— Μ' έστειλε ο πατέρας μου, συλλάβισε με κόπο, και να τη χρεώστε στο λογαριασμό μας.

— Καλά, αγόρι μου! "Αποκρίθηκε πρόθυμα και καλωσννάτα ο μαγαζάτορας. Θά την πάρης άμέσως... Είναι για την ξαδερφούλα σου;

Δυσκολεύτηκε ν' απαντήσει με δεύτερο ψέμα, μα στο τέλος κατάφερε να μουρμουρίσει δειλά:

— Και βέβαια... Γι' αυτή. Πώς το καταλάβετε!

Από κεί, με την κουκλα σ' ένα στενόμακρο κουτί, τυλιγμένο όμορφα και δεμένο με μιὰ χρυσοκλωστή, μπλέχτηκε πάλι ανάμεσα στον κόσμο και τράβηξε το δρόμο που πήγαινε στο Νεκροταφείο. Είχε ουυτό δρόμο που πήγαινε στο Νεκροταφείο. Είχε ουυτό δρόμο που πήγαινε στο Νεκροταφείο. Είχε ουυτό δρόμο που πήγαινε στο Νεκροταφείο. Είχε ουυτό δρόμο που πήγαινε στο Νεκροταφείο.

Σά να το κνηγοῦσαν έτρεχε το παιδί. "Εσφιγγε το κουτί κάτω απ' τη μασχάλη του και βιαζόταν να φτάσει. Σκοτώνταγε πότε-πότε και κανέναν, σκόνταφτε, κινδύνευε να πέση — μα δεν τό'νιαιζε τίποτα! Κι όταν από μακριά φάνηκε ή μάντρα του Νεκροταφείου πνιγμένη στα κυπαρίσσια, στάθηκε να ξαναφύγει. Από κεί και πέρα έρχόταν μιὰ καταθλιπτική σιωπή κι ένα δέος...

"Εφεγγε ακόμα ή μέρα. Κι από μακριά φτεροκοπούσαν ως εκεί, λιπόψυχες βέβαια, οι φωνές του κόσμου που μαζευόταν στις πόρτες του χρόνου για να υποδεχτή τον "Αγιοβασίλη.

Ο "Αγγελάκος μπήκε από τη μεγάλη σιδερένια πόρτα του Νεκροταφείου, βρήκε το μαρμάρινο κενοτάφιο, είδε το γέρο άνθρωπο που τον κοίταζε με τὰ τυφλά μάτια και στάθηκε στ' ανασηκωμένο χῶμα με τη Ροδούλα. "Η αδερφή του είχε τ' όνομά της στο σταυρό και μέσ' άπάντα θαμπό τζάμι τον κοίταζε με κάποιο χαμόγελο, που ωστόσο δεν της σάλευε τὰ χείλη...

Το παιδί ξετύλιξε το κουτί, έβγαλε την κουκλα και την άπλωσε τρυφερά-τρυφερά πάνω στο χῶμα. Τὰ μαλλιά της ξάνθησαν πιο πολύ καθώς ο ήλιος τὰ χάιδεψε με τὰ χέρια του για ύστερη φορά. Και τὰ μάτια της σά ν' άστραψαν από κάποια περίεργη χαρά. "Επειτα ο "Αγγελάκος έσκυψε, γονάτισε στο χῶμα και φώναξε στη νεκρή:

— Ροδούλα! "Ε, Ροδούλα... Μ' άκους;

Κείνη βέβαια δεν τον άκουγε.

— Σούφερα, καλέ, την κουκλα. Αῖριο είναι Πρωτοχρονιά, Ροδούλα. Χρόνια πολλά... Μ' άκους;

Και πάλι ή νεκρή σόλωνε.

«Θά κοιμάται», σκέφτηκε το παιδί. Κι έσκυψε πιο κοντά της.

— Μόλις ξυπνήσης, της ψιθύρισε, ν' άπλώσης τὰ χέρια σου και να πάρης την κουκλα που σου έφερα. Είναι ο μπουναμάς σου, Ροδούλα. Από μένα...

Στὰ χέρια του "Αγγελάκου απόμεινε άδειο το κουτί κι ή χρυσοκλωστή, λυμένη κι άχαρη.

Ευλογηφία ΣΠΥΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Τέσσερα

(γύριζε γοργά!)

τέσσερα άδέρφια το χορό δέω στους κάμπους σέρνουν

πιασμένα χέρι χέρι,

του Γεροχρόνου τὰ παιδιά,

πούναι τ' άγόρια όμορφονιοί κ' ή κόρη δίχως ταίρι.

Α. ΠΑΛΛΗΣ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΠΑΡΙΣΙ

του ΑΛ. Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΗΓΑΙΝΟΝΤΑΣ στο Παρίσι είχα την έντονη αίσθηση, ότι θα έβλεπα κάτι εντελώς άλλοιώτικο. "Όμως γελάστηκα" μου φαινόταν ότι κάποτε είχα ξαναπάει εκεί, ότι ο δρόμος εκείνος ήταν γνωστός, ότι είχα ξαναπεράσει αυτή την διάβαση.

Περπατώ στους δρόμους του Παρισιού, που είναι τυλιγμένοι μέσα στη μαγεία του φθινοπώρου. Πλατείς λεωφόροι, με όμορφες δεντροστοιχίες, άπλώνονται έως το βάθος και με προσκαλούν να τις διασχίσω. Με τὰ χέρια στις τσέπες, προσπαθώντας να ήρεμίσω το πνεύμα μου, περιδιαβάω στην άπεραντη πολιτεία. Πολλός κόσμος κυκλοφορεί, άνθρωποι πηγαίνοντάς τους άσταμάτητα. "Ανάμεσά τους άλλοι πρόσαλλοι τύποι, άντρες με μακριά γένια και μαλλιά, άπίθανα ντυμένοι, άπροσδιόριστης εθνικότητας και όμορφες γυναίκες, κομψές, γεμάτες χάρη, ένα παράδοξο και άνομοιογενές πλήθος, που στριφογυρνά άδιάκοπα, δημιουργεί, χωρίς καν να το θέλη, την ψυχή του Παρισιού, την ζεστή ατμόσφαιρα και την άπέραντη οικειότητα, που σε κατακτά άμέσως και σε κάνει να νιώθης ότι βρίσκεται στην πατρίδα σου ή και κάτι περισσότερο: στο σπίτι σου, άνάμεσα στους φίλους σου. "Ο καθένας κάνει ό,τι του άρέσει, χωρίς νάχη τον φόβο ότι ο άλλος θα τον παρεξηγήσει, θα τον κουτοσυνεχίσει και θα τον παρατηρήσει σαν κάτι το άξιοπερίεργο.

Για να γίνη έτσι το Παρίσι, εργάστηκαν και εργάζονται χιλιάδες άνθρωποι, από τον ταπεινότερο εργάτη έως τον ένδοξο πολίτη. Και αυτοί, που ζουν στην «πόλη του φωτός», είτε είναι Γάλλοι, είτε είναι ξένοι, είναι περήφανοι για το έργο που ανέλαβαν και εκτελούν. Το Παρίσι, με την λαμπρότητα και την ξεγνοιασιά, τους έχει κερδίσει. "Όλοι τους νιώθουν σά να κατασκευάζουν το σπίτι τους, συντελώντας στην άνάδειξη της όμορφιάς του.

Αισθάνομαι ότι είμαι ελεύθερος να γυρίσω όπου θέλω και όπως θέλω. Είμαι μόνος και ελεύθερος. Μπαίνω σε στενούς δρόμους, διασχίζω λεωφόρους, κοιτάζω γύρω μου άχόρταγα. Είναι τόσο άραια να τριγυρνάς σ' αυτούς τους μεγάλους χώρους, μόνος με τις σκέψεις σου, δημιουργώντας τὰ όνειρά σου.

«Θά βάλω στραβά το καπέλο μου και τὰ χέρια στις τσέπες, θα έχω και ένα λουλούδι στην κουμπότρυπα και ένα μακρύ πράσινο φύλλο στο καπέλο μου. Θα σφυρίξω ένα χαρούμενο σκοπό και θα γυρίσω τον κόσμο. Θα στέκομαι όπου μ' άρέσει, θα φεύγω μόλις μου έργεται ή όρεξη να φύγω... Θα μπαίνω στις μεγάλες πολιτείες σαν έξερευνητής, θα τις περπατώ βήμα-βήμα και θα ανακαλύπτω το καθετί, εμπρός εγώ και πίσω ο σκύλος μου...» Αυτά όνειρεύεται ο Λεωνής του Θεοτοκά.

Συνεχίζω τον δρόμο μου ήσυχα, κοιτάζοντας πούτ' έδω, πούτ' εκεί. Σε μιάν άκρη ενός τεράστιου πεζοδρόμιου δυο φτωχοντυμένοι καλλιτέχνες ζωγραφίζουν,

με χρωματιστές κιμώλιες, ένα πορτραίτο. Δίπλα γράφουν στα Γαλλικά, "Αγγλικά και Γερμανικά: «Βοηθήστε δυο φτωχούς ζωγράφους να συνεχίσουν τον γύρο της Εύρώπης. Σας εύχαριστούμε». Και πέρα έχουν άφημένο ένα τασάκι με λίγες πενταροδεκάρες μέσα. Οι περισσότεροι προσπερνούν άδιάφοροι, μερικοί ρίχνουν κανένα κέρμα. Το βράδυ πέρασα πάλι από το ίδιο μέρος. Ψιλόβρεχε και ο δρόμος ήταν έρημος. Στην μεγάλη σκεπασμένη είσοδο των «Trois Quartiers» ένας τουρίστας κοιμόταν τυλιγμένος στον ύπνόσακκό του. Πιο κάτω τὰ πορτραίτα των δυο «φτωχών ζωγράφων» βρίσκονται ακόμη ξαπλωμένα στο πεζοδρόμιο, ξεπαγιασμένα από το κρύο.

Θυμάμαι την "Αθήνα με τον ούρανό της και τον όλοχρυσό ήλιο της. Κι ωστόσο, καλά βρίσκομαι έδω. "Αγνωστος μεταξύ άγνωστων, ξένος σε ξένη χώρα. Μακριά από φίλους, γνωστούς και οικείους. Μόνος και ελεύθερος. Προσπαθώ να ξεχάσω τον ένα ή τον άλλο. Να ξεχάσω τουτό ή εκείνο το περιστατικό. "Εδω είναι όμορφα" κανείς δεν με προσέχει, δεν μου δίνει σημασία. Κι εγώ κάνω το ίδιο. Τί γλυκειά που είναι λοιπόν ή μοναξιά στον ξένο τόπο! Κάθεσαι σ' ένα «καφέ», συνεχίζεις κατόπιν τον δρόμο σου, βλέπεις νεανικές συντροφίες να τριγυρνάν χαρούμενες ή να κάθονται σε πάγκους, στις όχθες του ήρεμου Σηκουάνα.

Ας ξεχάσω λοιπόν όσο μπορώ τους φίλους, τους γνωστούς, που βρίσκονται χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά. Κι αν όχι για πάντα, έστω για λίγες μέρες, για λίγες στιγμές. Δεν ζητώ τίποτε σπουδαίο. Μονάχα να ξεχάσω και να με ξεχάσουν. Να μείνω για λίγο μόνος και ήσυχος...

Το Παρίσι με ξαναπαίρνει στην άγκαλιά του, για να ζήσω ακόμη μερικές εύχαριστες ώρες. Τὰ ποταμόπλοια έξακολουθούν να πλέουν στον Σηκουάνα, οι ζωγράφοι της Μονμάρτρης έξακολουθούν να ζωγραφίζουν και να κάνουν τὰ πορτραίτα των επισκεπτών για πενήντα φράγκα. "Ανθρωποι κάθε εθνικότητας και κοινωνικής τάξης άνακατεύονται στα φαρδιά πεζοδρόμια των Champs Elysées. Και ή ζωή, στο Παρίσι, άμέριμη, συνεχίζει το δρόμο της...

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

ΚΙΝΗΣΙΣ - ΔΡΑΣΙΣ ΕΛΛΗΝ. ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Πρωτοβουλία του Τμήματος 'Ελληνικού 'Ερυθρού Σταυρού Λαρίσης
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Είς τὰς ἐφημερίδας τῆς Λαρίσης ἐδημοσιεύθησαν ἐσχάτως εἰδήσεις καὶ ἄρθρα σχετικά μετὰ τὴν δράσιν τοῦ ἐκεί τμήματος τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ. 'Εξ αὐτῶν ἀνθολογοῦμε μερικά χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα:

«Κατόπιν συνεννοήσεως τοῦ Τμήματος Ε.Ε.Σ. Λαρίσης μετὰ τοὺς 'Επιθεωρητὰς Στοιχειώδους 'Εκπαιδεύσεως ἤρχισαν εἰς τὰς μεγαλύνουσας τάξεις τῶν δημοτικῶν σχολείων μαθήματα πρώτων βοηθειῶν, τὰ ὁποῖα διδάσκουν αἱ ἐθελόντριαι ἀδελφαί: Ἄννα Τζιοβαρίδου, Προϊστ. Παιδ. 'Ακαδημίας, Μαίρη Παπαζιάκα, Σάσα Κασνάβου, Μαργ. Ταμπάκη, Κλεοπ. Χατζηπαντωνίου, Ἀγγ. Ζημιανίτου, Πάτρα Παπαματθαίου, Βασίλ. Καλλιπύκου, Στέλλα Παπαθεοδώρου, Τζένη 'Αστεριάδου, Δάφνη Παπαδημητρίου, Μαρ. Χατζηπουλίου, Καίτη Σωάφη, Πιπίτσα Γκουγκουλῆ καὶ Λαμπρ. Τσαδήμα». «ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΝΕΑ» 14-11-1965

«... Πολλοὶ ἔχουν γίγει ἥρωες διότι ἤξεραν τί νὰ κάνουν εἰς περίπτωσιν πυνγμοῦ, αἰμορραγίας, ἡλεκτροπληξίας κλπ. Ἡ γνώσις ἡ ὁρμή τῶν πρώτων βοηθειῶν κάμνει καὶ τὸν ἴδιον πού τὰς ξέροι περισσότερο προσεκτικὸν καὶ ἔτσι περιορίζονται τὰ ἀτυχήματα στὴ ζωὴ μας, τὰ ὁποῖα τὰ τελευταῖα χρόνια εἶναι σοβαρώτερα αἰτία θανάτου ἀπὸ ὅλες τὶς ἀρρώστειες, καὶ αὐτὸ ὀφείλεται στὴν ἀγνοία, τὴν ἀπροσεξία καὶ τὴν ἀδιαφορίαν.

Αἱ 'Αδελφαὶ θὰ διδασκοῦν τὰ ἐξῆς θέματα: Κακώσεις, τραύματα, μολύνσεις, δῆγματα ζώων-ὄφρων, αἰμορραγίαι, ἐγκαύματα, κατάγματα, δηλητηριάσεις, ἡλίας-θερμοπληξία, κρονοπαγήματα, λιποθυμίες, ἡλεκτροπληξία κλπ.»

Α. Α. Κ.
«ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΗΡΥΞ» 14-11-1965

«'Εμπνευσμένα καὶ ἀθόρυβα, ποτισμένη, μ' ἀνθρωπιά καὶ γόνιμη προσφορά πρὸς τὸν συνάνθρωπον, ἄρχισε μετὰ πρωτοβουλία τοῦ Ε.Ε.Σ. Λαρίσης μία προσπάθεια καθ' ὅλα ἐπαινετὴ στὰ σχολεῖα τῆς πόλεως μας. 'Εθελόντριες 'Αδελφές τοῦ Ε.Ε.Σ. ἀνέλαβαν νὰ διδάξουν στὰ 'Ελληνόπουλα μαθήματα πρώτων βοηθειῶν μετὰ τὴν προθυμία καὶ ὁρεξή, πού σίγουρα θὰ ἐκτιμηθῇ ἀπ'»

ὅλη τὴν κοινωνία τῆς πόλεως μας, ἡ ὁποία ποτὲ δὲν παραβλέπε καὶ δὲν ξεπρόκεινε σὲ τέτοιες φωτισμένες πρωτοβουλίες, ἀπ' ὁποιαδήποτε μερὶ καὶ ἂν προέρχονται.

Οἱ δασκάλοι, πρωτοπορώντας καὶ σ' αὐτὴ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ Ε.Ε.Σ. τῆς πόλεως μας, θὰ βοηθήσουν μ' ὅλη μας τὴν ψυχὴ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς, γιατί τίποτε ἄλλο δὲν γεμίζει περισσότερο τὸ εἶναι μας, ἀπ' ἐκεῖνο πού δίνεται γιὰ τὸ καλὸ τοῦ παιδιοῦ...»

ΗΛΙΑΣ ΚΩΤΟΥΛΑΣ
«ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» 7-11-1965

Η ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Εἰς ἐκτενὲς ἄρθρον τοῦ δημοσιευθέν εἰς τὴν «'Ελευθερίαν» τῆς Λαρίσης ὁ ἐκεῖ διευθυντὴς τοῦ Τμήματος 'Ελληνικοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ κ. Α. Α. Κατσιλιέρης ἐξάγει τὴν πρᾶξιν ἀλληλεγγύης 'Αρχιφύλακος πού προσέφερε τὸ αἷμα τοῦ μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ σωθῇ ἕνας μικρὸς ἐργάτης καὶ τονίζει τὴν σημασίαν τῆς αἱμοδοσίας, πού ἐνῶ δὲν στοιχίζει τίποτε εἰς τὸν αἰμοδότην ἀποβαίνει σωτηρία διὰ τὸν συνάνθρωπόν του. «Γιατὶ ἐμεῖς οἱ "Ελληνες, πού κατ' ἐπανάληψιν ἐθαμψώσαμε τὴν οἰκουμένην μετὰ πράξεις ἀπαρμύλλου ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας, διερωτᾶται ὁ ἀρθρογράφος, νὰ εἴμαστε τελευταῖοι εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐθελοντῶν αἱμοδοτῶν ἐν σχέσει μετὰ τοὺς ἄλλους Εὐρωπαίους;» καὶ προσθέτει: «Αἱ ὑπηρεσίαι αἱμοδοσίας τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ καὶ τῶν Κρατικῶν Νοσοκομείων εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν μας. Γιατὶ νὰ μὴ δοκιμάζωμεν ὅλοι, ἔστω καὶ μίαν φορὰν τὸ ἐξάμνηνον ἢ τὸ ἔτος, τὴν μεγάλην αὐτὴν προσφορὰν πρὸς τοὺς ἀγωνιῶντας συνανθρώπους μας, πού θὰ μᾶς δώσῃ τὴν μεγάλην ἐκπαιδευτικὴν καὶ πού εἶναι ἀπαραίτητη ἄλλως τε διὰ νὰ μάθωμεν τὴν ὁμάδα τοῦ αἱματός μας, ἡ ὁποία νὰ σημειωθῇ εἰς τὴν ταυτότητά μας, ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων; Τί ἀποκλείει τὸ ἐνδεχόμενον ἀτυχήματός μας εἰς τὴν σημερινὴν μηχανικὴν ἐποχὴν, ὅποτε ἡ ἀγνοία αὐτὴ δυνατόν ν' ἀποβῇ μοιραία καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς ἰδίους;»

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ

Ὁ Σταθμὸς Πρώτων Βοηθειῶν τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ

διὰ τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐξυπηρετήσε κατά τὸν λήξαντα μῆνα Νοέμβριον 8.173 ἀσθενεῖς καὶ τραυματίας, ἐκ τῶν ὁποίων 942 ἐξηκριβωμέναι περιπτώσεις ἡσφαλισμένων ΙΚΑ.

Οἱ ἐξυπηρετηθέντες κατὰ κατηγορίαν ἔχουν ὡς ἐξῆς:

α) Τραύματα, κατάγματα κλπ. 4.284, β) Παθολογικὰ νοσήματα 2.822, γ) Λοιπαὶ περιπτώσεις (δηλητηριάσεις, ἐγκαύματα, μέθη κλπ.) 1.065.

Χαρακτηριστικαὶ περιπτώσεις: Δηλητηριάσεις τροφικαί, φαρμακευτικαί κλπ. 126, Δηλητηριάσεις διὰ μονοξειδίου τοῦ ἀνθρακος 6, Καρδιολογικὰ νοσήματα 355, Λοιμώδη νοσήματα 41, 'Εγκαύματα 114, Μέθη 49, 'Ηλεκτροπληξία 8. Παροχὴ διὰ τοῦ ἀσυντάκτου αἰτηθειῶν ὁδηγῶν εἰς ποντοπόρα πλοῖα δι' ἀσθενούντα μέλη τῶν πληρωμάτων τῶν 18. Τὸ Κέντρον Αἱμοδοσίας παρέσχε δωρεὰν δι' ἀποβους φιάλας αἵματος 412.

ΑΣΕΙΕΠΑΙΝΟΣ ΠΡΑΞΙΣ

Οἱ 'Ερυθροσταυριτεῖς μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολείου Μαγαζιῶν — Παξῶν Σταμάτης Γραμματικὸς καὶ Κων(ων)νος Βλαχόπουλος διέθεσαν ὑπὲρ τοῦ Σχολικοῦ τῶν Ταμείων τὸ ποσὸν τῶν 500 δραχμῶν, πού τοὺς ἀπεδόθη ὑπὸ τῆς 'Αστυνομίας ἐπειδὴ δὲν ἀνευρέθη ὁ ἀπωλέσας αὐτάς.

Τὰ κείμενα τοῦ περιοδικοῦ

«Μιλήσατε στὶς καρδιές μας.!»

'Απὸ γράμμα μετὰ ἡμερομηνία 11 Δεκεμβρίου 1965, πού ἔλαβε συνεργάτης τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν., ἀποσπῶμεν τὶς παρακάτω φράσεις:

«Πῶς σὰς φαίνεται, παιδιά, τὸ σημερινὸ μας διήγημα; Ρώτησε ὁ δάσκαλός μας. Τί νὰ πῶ; Λέγονται αὐτὰ τὰ πράγματα ὅταν ἡ καρδιά σου κοντεῖ νὰ σπάσῃ καὶ τὰ μάτια σου γεμίζουν δάκρυα; Αὐτὸ πού θέλατε, τὸ ἐπιτύχατε. Μιλήσατε στὶς καρδιές μας! "Ἄν μπορούσαμε καὶ ἐμεῖς οἱ μικροὶ μαθητὲς νὰ πάρομε λίγα ἀπὸ τὴν λογοτεχνία σας, λίγο ἀπὸ τὸ ζεστὴ ἀφήγησή σας καὶ λίγα ἀπὸ τὰ ὁμορφα καλογεῖα στοιχεῖα σας, θὰ ἦταν ἡ καλύτερη Χριστουγεννιάτικη ἀπόδοσή μας. Εὐχαριστοῦμε θερμῶς, σὰς εὐχόμεθα καλὰς γιορτὲς κλπ.»

Οἱ μαθηταὶ τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Γ' Δημ. Σχολείου
'Αλεξανδρούπολης — 'Εβρου

ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΒΡΑΒΕΥΣΙΣ ΔΕΥΚΩΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛ. ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

'Η 'Επιτροπὴ Βραβεύσεως Δευκωμάτων σχολικῆς ἀλληλογραφίας ἀπένειμε τὰ ἀκόλουθα βραβεῖα:

ΒΡΑΒΕΙΟΝ Α'

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ: Α' Γυμνάσιον καὶ Λύκειον Θηλέων, Β' Λύκειον Θηλέων (τάξ. Β' Πρακτ.), ΣΤ' Λύκειον Θηλέων (τάξ. Α' τμ. Α'), Ζ' Γυμνάσιον Ἀρσένων, 15ον Γυμνάσιον Θηλέων, 1ΣΤ' Γυμνάσιον καὶ Λύκειον Θηλέων, Γυμνάσιον Γλυφάδας, Λύκειον Θηλ. Ν. Ἰωνίας, Λύκειον Νέου Ἡρακλείου Ἀττικῆς.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ: Γυμνάσιον Θηλέων 'Εδέσσης, Οἰκονομικὸν Λύκειον Ἡρακλείου Κρήτης, Λύκειον Θηλ. Θηβῶν, Γυμνάσιον Θηλέων Μυτιλήνης, Λύκειον Θηλέων Ρεθύμνης, Πανομοίτιον Λύκειον καὶ Γυμνάσιον Σύμης.

ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ — ΠΕΙΡΑΙΩΣ: Λύκειον «'Ελληνισμός» Πειραιῶς (τάξ. Α, Β, Δημ.), (Γ, Δ, Δημ.) καὶ (Ε, ΣΤ Δημ.).

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: 13ον.
Δ' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: 6ον Καλλιθέας.
Ε' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: 100όν.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Α' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: 14ον.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ: Ἀμυνδαλέας Κοζάνης, Ἀναρράχης 'Εορδαίας (Λευκ. 2), Ἀρσίνσης 'Εδέσσης (Λευκ. 3), Δεσκάτης Γρεβενῶν, 9ον Δράμας, Θάσου, Β' Νεαπόλεως Θεσ(κης), Πέονης Καβάλας.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ: Βατσουνιάς Μουζακίου Καρδίτης.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ: Βλαχιώτη Μολάων, Βραχνέικων Πατρῶν, 4ον Κιάτου, 3ον Μεσσήνης, Β' Χώρας Πυλίας.

ΚΡΗΤΗ: Ἀνατολῆς 'Ιεραπέτρας, Βαϊνιάς 'Ιεραπέτρας, 5ον Ἡρακλείου Κρήτης (τάξ. Β' καὶ ΣΤ'), Κάτω Χωρίου 'Ιεραπέτρας, Μαλίων Πεδιάδος.

ΝΗΣΟΙ: Οἰνουσσῶν Χίου «'Απ. Παῦλος», 7ον Χίου, 8ον Χίου, 9ον Χίου, 3ον Ζακύνθου (Λευκ. 4).

ΒΡΑΒΕΙΟΝ Β'

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ: Λύκειον Ἀρσένων Βύ-

ρωνος, Πειραματικὸν Σχολεῖον Παν(μίου).

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ: Α' Πρότυπον Ἀρσένων (Ἰωνίδειος Σχολή).

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ: Γυμν. Ἀργους Ὁρεστικῶν, Γυμν. Θηλέων Καρδίτης, Λύκειον Θηλ. Μυτιλήνης.

ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ — ΠΕΙΡΑΙΩΣ: «Βυζάντιον» Ἀθηνῶν, 'Εκπαιδευτήριον Κρεατσούλη — Σταυράκη, Λυσικάτου Πειραιῶς, Λύκειον «'Ελληνισμός» Πειραιῶς (Γυμν.).

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: 106ον.
Δ' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: 37ον.
Ε' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: 2ον Ἡλιούπολεως.

ΣΤ' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: 4ον Ἀγ. Βαρβάρας.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Β' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: 25ον.
Γ' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: 3ον Νικαίας.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ: Αἰανῆς Κοζάνης, Ἀρδάσης 'Εορδαίας, Ἀψάλου Ἀλμωπίας, Βαθυλάκκου Θεσ(κης), Ἀγ. Λουκά Γιαννιτσῶν, Β' Γουμηνίσσης Παιονίας, Σωσάνδρας Ἀλμωπίας, Χρῦσας Τσακῶνων Πέλλης, 1)θεσιον Δημ. Σχολ. Ἀνωτ. Ἐκκλησ. Σχολῆς Θεσ(κης).

ΘΡΑΚΗ: Ἀμφίων Ροδόπης, 'Ερασίμου Εἰνῆς, Καστανέων 'Εβρου Ὁρεστιάδος.

ΗΠΕΙΡΟΣ: Ἀγίας Προβέξης, Μεγάλης Ἀρτης, Φράσιων Ἀρτης, Ὁρωπὸν Προβέξης.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ: Βαλτινοῦ Τρικάλων, 20ον Βόλου, 22ον Βόλου, Β' Δεσκάτης Ἐλασσόνας, Διασέλλου Τρικάλων (Λευκ. 2), Καλομοίρας Καλαμπάκας, 3ον Καρδίτης, Μαγουλίτης Μουζακίου Καρδίτης, Εὐνοερῶν Καρδίτης (Λευκ. 2), Μαυρελίου Καλαμπάκας, Πηνειᾶδος Τρικάλων.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ: Μακρυνάρας Μολάων, Μυγδαλιάς Γορτυνίας, 26ον Πατρῶν, Ροδιάς Ἀμαλιάδος, Σταυροδρομίου Γορτυνίας.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ: Σπολαίτης Ἀργονίου.

ΚΡΗΤΗ: Ἀμπελακίου Ρεθύμνης, Ἀγ. Ἀντωνίου Ἡρακλείου, Κεντροῦ Ἱεραπέτρας, 16ον Χανίων.

ΝΗΣΟΙ: Ἀσκληπείου Ρόδου, Κανδήλας Ἀκαρνανίας (Περιφ. Λευκάδ.), Καστανέας Σάμου, Καταβιάς Ρόδου.

ΒΡΑΒΕΙΟΝ Γ'

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ Α' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ 40όν.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ: 4ον Κατερίνης, Λαοδικινῶν Κιλκίς, Τραχείας Δράμας.

ΘΡΑΚΗ: Μέσης Κομοτινῆς. ΗΠΕΙΡΟΣ: Βίκου Κονίτης, Διστράτου Κονίτης, Παπαδατῶν Προβέξης.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ: Μοσχολογίου Καρδίτης, Παραμέσου Τρικάλων.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ: Ἀλίκων Λακωνίας, Ζήριας Πατρῶν, Νιάτων Μολάων, Φανεοῦ Σικυνῶνος.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ: Δελφῶν Φωκίδος.

ΝΗΣΟΙ: Ἀρνης Ἀνδρου, Γιαννησαίου Ἀνδρου, Καρυᾶς Τήνου, Πλατρεϊτιάς Ἰθάκης, Τσελεντάτων Κεφαλληνίας, Χάλκης Δωδεκανήσου.

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘ. ΕΡ/ΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

ΕΝΑΣ ἐκπαιδευτικός, ὁ ὁποῖος διέτελεσεν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ὑπεύθυνος τῶν ὁμάδων τῆς 'Ερυθροσταυρικῆς κινήσεως, θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκθέσῃ σκέψεις τινὰς, σχετικὰς μετὰ τὴν δράσιν αὐτῶν καὶ μετὰ τὴν μερίμναν, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ληφθῇ διὰ τὴν περαιτέρω ἀξιοποίησιν τοῦ θεσμοῦ τούτου καὶ τὴν διεύρυνσιν τοῦ κύκλου τῶν ἐκδηλώσεων, κυρίως δὲ διὰ τὴν διὰ ταῦτα ἀπαιτούμενην διαφώτισιν τῶν εἰς τὸ κλίμα τῶν παραγόντων οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ οἱ κύριοι συντελεσταὶ καὶ οἱ ἀμεσοὶ φορεῖς τῆς εὐθύνης τοῦ ἱεροῦ τούτου ἔργου.

Εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους ὅτι ἡ δράσις τῶν ὁμάδων τῶν 'Ερυθροσταυρικῶν μαθητῶν τῶν πάσης φύσεως σχολείων δὲν περιορίζεται μόνον εἰς ἐκδηλώσεις ἀδελφικῆς ἀγάτης καὶ ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν, ἐντὸς τοῦ σχολικοῦ ἢ τοῦ περὶ τὴν γενετείραν τῶν χώρου. Οὔτε φθάνει εἰς τὰ ἐλληνικά σύνορα καὶ σταματᾷ. Ἀντιθέτως, Ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν διεθνότητα τοῦ ἱεροῦ τούτου θεσμοῦ, τῆς ὑψηλῆς ταύτης ὑπηρεσίας, καὶ ἐγκολπωθεῖσα τὸν ὑπὸ τοῦ ἐμπνευστοῦ καὶ ἰδρυτοῦ τοῦ Διεθνoῦς 'Ερυθροῦ Σταυροῦ 'Ερρίκου Ντυνάν τεθέντα σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς τῆς, ἐκτείνει τὰς ἐκδηλώσεις περὶ τῶν ἐλληνικῶν ἀνόρων, εἰς σφαίραν διεθνή: Ἐνημερώνεται ἐγκαίρως ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τοῦ Διεθνoῦς 'Ερυθροῦ Σταυροῦ εἰς τὰς γενόμενας κατ' ἔτος εἰς τὰ σχολεῖα ἐκδηλώσεις διὰ τῶν ἐτησίαν ἐκθέσεων τῶν ὑπευθύνων ἐκπαιδευτικῶν καὶ τοῦ Διευθυντοῦ ἐκάστου τῶν σχολείων καὶ διὰ μέσου τῆς ἐν Ἑλλάδι Διοικητικῆς Ἀρχῆς τοῦ Ε.Ε. Σταυροῦ. Πλουτίζεται ὡς ἐκ τούτου ἡ στατιστικὴ ὑπηρεσία τῆς Διοικήσεως καὶ διαφωτίζεται σχετικῶς ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη περὶ τῆς ὠφελιμότη-

τος και της αναγκαιότητας της υπα-
ξεως και της επιβίωσης του θεσμού.
Αποστέλλονται ειδικά λευκώματα, δι-
μουρηγμένα των Ερυθροσταυριών ο-
μάδων των σχολείων, εις άλλους σχο-
λικούς οργανισμούς της 'Ελληνικής 'Επα-
κρατείας ή ξένων κρατών, διά των ο-
ποίων καθίστανται γνωστά πολλά και
ανεκτίμητα στοιχεία της 'Ελληνικής νο-
στοργίας και λαογραφίας, της τοπικής παρα-
δόσεως και του τοπικού γλωσσικού ιδιο-
ματισμού, των κυρίων ασχολιών των κα-
τοίκων κατά τόπους κ.ά., τα οποία συν-
τελούν αναμφιβόλως εις μίαν ανυπολο-
γίστου αξίας τουριστικήν διαφήμιν της
χώρας μας, πράγμα το οποίον πρέπει
να είναι το ύψ' αρεθμόν ένα κεφαλαίω-
δες μέλημα κάθε 'Ελληνος πολίτου, αν
θέλη να διατηρή αλώβητον την παραδο-
θελήν αείλην των προγόνων του και
να κληρονομή απολαβών την οικονο-
μικήν ευεξίαν του τόπου του.

Η μαθητική αλληλογραφία, εξ άλ-
λου, ή γενομένη μεταξύ σχολείων ή τά-
ξεων σχολείων 'Ελληνικών μετά τοιού-
των ξένων κρατών, δημιουργεί πνεύμα
των ξένων κρατών, δημιουργεί πνεύμα
αδελφικής συμπόσεως και συνπαράστα-
σης και αμύλλης ευγενούς εις τον τομέα της
ἀντιστάσεως της ἀρετής, της ἀλληλε-
γύης και της αγαθοεργίας και ἀναδει-
κνύει τα στελέχη της μελλούσης γενεάς
μας ως δυναμικούς και παραγωγικούς
μονάδας εις τον συναγωνιστικόν επί-
μονότατος θέματος της Ευρωπαϊκής Κοι-
νότητος χώρον.

Ανυπολόγιστος, τέλος, είναι επί του
προκειμένου ή αξία του κατά μήνα και
κατά εκατοντάδας χιλιάδων κυκλοφο-
ρούντος έποικοδομητικού και ωφέλιμου
τόπου περιοδικού «'Ελληνικός 'Ερυθρός
Σταυρός Νεότητος», του οποίου ή απρό-
σιστος κυκλοφορία εις όσον το δυνα-
τόν μεγαλύτερον αριθμόν πρέπει να τε-
θή ως ή υπερτάτη φιλοτιμία εις τους
μετέχοντας των ομάδων μαθητάς.

Κατ' έξοχήν όμως πρέπει να τονισθή
το ευεργετικόν έργον των 'Ερυθροσταυ-
ριών ομάδων των έπαρχιακών σχολεί-
ων, των οποίων ή ερυθροσταυρική κίνη-
σις δύνανται να έπαρέρη θαυμάσια απο-
τελέσματα με διαφόρους εκδηλώσεις
εις το περιφερειακόν του σχολείου περι-
βάλλον, όχι μόνον εντός του σχολείου
και μεταξύ των μαθητών μόνον, αλλά
κυρίως εις τα περίεξ χωρία, τα οποία
πρό πάντος άλλοι διψούν και έχουν ά-
πόλυτον ανάγκην της χριστιανοπρεπούς
και πολιτιστικής παρουσίας των ανθρω-
πων του πνεύματος και των γραμμάτων.
Αί έξομήσεις των ομάδων εις τα ά-
πομακρυνόμενα χωρία καθ' έκστην
Κυριακήν με επί κεφαλής τους υπευθύ-
νους εκπαιδευτικούς και με οργανωμέ-
νας εκδηλώσεις δύνανται να προσφέρουν
ανεπανώληπτους στιγμιάς χαράς και συν-
τηντικής ικανοποιήσεως εις τους γο-
νείς των μαθητών, οι οποίοι εύλόγως
αναμένουν να δρέψουν προοιμιακώς καρ-
πούς εκ των κόπων των. «'Εχομε, λέ-
γουν, παιδιά εις το Γυμνάσιον και δέν
ξέρουμε τί γίνονται, τί τρέφουν μέσα
τους, τί χαρίσματα έχουν και τί μπο-
ρούν να μας προσφέρουν πνευματικά...».
'Εμείς νομίζομε, συνεχίζουν, ότι μόνον
ό βαθμός των διμήνων, ο έλεγχος και
τά βιβλία που τους αγοράζομε παρουσιάζ-
ουν την εικόνα του μαθητού...» Πού να

αντιληφθούν, οι άνθρωποι, τί μεγάλον
θησαυρόν, κοιμύμενον εις τα βάθη του
ψυχικού των κόσμου, έχουν τα παιδιά
τους, διά την ανακάλυψιν του οποίου
και την αναλυτικήν χειρίζονται ειδικοί
σκαπανείς; Και αυτοί φιλοδοξούμεν να
είναι οι έχοντες ιστορικήν παράδοσιν
«'Ελληνες συνάδελφοι-εκπαιδευτικοί.

Επραγματοποιήσαμε περιοδείας με
την 'Ερυθροσταυρικήν μας ομάδα και
κατά μόνας εις τινα χωρία περί την
Κορνήν της Μεσσηνίας και ήλθομεν
εις επικοινωνίαν με τους φιλησύχους κα-
τόικους των. Διεπιστώθη κατ' αυτός ή
ἀνέκφραστος ικανοποίησις των κατοι-
κούντων τα εγκατατελειμμένα ταυτα χω-
ρία. Εις τα πρόσφατα όλων έλαμψεν ή
χαρά και ή εύτυχία. «'Η χοροδία μας,
που άπετελείτο από είκοσι καλλιψώ-
νους μαθητριάς, τους έψαλε την λει-
τουργίαν εις τον ναόν. Ήκουσαν και ο-
λίγα λόγια από τον Άμβωνα. Αυτά και
μόνον έστάθησαν ικανά να αναστερώ-
σουν το θρησκευτικόν συναίσθημα των
απλών μας χωρικών, και να δημιουργή-
σουν εις αυτούς αίσθημα εθνικής ύ-
περηφάνειας. Καμμία ψυχολογική κίνη-
σις, καμμία ήθροπλαστική ενέργεια, καμ-
μία εθνικοθρησκευτική διαλέξις εις τους
παρηγηκωνισμένους τούτους τόπους! Μό-
νον ή φωνή του ήρωος-ιερέως του 'Τυ-
σου και του έπίσης άξιολόγου-δημοδιδασκά-
λου ένίστε άκούεται εις υποτυπώδη τι-
νά καθηγητικήν κινήσιν ή εις τας εθι-
κίας μας επετείους! Πόσο πενιχρά, άλ-
λά πόσο ωφέλιμα είναι και αυτά τα ο-
λίγα! Άρκεί να εκτιμώνται. Από ποι-
ους θα πρέπει να αναμένουν την συμ-
πλήρωσιν των μεγάλων αυτών κενών
οι πονεμένοι γονείς και κηδεμόνες των
μαθητών μας, αν όχι από τα ίδια τα
παιδιά τους και από τους πνευματικούς
των ήγέτας; Ένας αιδόρητος χωρι-
κός μάς επηρώτησε: «Πόσο καλώς ή-
μας είπε: ερημάξαμε, παιδιά μου. Τα
τακάλια μονάχα άκούγονται το βράδυ
κοντά μας! Ήχασαμε όμως έχοιμε πα-
διά! Τα μεγάλα μας, βρίσκονται μα-
κριά στην πρωτεύουσα ή στο έξωτερι-
κό για ψωμί ή για κάσμο. Τα μικρά
μας στα σχολεία, που βρίσκονται κι αυ-
τά μακριά από το χωριό μας! Πόσο θα
κρατούσατε κοντά μας τα νεανικά χέρια
των παιδιών μας για να δουλεύουν τη-
γή μας που απολάμβανε-ένω είναι τόσο
εύφορη από φυσικού της-αν μάς κά-
νατε συχνά αυτές τις καλές επισκέ-
ψεις!» Είναι διψώντος λαού φωνή, ή-
ρωϊκού έπαρχιώτου, που πονεί!..

Πόσο, αλήθεια, θα συντελούσε εις
τον περιορισμόν της δομητικής τά-
σεως προς μετανάστευσιν και διά τα
άστικά κέντρα και διη και την πρωτεύ-
ουσαν ή οργανώσει περιοδειών και δια-
λέξεων εκ μέρους μαθητών τη βοηθεία
και καθοδήγησις των εκπαιδευτικών—
καθηγητών των με θέματα ανάλογα, ά-
πευθυνόμενα εις 100 ή 200 και πλέον
χωρικούς, οι οποίοι ευχαρίστως θα έ-
τρεχον ν' άκούσουν και να ξεδιψάσουν,
όπως τρέχει εις δροσεράν πηγήν ή δι-
ψασμένη έλαφος... Διά τοϋτο χρειάζε-
ται μία αποφασιστική έκστρατεία εκ μέ-
ρους όλων μας και διη και εκ μέρους
της Ιθνηούσης άρχής της Κεντρικής Δι-
οικήσεως του Ε.Ε.Σ. Νεότητος, ήτις ο-
μολογούμενως έπτελει αξιοθαύμαστα ά-

νεκτιμήτου αξίας έργα. Πρέπει να εκ-
τελεστούν ένίστε ειδική άπεσταλμέ-
νοι προς τα έπαρχιακά Γυμνάσια και
Λύκεια ή να αποστέλλονται εργαίλιοι
—εκκλησίες προς τους Διευθυντάς των
σχολείων έμπνευστικοί και διαφωτιστι-
κοί επί των θεμάτων και της εκτάσεως
της δράσεως των 'Ερυθροσταυριών ομά-
δων των μαθητών. Έν ανάγκη να δι-
οργανωθούν εν εύθέτω χρόνω περιφε-
ρειακά συνέδρια Ε.Ε.Σ. Νεότητος, εις τα
οποία να κληθούν άπαντες, ει δυνατόν,
οι Διευθυντάι των σχολείων και εκπαι-
δευτικοί. Όπωςδήποτε θα άποκομίσουν
από αυτά τα έφόδια διά την περαιτέ-
ρω ανάπτυξιν των κινήσεων των ύψ'
αυτούς 'Ερυθροσταυριών ομάδων, ανα-
λόγως των τοπικών συνθηκών. Τότε
μετά βεβαιότητος τα άποτελέσματα της
δράσεως των 'Ερυθροσταυριών ομά-
δων, θα είναι και θετικώτερα και μεγα-
λύτερα και θαυμασιώτερα.

ΘΕΟΧ. Ι. ΜΠΕΓΚΟΣ

ΠΡΟΣΟΧΗ

Πολλοί των κ.κ. Διευ-
θυντών Σχολείων άπο-
στέλλουν προς τον 'Ελλη-
νικόν 'Ερυθρόν Σταυρόν Νε-
ότητος έγγραφα χωρίς να
έπικολλούν επί του περιέ-
χοντος ταυτα φακέλλου το
ανάλογον γραμματόσημον.
Πρός παραλαβήν των ο
Ε.Ε.Σ.Ν. καταβάλλει την
άξίαν του γραμματοσήμου
εις το διπλάσιον της κα-
νονικής.

Διά την άνευ γραμμα-
τοσήμου αποστολήν προς
τον Ε.Ε.Σ.Ν. έγγραφων
είναι άπαραίτητον έκτός
της σφραγίδος του Σχο-
λείου, ο περιέχων ταυτα
φάκελλος να κλείεται μό-
νον διά καρφίδος ή να πα-
ραμένη άνοικτός.

Παρακαλούμεν όπως ή
άνωτέρω σύστασις τύχη
της δεούσης προσοχής προς
άποφυγήν περιττής δα-
πάνης.

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλά είναι τα θύματα κυρίως μετα-
ξύ των παιδιών, τα οποία από άγνοια
του σοβαρωτάτου κινδύνου περιεργάζον-
ται εγκαταλελειμμένα πολεμικά (χει-
ροβομβίδες, νάρκες κλπ.). Γι' αυτό το-
νίζομεν και πάλιν ότι δέν πρέπει να πε-
ριεργάζονται τέτοια αντικείμενα, ούτε ν'
άφήνουν άλλους να τα πλησιάζουν,
άλλά μόλις τ' αντικρύξουν να είδοποιούν
άμέσως την πλησιεστέραν αστυνομικήν
ή στρατιωτικήν Αρχήν.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Η ΜΠΟΓΑΤΣΟΥΛΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑΚΟΥΤΡΗ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΠΑΠΑΣ δέν έγινε ποτέ. Την ή-
μέρα που θα χειροτονιώταν πέ-
θανε ή γυναίκα του. Τέτοια κακο-
τυχία την ξήγησε ο Κούτρης—το
παρανόμι του—για θεϊκή άρνηση
στην άπόφασή του να γίνη παπάς
και για κακό σημάδι. Πέταξε τα
ράσα, έκοψε τα γένεια του. Δέν ή-
θελε τίποτα να του θυμίζει τον έ-
αυτό του παπά. Μα οι συγχωρια-
νοί του κι όσοι γνώριζαν την ί-
στορία του, τον φώναζαν με το ά-
νεπιθύμητο του όνομα: «Καλημέ-
ρα, παπά. Πώς περνάς, παπά; Τι
κάνεις, Παπακούτρη;» Κι έτσι τού-
μεινε: «Παπακούτρης».

Σημέρωνε τ' 'Αγιοδασιλειού κι
όξω χιονίζε. 'Η καμπάνα του 'Αη-
Νικόλα χτυπούσε κάθε τόσο χαρω-
πά, καλώντας τους ανθρώπους του
μικρού χωριού στη θεία λειτουργία
της Μεγάλης Γιορτής. 'Ο Παπα-
κούτρης, χάρη στο χωμάτινο κρεβ-
βάτι του, κρουσταλιασμένος από το
κρύο και τα γεράματα, παρακαλού-
σε τον Θεό να τον ελευθερώσει με
το θάνατο μια ώρα πρωτύτερα από
τα βάσανα της ζωής. Μα στην πε-
θυμιά του θανάτου ένιωθε άνάκα-
τα και το αίσθημα της αυτοσυντήρη-
σης. Κι έκανε να σπρωθή για να
βάλει φωτιά στη γωνιά, όταν ά-
κουσε δυνατούς βρόντους στην πόρ-
τα της καλύβας του κι άγριες φω-
νές: Ρε Παπακούτρη, έσε!.. γερο-
ξεκούτη! Άνοιξε να σου πούμε τα
κάλαντα.

Ήταν τα παιδιά της γειτονιάς,
που δέν τον άφηγαν σε ήσυχία. Έ-
ξακολουθούσαν τις φωνές κι άλλα
βροϊδία, ώσπου φάνηκε στην πόρ-
τα. Τους πέταξε μια δεκάρα χάλ-
κινη λέγοντας: Πάρτε, ρε μωρέ-
λια, που να σας πάρη ή όργη!

Τα παιδιά τόβαλαν στα γέλια και
στην κοροϊδία και πολλήν ώρα ύ-
στερα άκούονταν από μακριά οι φω-
νές τους:

—Ού.. Ού... Παπακούτρη.

Είχε πάρει καλά ή μέρα. 'Ο Πα-
πακούτρης, πεσμένος δίπλα στη
φωτιά, σκέφτονταν μέσα στη μο-
ναξιά του την άδυναμία του, την
κατάνια του. Γούριζε νοσταλγικά
τη σκέψη του στα περασμένα, προσ-
παθώντας ταυτόχρονα να μετρήσει
την καμιά του μοίρα. Κι ο πόνος
του γιόμιζε την ψυχή. Στο βαθμόν

όμως στοχασμό και στον πόνο του,
τούρθε στο νου και το έθιμο της
μέρας, το ψήσιμο της κότας. Άλ-
λά δέν είχε παρά μια κότα όλη-δ-
λη, που ή μοναξιά του τον έκανε
να την αγαπάη και να τη λυπάται,
τώρα που σκέφτονταν να της πάρη
τη ζωή. Μα πάλι δέ τόδρισκε καλό
να μην κρατήσει το έθιμο, γιατί δέ
θυμόταν πρωτοχρονιά που να μην
είχε την ψητή του κότα. Κι άκόμα,
ποιός ήξερε αν άλλος 'Αγιο-Βα-
σίλης τον εύρισκε στη ζωή;

Σε λίγο ή κότα ψήνονταν στη
γωνιά κάτω από το ταψί. Σώριασε
τη φωτιά πάνω, κι έκανε να βγή
έξω από την καλύβα του στην αυ-
λή, για να ιδή το χιόνι που πέφτε
όλονυχτίς και την άγριότητα του
καιρού, που τούδειχνε ο φεγγίτης
της σκεπής, όταν φάνηκε στην πόρ-
τα ο γέρο Μιχαλός.

Χρόνια πολλά, Παπακούτρη,
είπε χτυπώντας τα παπούτσια του
στο κατώφλι και τινάζοντας την
κόπα του για να πέση το χιόνι.
Χειμώνας, κακός χειμώνας, συνέχι-
σε, προχωρώντας στη γωνιά.

—Κάτσε, είπε δύσθυμα ο Πα-
πακούτρης δείχνοντάς του ένα δε-
μάτι κλήματα.

—Τι φένης στο ταψί, ράτρησε
μ' ενδιαφέρον ο γέρο-Μιχαλός.
Κάνα κότερό;

—Τι να φένο, καμμένε Μιχα-
λίε, άπάντησε κείνος άτονα και μοι-
ρολαρικά. Μιά μπογατσούλα. Χτές
το βράδυ, ή γειτόνισά μου ή κυρά
Θοδόσaina, καλή της ώρα, μουφε-
ρε ως μια χούφτα άλευρι λέγοντάς
μου: «Από τη φτώχεια πάω, πά-
ρο να φτιάξης κι εσύ καμιά μπο-
γατσούλα για τα χρόνια πολλά».
Έπιασα να σφάζω την κοτούλα
μου κι ως την είχα μιά, μα ένα άλ-
λόκο πράμα: με κοίταξε σαν το
μικρό παιδί όντας έχει παραπάνο,
λές και το κατάλαβε.

Η κότα φένονταν κι ο γέρο Μι-
χαλός, πούδωσε πιότερη πίστη στη
μύτη του παρά στα λόγια του Πα-
πακούτρη, δέν άοργησε να καταλά-
βη πώς ήθελε να τον ξεφορτωθή.
Κι έκανε να φύγη. Μα πάλι σκέ-
φτηκε να μην αφήση άτιμώρητη
την τόση μικρανθρωπιά του παλιού
του φίλου, του βλάμη, όπως τον έ-
λεγε. Σίμωσε πιο κοντά στη φωτιά
κι άρχισε να λέη ιστορίες ανεξάν-

τλητες για ζωντανούς και πεθαμέ-
νους.

Ο Παπακούτρης, που από στιγ-
μή σε στιγμή περιέμενε την αναχώ-
ρησή του, στέκονταν λιγόλογος στις
κουβέντες του. Δεχόταν με φανερά
άδιαφορία τις άνεπιθύμητες για
κείνη τη στιγμή ιστορίες, και δέν
ξεχνούσε να του θυμίζει κάθε τόσο
πως ή άνεψιά του θα τον περιέμενε,
για να φάη κι αυτός μαζί με άλ-
λους σπιτικούς μια τέτοια χρονιά-
ρα μέρα. Μα ο γέρο Μιχαλός, με
το εκδικητικό του πάθος, δέν εύρι-
σκε τελειωμό στην πολυλογία του.
Κι όταν είδε τον Παπακούτρη να
πνίγεται από την άγωνία και πεί-
στηκε πως ή κότα είχε πιά καρβου-
νιάσει, σπρώχθηκε, του εύχθήθηκε
καλοφάγωτη τη μπογατσούλα, και
τράβηξε να φύγη. Δέν είχε βγει ά-
κόμα όξω, που ο Παπακούτρης μέ-
ρισσε τη φωτιά και πέταξε με όρ-
μή το ταψί, λές και θα προλάβανε
το κακό. Μα τι να ιδή; Ένα μαύ-
ρο κάρβουνο, πουβγαζε μίαν απο-
πνικτική άποφορά. Σταύρωσε τα
χέρια στο στήθος του, και κοιτάζον-
τας πότε κατά τον ούρανό και πότε
κατά την καρβουνιασμένη κότα ξέ-
σασε:

—Φτού! φτού! Ά! μωρέ Μιχα-
λίε! Ώ, κοτούλα μου!

Ο γέρο-Μιχαλός, σκαμένος
στα γέλια, μόλις κρατιόταν στα πό-
δια του.

Κι όξω το χιόνι έπεφτε πιο πολύ,
κι ο άγέρας φυσούσε πιο άγριος.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΘΑΝ. ΤΣΑΓΚΡΗΣ: «'Ασπρο και Μαύρο»

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝ' ΑΥΤΟΣ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ;

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΚΑΤΑΞΑΣΤΕΡΟΣ ο οὐρανός του χωριού γιόμισε τους ανθρώπους με χαρούμενα αισθήματα που παραμέριζαν τις καθημερινές τους ανησυχίες. Όλοσπαρα, τὰ λιγοστά σπιτάκια ήταν άταχτα σπαρμένα μέσα σε άνθοςτόλιους κήπους, ενώ πεύκα εύωδιαζαν τον έλαφρόν άέρα. Κρυπτόταν το νερό χυνόταν από τη μεγάλη βρύση στη στέρνα άπ' όπου ξεκινούσε κελαρύνοντας για να καταλήξει στις βραγινές των περιβολιών. Άεικίνητα τὰ πουλάκια χαλούσαν τον κόσμο ανάμεσα στα δέντρα και τὰ λουλούδια. Κ' ή εικόνα του χωριού συμπληρωνόταν με τὰ λιβάδια που τὰ ζώναν από παντού και τὸ γαλάζιο καθρέφτη της κοντινής θάλασσας.

Αναψοκοκκινισμένα άπ' την πορεία πεντέξη άμούστακα άγόρια, κόντευαν να διανύσουν τὰ δυό χιλιόμετρα που χώριζαν τὰ σπίτια τους άπ' τὸ γυαλό. Σὲ λίγο θὰ ριχνόντουσαν άχόρταγα στην δροσερή του άγκυλιά. Όλο όμως αυτό τὸ ὄργιο όμορφιάς που συγκλόνιζε τις αισθήσεις των άλλων παιδιών, φαινόταν πὼς άφηνε άσυγκίνητο ένα άπ' αυτά, τὸ Νίκο. Ο Νίκος Καλάμης ήταν 18-19 χρονών, ψηλός, όμορφος, με καστανά μαλλιά. Ένα πάντα θλιμμένο και λιγομίλητο άγόρι. Η ξεγνοιασιά και τὸ κέφι σπάνια παραβίαζαν την πόρτα της ψυχής του. Όταν όμως τὸ κατώρθωναν, γινόταν ένας άλλος άνθρωπος. Έλαμπε όλόκληρος. Τὸ μυαλό του, γόνιμο και άγνό όπως ήταν, έσπελε τέτοια μηνύματα στη γλώσσα του, ώστε αυτοί που τον άκουγαν νά γοητεύονται άπ' τὸ κελάρισμά της. Στὸ σοβαρὸ θέμα ήταν βαθύς και σ' άστείο χαριτωμένος. Γιατί νά μὴν μπορῇ αυτό τὸ παιδί, άναρωτιόντουσαν όλοι, νά διώξῃ άπ' την ψυχὴ του τὸ σύννεφο που την πλακώνει και την έμποδίζει νά φωτίξῃ μόνιμα τὰ ὄρατά χαρακτηριστικά του; Σάν περνούσε ή αναλαμπή, ὁ Νίκος διπλωνόταν στὸν εαυτό του, ή ὅψη του σκοτεινίαζε. Όλοι τον άγαπούσαν και στενοχωριόντουσαν γι' αυτό. Άπ' όλους πὺ πολὺ ὑπέφερε ὁ στενότερος φίλος και συνομήλικός του, ὁ Δημήτρης. Ήσαν και τὰ δυό ὄρφανά. Ο Δημήτρης είχε χάσει λίγα χρόνια πρὶν τὸν πατέρα του, ενώ ὁ Νίκος δὲν γνώρισε ποτὲ τὴ μητέρα του, πὺν πέθανε όταν ήταν άκόμη μωρό. Άλλά οὔτε τὸν πατέρα του είχε κοντά του. Πολλά χρόνια πρὶν είχε φύγει για τὴν Ἀμερικὴ καταπιεσμένος και άπογοητευμένος από τὸ θάνατο της γυναίκας του, εγκαταλείποντας στην τύχη του τὸ μοναχοπαίδι του ή, καλύτερα, στη φύλαξη κάποιου συγγενῆ του. Πολλές φορές ὁ Δημήτρης θέλησε νά ρωτήσῃ τὸ φίλο του γιὰ τὴν αἰτία της μόνιμης πίκρας του, αλλά πάντα δίσταζε. Φοβόταν πὼς θὰ τὸν πίκραινε περισσότερο και ὅλο τὸ ἀνέβαλλε. Μιά μέρα, όμως, πὺ ὁ Νίκος φαινόταν κάπως πὺ ευδιάθετος, και ενώ ἴσαν μόνιμοι τους ξαπλωμένοι στὸν ἴσκιό ενός πεύκου, δὲν κρατήθηκε. Στράφηκε στὸ φίλο του:

— Νίκο μου, εἴμαστε τόσα χρόνια φίλοι και ξέρεις πόσο σ' άγαπῶ. Δὲν μπορέσα όμως ποτὲ νά καταλάβω γιατί εἶσαι πάντα θλιμμένος. Γιατί κλείνεις στὸν

εαυτό σου. Κοντά σου ὑποφέρω και ἐγὼ βλέποντας πόση λίγη χαρά μπαίνει στη ζωὴ σου. Πές μου, τί σου συμβαίνει. Ίσως μπορέσω νά σε βοηθήσω λίγο. Και, πῖστεψέ με, δὲν θὰ βγῇ οὔτε λέξη άπ' τὸ στόμα μου γιὰ ὅσα μου πῆς.

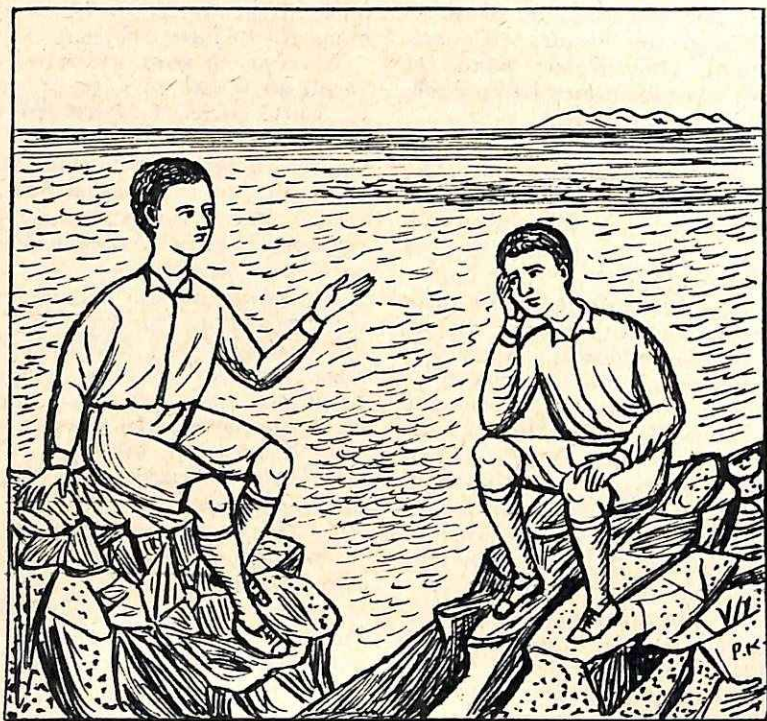
Όσο μιλούσε ὁ νέος, ή χαρούμενη ὅψη του Νίκου συνέριαζε, ὡπου πῆρε τὴ συνθησισμένη της σοβαρὴ μορφή. Ο Δημήτρης ήταν τὴν ώρα βέβαιος πὼς τὸ μόνιμο πένιγε με τὸ ενδιαφέρον του ήταν νά διακόψῃ πρόωρα τις χαρούμενες και ξεγνοιαστές στιγμές που πρὶν από λίγο ζούσε ὁ φίλος του. Κατάλαβε πὼς με τὰ λόγια του τὸν πλήγωσε, κ' ή άγωνία ζω-

και δειλιά εγκατέλειψε, γιὰ νά θάψῃ τὴν ὑπαρξή του ποῖος ξέρει σὲ ποῖες μεγαλούπολης τ' ἀνήλιαχα σοκάκια!

— Μή, Νίκο μου, τὸν διέκοψε. Καταλαβαίνω τὴν πίκρα σου, αλλά μὴν καταδικάζεις ἐκεῖνον που σ' ἐγέννησε. Άν εἴχαισε πραγματικά, θὰ δώσῃ λόγο στὸν Δημιουργό.

— Έχεις δίκιο, καλέ μου. Άλλά τόσων χρονῶν πίκρα και μαρζά με γινομίζονται με πόνο ἀβάσταχτο. Στάθηκε γιὰ λίγο σκεπτικός σάν γιὰ νά ξαναφέρῃ στὸ νοῦ του τὰ περασμένα κ' ὕστερα συνέχισε:

— Όπως κι ἂν εἶναι, δὲν καταδέχτηκε ποτὲ νά μου γράψῃ ἔστω ένα γράμμα.

Σχεδιασμός: ΡΑΛΛΗ ΚΟΥΪΔΗ

γραφίστηκε στὸ πρόσωπό του. Τὸ πρόσεξε αυτό ὁ Νίκος και θὲς ή άγάπη γιὰ τὸ φίλο του, πὺν έβλεπε νά ὑποφέρῃ, θὲς γιατί νόμιζε πὼς καιρός ήταν πῖ νά μοιραστῇ τὸ μεγάλο του πόνο και με κάποιον άλλον, γύρισε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Δημήτρη.

— Άκριβέ μου φίλε, τοῦ εἶπε, σὲ σένα θ' ἀνοίξω τὴν ψυχὴ μου, γιατί μπορεί και νά με βοηθήσῃς. Κι άκόμη γιατί δὲν εἴμαστε πῖα παιδιά. Κοντεύουμε νά γίνουμε άντρες. Ἀρχισα ν' άποζητάω κάτι πὺ θ' αλλάξῃ τὴ ζωὴ μου, χωρίς όμως νά ξέρω τί θὰ μπορούσε νά εἶναι αυτό. Ποτὲ δὲ γνώρισα τὴ μητέρα μου, και τὸν πατέρα μου μόνιμο τὸν θυμῶμαι. Αὐτὸς όμως ποτὲ δὲ με θυμήθηκε τόσα χρόνια τώρα, ἴσως δὲν με σκέφθηκε καν. Τὸ παιδί του, τὸ ἴδιο του τὸ αἷμα, ξεχασμένο στην ἀπό-

μερὴ γωνιά που ὁ ἴδιος από ἐγώισμό

ἄς ἔγραφε σὲ κανέναν άλλον τουλάχιστον νά μάθῃ ἂν ὑπάρχω! Τόσοι άνθρωποι πῶνε κ' ἔρχονται άπ' τὴν καινούργια του πατρίδα. Σὲ κανέναν δὲν ἔδωσε μιά πληροφορία, από κανέναν δὲν ζήτησε μιά πληροφορία. Σὰ νά μὴν εἶχα γεννηθῇ. Σὰ νά μὴ μ' ἔφερε στὸν κόσμο ἐκείνη πὺ, ὡπως λένε, άγάπησε τόσο, ὡστε ὁ πρόωρος θάνατός της νά κάμῃ τὴ ζωὴ του συντρίμμι. Τὴν άτυχὴ μητέρα μου...

Στὰ τελευταία λόγια ή τρυφερότητα ήταν έντονα ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό του. Κατόπιν όμως, παίρνοντας πῖλ τὸ ἴδιο σάν και πρὶν λυπημένο ὄφος, συνέχισε:

— Έτσι πέρασαν ὅλ' αυτά τὰ χρόνια, ὡπου πέρσι μαθεύτηκε πὼς ὁ πατέρας μου πέθανε στὴν ξενιτιά. Δὲν τὸν ἐκλάψα γιατί δὲν μοῦ ἔλειψε. Κάθηκε όμως κ' ή στερνὴ μου ἐλπίδα κ' ἔτσι ή ζωὴ μου ἔμεινε έντελῶς ἄδεια, χωρίς νόημα, χωρίς ἰδανικά.

— Νίκο μου..., θέλησε νά τὸν παρηγορήσῃ ὁ Δημήτρης, αλλά ή συγκίνησή δὲν τὸν άφῃσε νά προχωρήσῃ.

— Σοῦ εἶπα τὸν ένα άπ' τοὺς λόγους που δηλητηριάζουν τὴ ζωὴ μου. Ὑπάρχει όμως και άλλος. Όπως ξέρεις, φεύγοντας ὁ πατέρας μου μ' ἐμπιστεύτηκε στὸ συγγενῆ που μ' ἔχει άκόμη κοντά του. Κι αυτό όμως, ὡπως κι ή φυγὴ του με γιόμισε πίκρα, γιατί ὁ κηδεμόνας μου — σοῦ λέω ένα μυστικὸ που σ' ἐξορκίζω ποτὲ νά μὴ βγῇ άπ' τὸ στόμα σου — ήταν πάντα, ἰδίως τὰ πρῶτα χρόνια που ἴμου ἀδύναμος, άπινος και ἐκδικητικός. Τὸ ὅτι δὲν μ' ἐμπόδιζε νά προχωρῶ στὰ γράμματά, πὺ τόσο τ' άγαπούσα, ἔπρεπε νά τὸ πληρώνω με σκληρὴ δουλειά στὰ γήματα του και στὸ σπίτι. Τόσο που ποτὲ δὲν μ' άφῃσε νά κοιτάξω και τὰ δικά μας γήματα, που σιγά-σιγά ρημάχτηκαν από ἐγκατάλειψη και ἀφροντισιά. Έκρυβα άπ' όλους τὸ μαρτυριό μου με τὴν ἐλπίδα πὼς κάποτε ὁ Θεὸς θὰ με λυπόταν και θάστελνε κοντά μου ἐκεῖνον που τόσο ἄσπλαχνα μ' ἐγκατέλειψε. Άλλά πάει κι αυτό. Δὲν μοῦ μένει παρὰ τὸ χάος...

Μὲ τὰ χέρια δεμένα γύρω στὰ γόνατά τους οἱ δυό φίλοι άγνάντευαν στοχαστικά τὴ θάλασσα και ὁ καθένας σκεφτόταν ἐκεῖνον που πρὶν από τόσα χρόνια τὴ διάβηκε γιὰ νά μὴν ξαναγύριση, ὡπου τὰ πρῶτα σκοτάδια τοὺς ὅμισαν ὅτι ήταν καιρός νά πηγαίνουν...

ΠΕΡΑΣΑΝ κάμποσα χρόνια. Ο Νίκος κόντευε νά τελειώσῃ τὸ στρατιωτικὸ — ἔφεδρος ἀνθυπολοχαγός. Μόλις είχε γυρίσει στὸ χωριὸ με ἄδεια, κομψός, γεροδεμένος, με τὰ χαρακτηριστικά του λοκαμένου προσώπου του λιγώτερο θλιμμένα τώρα που είχε αλλάξει περιβάλλον. Ο κηδεμόνας του, κατόικτος από γερατιά, δὲν τὸν ἐνοχλοῦσε πῖα. Ο φίλος του ὁ Δημήτρης δὲν ἔλειπε από τὸ πλάι του. Ένα ἀπόγομα γύριζαν άπ' τὴν άγαπημένη τους θάλασσα σιγοτραγουδώντας. Φτάνοντας στὸ σταθμό που ήταν πὺ ἔξω άπ' τὸ χωριό, εἶδαν νά φτάνῃ τὸ τραῖνο της Ἀθήνας. Κατέβηκαν μερικοὶ ἐπιβάτες και πήραν δρόμο γιὰ τὰ σπίτια τους. Όλοι, ἐκτός από έναν. Αὐτὸς στεκόταν ἀναποφάσιστος με μιά βαλίτσα στὸ χέρι. Ένας ξένος. Τὸν εἶδαν τὰ παιδιά και πῖστεψαν πὼς κάποιος κουρασμένος ἀστὸς ἐρχόταν στὸ χωριὸ τους γιὰ ἀνάπαυση.

Τὸ τραῖνο ἔφυγε κ' οἱ δυό νέοι δρασκελίσαν τὴ γραμμὴ γιὰ νά συνεχίσουν τὸ δρόμο τους. Λίγο πὺ πίσω ἀκολουθοῦσε κι ὁ ξένος. Όταν πλησίαζαν στὸ χωριό, τάχυνε τὸ βῆμα του και τοὺς πρόλαβε. Ἡ πρόθεσή του νά τοὺς ρωτήσῃ κάτι ήταν φανερὴ, γι' αυτό και σταμάτησαν. Εἴχαν ἐμπρὸς τους έναν ψηλό, μεσόκοπο άντρα με γκριζὰ μαλλιά και συμπαθητικὸ πρόσωπο. Θὲς γιατί ὁ Νίκος ήταν ὁ ψηλότερος, θὲς γιατί ή στολή του τὸν ξεχώριζε, δέχτηκε αὐτὸς τὴν ἐρώτησή του ξένου.

— Μὲ συγχωρῆτε, καλὰ μου παιδιά. Θὰ μπορούσατε νά μου πῆτε ἂν ζῇ άκόμη ὁ Κώστας ὁ Καλάμης;

Στὸ ξαναμμένο πρόσωπο τοῦ νέου ζωγραφίστηκε ή ἀπορία. Πὼς μπορούσε ὁ ξένος νά ξέρῃ έναν άπ' τοὺς συγχωριανούς του και μάλιστα τὸν κηδεμόνα του;

— Ναί, ζῇ, ἀπάντησε. Κατὰ σύμπτωσιν εἶμαι συγγενῆς του. Μπορῶ νά σᾶς διευκολύνω σὲ τίποτα;

— Συγγενῆς του, εἶπατε; Ἄν μοῦ ἐπιτρέπετε, πὼς λέγεσθε σῆς;

— Καλάμης, ἀπάντησε. Νίκος Καλάμης. Ἡ βαλίτσα ἔπεσε από τὰ χέρια ἐκεῖνου που τὴν κρατοῦσε. Τὸ πρόσωπό του γλώμιασε ξαφνικά, ενώ τὸ σῶμα του άρχισε νά κινεῖται. Ἄν δὲν τὸν ἔπιανε σφιχτὰ από τὸ μπράτσο ὁ Νίκος, σίγουρα θὰ σωριαζότανε.

— Τί πάθατε, ξένη μου; Μήπως εἶστε άρρωστος;

Έκεῖνος συνῆρθε γρήγορα και με τὸ ἐλεύθερο χέρι του ἔσφιξε τὸ μπράτσο που τὸν συγκρατοῦσε.

— Δὲν εἶναι τίποτα, παιδί μου. Τὸ ταξίδι... ή κόυραση. Έχεις τὴν καλωσύνη νά με ὀδηγήσῃς κοντά στὸν γέρο Καλάμη; Εἶναι παλιὸς γνωστός μου, φιλόδοξος.

Λίγο ἀργότερα, ὁ νεαρὸς ἀξιωματικός κι ὁ ξένος διάβαιναν τὴν ἐξέπορτα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Καλάμη. Φτάνοντας στὸ δωμάτιο τοῦ ἀρρώστου, ὁ Νίκος ἐφώνασε:

— Θεῖε, ένας ξένος, θέλει νά σε ἰδῇ. Ἀργά, φοβισμένα, πλησίασε ὁ ξένος στὸ κρεβάτι τοῦ ἀρρώστου. Κάθισε στὴ διπλανὴ καρέκλα και στήλωσε τὰ μάτια του στὸ πρόσωπο τοῦ κατὰκοιτου γέρου.

— Κώστα! Οἱ λέξεις πνίγηκαν στὸ λαιμό του. Γύρισε στὸ νέο και πιάνοντάς τον άπ' τὸ χέρι τὸν τράβηξε κοντά του σάν νά ζητοῦσε νά πάρῃ θάρρος άπ' τὴ δύναμή του.

— Πὼς ξέρεις τ' ὄνομά μου, ποῖος εἶσαι σῖ; Ρώτησε ὁ ἀρρωστος.

— Δὲν με γνωρίζεις λοιπόν, ξάδερφε; τόσο ἔχω αλλάξει;

— Ένα φάντασμα, τραυλίσε ὁ γέρος. Ἡ μήπως πῖγα κιόλας στὸν άλλον κόσμο;

— Όχι, Κώστα. Εἰμ' ἐγὼ, ὁλοζώντανος. Σηκώθηκε και γυρίζοντας στὸν σατισμένο νέο τὸν άγκάλιασε βουβά, ενώ τὰ δάκρυα βρέχανε τὸ πρόσωπό του.

— Παιδί μου, συγχώρεσέ με. Εἶμαι ένας τιποτένιος!

Ο Νίκος Καλάμης κοιτοῦσε σάν κεραυνόπληκτος. Τὸ συμπέρασμα άπ' τὴ σκηνὴ που ἔχισε λίγο πρὶν ἔβγαине ὁλοκάθαρο. Ἄλλά δὲν μπορούσε νά τὸ πιστέψῃ. Δὲν ἀνασταίνονται οἱ νεκροί. Ο Νίκος γύρισε πρὸς τὸν ἀρρωστο και με φωνὴ που μόλις ἀκούγόταν ρώτησε:

— Θεῖε, τί συμβαίνει; Προσπαθῶ τὸ σὴν ὥρα νά καταλάβω. Ποῖος εἶν' αὐτὸς ὁ άνθρωπος;

Ἄτονῃ ή φωνὴ τοῦ Καλάμη σάν νά βγαине άπ' τὸν τάφο τοῦ ἀπάντησε:

— Εἶν' ὁ ξάδερφός μου ὁ Ἀντρέας... ὁ ξενιτεμένος... ὁ χαμένος... Εἶν' ὁ πατέρας σου!

Πέρασαν 4-5 χρόνια. Ο Ἀντρέας ὁ Καλάμης, πανευτυχῆς τώρα με τὸν μονάκριβό του και τὴν όμορφὴ νύφη του βρίσκονται στὴν Ἀμερικὴ, κοντὰ στις μεγάλες ἐπιχειρήσεις «Ἀντρίου Καλάμη».

Ο Νίκος, ἐξυπνος και δραστήριος ὡπως εἶναι, κάνει θαύματα. Οὔτε γιὰ μιά στιγμή όμως δὲν ἔχασε τις ὑποσχέσεις που ἔδωσε σ' ὅλο τὸ χωριὸ πρὶν νά φύγῃ. Ἡ ἐκκλησία, τὸ σχολεῖο, οἱ δρόμοι, τὰ γεφύρια, ή νεολαία κ' οἱ φτωχοὶ δέχτηκαν πλοῦσια τὴν ὑποστήριξη τῶν Καλάμηδων. Κι ὁ πιστὸς Δημήτρης, ἐτοιμάζει τὰ μπαγάτζια του γιὰ νά πάῃ στὸ φίλο του, πὺ τὸν περιμένει. Δὲν μένει παρὰ νά κρατήσῃ ὁ Νίκος τὴν τελευταία του ὑπόσχεσή: Νά πάρῃ τους δικούς του και νά εγκατασταθοῦν στὸ παραδεισένιο τους χωριό, χαρίζοντας ἔτσι τὴν εὐτυχία στὸς αὐτοὺς τοὺς και στοὺς ἀγαθοὺς συγχωριανούς τους.

ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΕΙΖΕΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ

Ἀγνώστου ἐπωνύμ.
Δημ. Σχολ. Πολυ-
βρύσου ΠρεβέζηςἈγνώστου ἐπωνύμ.
1ου Δημ. Σχολ.
Βούης ἈμυνταίουἙμμ. Σταυρουλάκη
Ἐρμ.της Δημ. Σχολ.
Χάρακα ΚρήτηςΝικ. Καδιανάκης
Ἐρμ.της Δημ. Σχολ.
Χάρακα ΚρήτηςἈγγελ. Κατσιανίκα
Ἐρμ.της Δημ. Σχ. Μετ.
Παπιγκου ΚονίτηςΠαν. Καλογεράκης
4ου Δημ. Σχολ.
Ἡρακλείου ΚρήτηςΓεώρ. Κολομβάκη
Δημ. Σχ. Σιλαβο-
πούλας Σελ. ΧανίωνΕὐγεν. Βαρβαρέσου
Δημ. Σχ. Ἀνδραβί-
δας ΛεγαίνωνΔάφ. Ἀλεμπούπα
Δημ. Σχ. Κάτω Ἀγ.
Ἰωάννου ΠιερίαςΠαρασκ. Σωτηρίου
Δημ. Σχ. Μεσοπο-
τάμου Πρεβέζης

Ἀνεῦρον χρήματα και ἀντικείμενα και τὰ παρέδωσαν εἰς τοὺς δικαιοῦχους.

ΑΜΥΓΔΑΛΙΕΣ

Καλό μου άγεράκι, φύσα στὸ βουνὸ
ν' ανεβάσουν τὰ παιδιὰ τὸ χαρτένιο τους αὐτὸ στὸν οὐρανό.

Φύσα, άγεράκι, στὶς πλαγιές
ὅπου λάμπουν στὸν ἥλιο οἱ μυγδαλιές.

Πόσο καμαρώνουν μέσα στὴν τόλμη τους ντυμένες
οἱ καλὲς άμυγδαλιές μας!

Μὲ τὶς άσπρες τους, τὶς γαλανές ποδιές τους
δὲ μᾶς θυμίζουν τὶς άφρισμένες τὶς άκρογιαλιές μας;

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΕΑΣ

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΤΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

Οἱ δρόμοι ἐπικίνδυνοι

Στὸ ἄλλο τεύχος εἴπαμε τί πρέπει νὰ μαθαίνει
ένα μικρό, γιὰ νὰ μπορῇ μονάχο του νὰ βγαίνει.

Ἄλλ' ὅσο κι ἂν τὸ ἔχετε καλὰ δασκαλεμένο,
κι ὅσο κι ἂν ἔβγαίνει μ' ἑσᾶς κι εἶναι συνηθισμένο,
πάντως, μονάχο γιὰ νὰ βγῇ, — προσεχτικούς σᾶς κάνω —
πρέπει νὰ εἶναι τὸ παιδί ἐπὶ τὰ ἑτῶν κι ἁπάνω.

Στὴν Α' Δημοτικῶν

Ἐπειτα

Γι' αὐτό, καὶ ὅταν στὸ σχολεῖο θάρρῃ ὁ καιρὸς νὰ πάη,
ποὺ θάναι ἐξάχρονο παιδί, πρέπει τὸν πρῶτο χρόνο
ἑσᾶς ἢ ἄλλο συνοδὸ πάντοτε νάχη πλάι.
Ποτέ, ποτέ του μόνο.

Ο ΠΑΠΟΥΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΑΣ

• Η ΜΥΓΑ •

Βλέπεις τὴ μύγα αὐτὴν ἐδῶ; Σὲ μιὰ λακκούβα μπῆκε
καὶ μάζεψε στὴ μύτη της ὅσα μικρόβια βρῆκε.

Κι ἀφοῦ καὶ σ' ἕνα τενεκὲ
τῶν σκουπιδιῶν ἐκρύφτηκε
καὶ μὲ σκουπίδια κᾶν καὶ κᾶν
μπρὸς-πίσω πασαλείφτηκε,
γυρίζει, αὐτὰ ποὺ μάζεψε
ἀλλοῦ γιὰ νὰ τὰ ρίξῃ.
Λοιπὸν, μικρό μου, πρόσεχε
μὴν τύχη καὶ σ' ἀγγίξῃ...

Μπορεῖ ἀπ' τὴ μύγα νὰ σὲ βροῦν κακὰ πολὺ μεγάλα.
Κι αὐτό, παιδί μου, νὰ τὸ πῆς καὶ στὰ παιδάκια τ' ἄλλα.

Η ΓΙΑΓΙΑ

ΕΥΘΥΜΗ ΣΤΗΛΗ

ΤΟΝ ΕΒΑΛΕ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ!

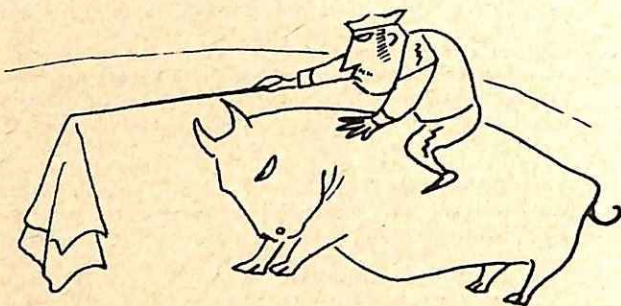
Ἡ κυρία Τσῶρτσιλ ἔκαλεσε κάποτε τὸ μεγάλο
θεατρικὸ συγγραφέα Μπέρναρ Σὼ στὸ σπίτι της γιὰ
φραγτό. Αὐτὸς ἀρνήθηκε: «Δὲν βλέπω κανένα λόγο ν'
ἀπαρνηθῶ τὶς καλὲς μου συνήθειες», τῆς ἔγραψε.

— Οἱ καλὲς σας συνήθειες μοῦ εἶναι άγνωστες.
Ἐλπίζω πάντως νὰ εἶναι καλύτερες ἀπὸ τοὺς τρόπους
σας, τοῦ ἀπάντησε ἡ κυρία Τσῶρτσιλ.

Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ

Σὲ μιὰ δίκη τοῦ 1896 ὁ εἰσαγγελεὺς ἑτερομάτισε
τὴν ἀγόρευσὶν του μ' αὐτὴ τὴ φράση:

— Κύριοι ἑνορκιοι. Παρατηρήσατε καλῶς τὴν φυ-
σιognomία τοῦ κατηγορουμένου. Εἶναι ἕνα κάτοπτρον
εἰς τὸ ὁποῖον ἕκαστος ἐξ ὑμῶν θὰ δυνήθῃ νὰ διακρίνῃ
τὴν μορφήν ἑνὸς κακούργου!

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΤΑΥΡΟΜΑΧΟΣ
Γελιογραφία Σ. ΣΠΑΛΗΝΑΚΗ

ΑΜΕΤΑΠΕΙΣΤΟΣ

Στὰ γραφεῖα μιᾶς ἀνωνόμου εταιρίας ἑνας ὑπάλ-
ληλος ἔρχεται ἀπὸ τὸ ἐργαστάσιο ξαναμμένος.

— Ἄν ὁ διευθυντὴς δὲν ἀνακαλέσει αὐτὸ ποὺ μοῦ
εἶπε προτῆτερα, λέει, θὰ φύγω ὅπωςδήποτε ἀπὸ τὴ
δουλειά.

— Καὶ τί σοῦ εἶπε; Τὸν ρωτοῦν οἱ συνάδελφοί του.

— Μοῦ εἶπε: «ἀπολύεσαι».

Η ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

Ἐνας κακοπληρωτὴς ιδιοκτῆτης αὐτοκινήτου λέει
στὸ σωφὲρ του, ποὺ φθάνει κάπως καθυστερημένος:

— Ἐρεῖς καλά, Γιάννη, πὼς ὁ μισθός σου τρέχει.

— Γι' αὐτό, κύριε, ἀνησυχῶ καὶ χάνω τὸν ὕπνο
μου: φοβάμαι μήπως δὲν μπορέσω νὰ τὸν πιάσω.

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ Ἀννούλα καμαρώνει τὸ καινούργιο λυκόσκυλο
τῆς θείας της. Σὲ μιὰ στιγμή πλησιάζει νὰ τὸ χαϊ-
δέψῃ.

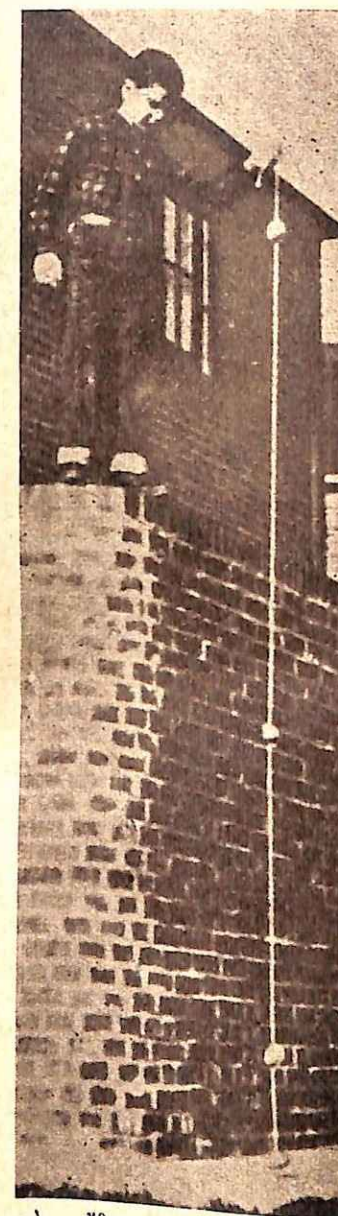
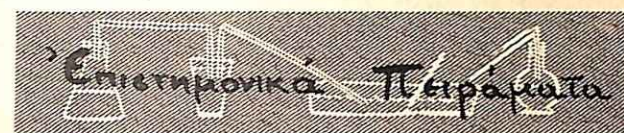
— Μὴν τὸ ἀγγίξῃς, Ἀννούλα, τῆς φωνάζει ἡ θεία
της. Μπορεῖ νὰ σὲ δαγκώσῃ.

— Γιατί;

— Μὰ δὲν σὲ ξαίρει ἀκόμα, παιδί μου.

— Τότε, σύστησέ με, θεία.

Η ΦΥΣΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΤΕ

μιὰ πέτρα νὰ πέφτει
ἀπὸ ἕνα μεγάλο ὕψος.
Πέφτει μὲ σταθερὴ τα-
χύτητα ἢ πέφτει ὁλο-
ένα καὶ πὺρ γρηγορώ-
τερα; Τὰ πειράματα δεί-
χνουν ὅτι μιὰ πέτρα ποὺ
πέφτει θὰ κερδίσῃ ὁλο-
ένα καὶ περισσότερη τα-
χύτητα ἀπὸ τὴ στιγμή
ποὺ ἀφῆθηκε νὰ πέσῃ.

Δοκιμάστε μόνοι σας.
Πάρτε ἕνα σπάγγο τρι-
άμιση μέτρα μακρὸν καὶ
τέσσερες πατάτες μέτρι-
ον μεγέθους. Δέστε μιὰ
πατάτα γερά στὴν κατώ-
τερη ἄκρῃ τοῦ σπάγγου.
Δέστε μιὰν ἄλλη μιὰ-
μιση πιθαμὴ ψηλότερα
ἀπὸ τὴν πρώτη. Τὴν τρί-
τη δέστε τὴν ἕνα μέτρο
ψηλότερα ἀπ' τὴ δεύτε-
ρη καὶ τὴν τελευταία ἐ-
νάμιση μέτρο ψηλότερα
ἀπὸ τὴν τρίτη.

Σταθῆτε τώρα σ' ἕνα
ψηλὸ μέρος καὶ κρατή-
στε τὴν ἄκρῃ τοῦ σπάγ-
γου ἔτσι, ὥστε ἡ τελευ-
ταία πατάτα (πρὸς τὰ
κάτω) ν' ἀπέχῃ ἕνα-δύο
δάκτυλα ἀπὸ τὸ ἔδαφος.
Κατόπιν ἀφήστε ἀπότο-
μα τὸ σπάγγο. Θ' ἀ-
κούσετε τοὺς κρότους
τῆς κάθε πατάτας ποὺ
χτυπάει τὸ ἔδαφος σὲ
ἴσα διαστήματα, μολονό-
τι οἱ πατάτες δὲν εἶχαν

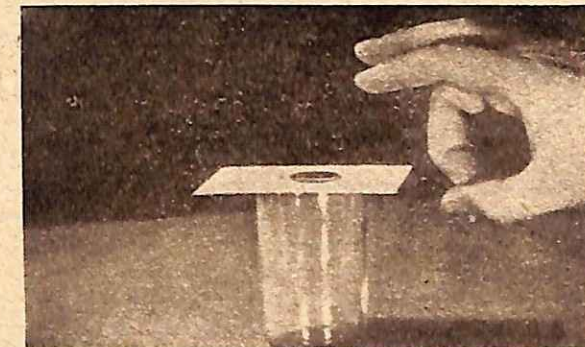
τὴν ἴδια ἀπόσταση μεταξύ τους στὸ σπάγγο.
Ἀποδείξατε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ὅτι ἕνα βάρος
χρειάζεται μόνο διπλάσιο διάστημα γιὰ νὰ πέσῃ ἀπὸ
ὅπως ἕνός μετρον ἀπ' αὐτὸ ποὺ θὰ χρειαζώταν γιὰ νὰ
πέσῃ ἀπὸ ὕψος τριάντα πόγων. Καὶ χρειάζεται μόνο
τριπλάσιο χρόνο γιὰ νὰ πέσῃ ἀπὸ ὕψος τριῶν μέ-
τρων. Αὐτὸ δείχνει ὅτι ἕνα βάρος ποὺ πέφτει κερδί-
ζει διαρκῶς ταχύτητα ἢ — ὅπως λέμε στὴ Φυσικὴ —
πέφτει μὲ ἐπιταχυνομένη ταχύτητα. Ἡ ἐπιτάχυν-
σις αὐτὴ ἔχει κανονικὸ ρυθμό.

ΞΕΡΕΤΕ ὅτι τὰ πράγματα δὲν μποροῦν ν' ἀρ-
χίσουν νὰ κινούνται ἀπὸ μόνα των. Κι ὅταν προσπα-
θῆσετε νὰ τὰ κινήσετε, φαίνεται ὅτι θέλουν νὰ μείνουν

ἐκεῖ ποὺ βρίσκονται. Οἱ ἐπιστήμονες ὀνομάζουν αὐτὴ
τὴν τεμπελιά τῶν πραγμάτων «ἀδράνεια».

ὑποθέστε ὅτι βρίσκεσθε σ' ἕνα αὐτοκίνητο καὶ ὁ
ὁδηγὸς τὸ βάζει ξαφνικὰ μπρός. Πέφτετε ἀπότομα πί-
σω στὸ καθισμά σας, γιατί ἡ ἀδράνεια τοῦ σώματός
σας τὸ κάνει νὰ προσπαθῇ νὰ μείνῃ ὅπου βρίσκεται.

Εἶναι ὅμως ἐξ ἴσου ἀληθινὸ ὅτι ἂν ἕνα πρᾶγμα
βρίσκεται ἤδη σὲ κίνηση, φαίνεται ὅτι θέλει νὰ ἐξα-
κολουθῇ νὰ κινῆται. Ἄν βρίσκεσθε σ' ἕνα αὐτοκίνητο
ποὺ τρέχει καὶ ὁ ὁδηγὸς φρενάρει ἀπότομα, πέφτετε
πρὸς τὰ ἔμπρός, γιατί τὸ σῶμα σας προσπαθεῖ νὰ
ἐξακολουθήσῃ κινούμενο.

Ἐλέγξατε αὐτὲς τὶς ιδέες μ' ἕνα πείραμα. Τοπο-
θετήσατε ἕνα κομμάτι χαρτόνι πάνω σ' ἕνα ποτήρι,
καὶ πάνω στὸ ποτήρι μιὰ δραχμὴ. Κάνοντας τὸ χαρτόνι
νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴ θέση του ὀριζόντια καὶ ὄχι πρὸς τὰ
πάνω, μ' ἕνα ἀπότομο χτύπημα τοῦ δαχτυλοῦ σας,
βλέπετε μὲ ἐκπληξὴ ὅτι ἡ δραχμὴ ἔπεσε στὸ ποτήρι
καὶ δὲν παρακολούθησε τὸ χαρτὶ στὸ πέταγμα του.
Ἡ ἀδράνεια τὴν ἐμπόδισε νὰ πετάξῃ κι αὐτὴ μαζί
μὲ τὸ χαρτί.

ΣΟΦΑΛΟΓΙΑ

- Οἱ ἀρετὲς τοῦ ἀνθρώπου αὐξάνονται μὲ τὴ μάθη-
ση καὶ τὴ μελέτη. **ΣΩΚΡΑΤΗΣ**
- Ἄν εἶσαι φιλομαθής, θὰ γίνῃς καὶ πολυμαθής. **ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ**
- Εὐτυχισμένος ὁποῖος ἔχει μελετήσῃ καὶ μάθει τὴν
ἱστορία. **ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ**
- Ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἡ μάθηση καὶ ἡ ἐκπαί-
δευσις τοὺς κάνουν ἡμερούς. **ΠΛΑΤΩΝ**
- Ἡ μελέτη παρέχει ἕνα εἶδος μαγείας σὲ καθενὶ
ποὺ μᾶς περιβάλλει. **ΜΠΑΛΖΑΚ**
- Μελέτη εἶναι τὸ πᾶν. **ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ**

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΤΟ ΜΑΝΤΕΙΟΝ ΚΑΙ ΑΙ ΑΜΦΙΚΤΙΟΝΙΑΙ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ

Ένα από τα γνωστότερα και σημαντικότερα «κατάλοιπα» της δοξασμένης αρχαίας Έλληνικής εποχής, είναι αναμφιβόλως οι Δελφοί. Στην επιβλητικότερη πλευρά του Παρνασσού, ήταν στημένο το περίφημο και πανσέβαστο για την ειδωλολατρική αρχαιότητα Μαντείο των Δελφών!

Αρχαιότατο ιερό. Πολλούς αιώνες πριν απ' όλα τ' άλλα Μαντεία ιδρυμένο, ήταν αφιερωμένο αρχικά στην λατρεία της Γαίας, της Θέμιδος και του Ποσειδώνος.

Αργότερα την θέση των παλιών αυτών θεών έπληρε η Δήμητρα.

Όταν η μυστηριακή λατρεία της έμονιμοποιήθη στο ιερό της Έλευσίνος, με τις παρεμβάσεις των ισχυρών του καιρού, που σαν θέλημα της Δήμητρος προεβλήθη, οι Δελφοί αφιερώθηκαν στον Ώραϊο και φωτόλουστο νικητή του Πύθωνος, (τόν τριμερή και τρισυπόστατο Απόλλωνα), το θεό της Μουσικής, της Μαντικής και του Φωτός.

Από τότε το Δελφικό ιερό γίνεκε μυστηριακό κέντρο με παγκόσμιο κύρος και μεγάλη έπιβολή και κοινή ήταν η πίστις και παραδοχή, ότι απ' εκεί έξεπορεύετο το Απολλώνιον Φώς!

Η πρώτη Πυθία, κατά την παράδοσι της Μυθολογίας, έλέγετο Κασταλία, κι απ' αυτής το όνομα έπληρε και το δικό της ή πηγή, στα ύδατα της οποίας έγίνοντο οι καθρμοί αυτών που ήρχοντο για χρησμούς.

Τί ακριβώς γινόταν στους Δελφούς κανείς δεν έμαθε ποτέ. Ο μύθος, ο συμβολισμός, ή άλληγορία, κάποια θεία απόρρητα, προστάτευαν πάντα το μεγάλο δελφικό μυστικό. Κανείς ξένος, εκτός από το Ίερατείο και τις Πυθίες, δεν έμπηκε ποτέ στα Αδύτα του Μαντείου!

Εκείνες οι Πυθίες, χρημοδοτούσαν μέσα στον ναό του Απολλώνος, με φύλλα δάφνης στο στόμα, καθιερμένες στον περίφημο «χρυσό ομφάλιο λώρο», που τοποθετημένος ήταν πάνω από μια βαθειά ρωγμή της γης, μέσα απ' την οποία ψυχροί άνεμοι, άνεμοί, και το

σοφό, πανέξυπνο, έμπειρο και διπλωματικώτατο Ίερατείο, μετέδιδε τους χρησμούς της Πυθίας στους προσκυνητές και στους πρέσβεις.

Άσφαεις και διφορούμενοι οι χρησμοί, ήταν δοσμένοι όμως εύφυστα πάντοτε, ώστε και λύσεις, βάσει αυτών, να αναζητούν οι λαμβάνοντες, συνήθως έπωφελείς, και το Μαντείο, να είναι έν πλήρει τάξει.

Η Δελφική μεγαλοσύνη όμως ύψώθηκε στην παγκόσμιο αναγνώρισι και με τις Δελφικές Αμφικτιονίες.

Ο Δελφικός αυτός θεσμός, που τον ενέπνευσαν οι αρχές του ανθρωπισμού και ή ιδέα μιας γενικής συνεννοήσεως και συνεργασίας, ώστε να αποφεύγονται τα δεινά του πολέμου, είναι ο πατήρ όλων των Συνεδρίων και Οργανισμών της Ειρήνης στους τόσους πολλούς αιώνες της κατόπιν ιστορίας.

Η Αμφικτιονία, το όνομα της οποίας είχε τις ρίζες της στον Αμφικτιονα, τον γιό του γενάρχου των Έλλήνων Δευκαλίωνος ή κατ' άλλους σε κάποιον συμβολισμόν, είχε περιλάβει 12 έν όλω λαούς: τους Άχαιούς, Βοιωτούς, Φωκείς, Φθιώτας, Λοκρούς, Μαλιείς, Θεσσαλούς, Ίωνας, Οίταιους, Μάγνητας, Δόλοπας και Περαιβούς, γι' αυτό και ο αριθμός 12 θεωρήθηκε εκτοτε ιερός μαζί με τον 3 και τον 7.

Οι Αντιπρόσωποι των Αμφικτιονιών, οι Ίερομνήμονες όπως έλεγοντο, δυο από κάθε πολιτεία - μέλος, ένας θρησκευτικός και ένας πολιτικός, συνεδρίαζαν δύο φορές τον χρόνο τακτικά και σε έκτακτη κάποτε σύνοδο, αδελφικά και πολιτισμένα και έλυαν εκεί ειρηνικά κάθε πρόβλημά των, υπό την σκέπη του θείου!

Βάσις χρυσή και άμετακίνητη του έργου των Αμφικτιονιών ή αξία που έχουν, υπέρ πάν άλλο, ή ήθικη και ή δικαιοσύνη, ή ειρήνη, και ή έλευθερία, και ή ανθρωπινή υπόστασις και επιδίωξις ή συνεργασία προς το καλόν και την πρόοδον. Και έδωσαν οι Αμφικτιονίες, σπουδαίο ιστορικό μάθημα στην ανθρωπότητα. Έδειξαν πρώτες τα αγαθά, τα σημαντικά και άδιαφιλονίκητα, της συνεργασίας των λαών!

ΣΩΤ. ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΤΟΥ ΟΞΥΓΟΝΟΥ

ΤΡΕΙΣ μεγάλοι άνδρες, που κατάγονταν από τρεις διαφορετικές και μεγάλες χώρες, εργάστηκαν ο καθένας χωριστά, και βοήθησαν στην ανακάλυψη του οξυγόνου.

Οι τρεις αυτοί άνδρες είναι: Ο Σουηδός φαρμακοποιός Σήηλ, ο Άγγλος παπάς Πρίστλεϋ και ο Γάλλος δικηγόρος Λαβουαζιέ. Πιο κάτω θα αναφέρουμε κάθετι ενδιαφέρον από τη ζωή των τριών αυτών ανδρών.

1. Κάρολος Σήηλ (1742-1786). Ο Σήηλ ήταν ένας φτωχός φαρμακοποιός στη Σουηδία. Όλη την ήμερα εργαζόταν στο φαρμακείο και τις ελεύθερες ώρες του τις αφιέρωνε στη μελέτη της Χημείας. Έγινε από πολλά πειράματα, ανακάλυψε ότι ο αέρας αποτελείται από δύο αέρια. Παρατήρησε ότι τα σώματα μέσα στο ένα αέριο εκάινονταν με ζωηρή φλόγα, ενώ στο άλλο δεν καίγονταν. Τό πρώτο αέριο το ονόμασε πυρογόνο αέρα και το δεύτερο άκαθαρτον αέρα.

Ο Σήηλ έκαμε τα πειράματα με τα όποια ανακάλυψε το οξυγόνο το 1770-1773, αλλά ο Πρίστλεϋ, έπειδή έδημοσίευσε τ' αποτελέσματα των πειραμάτων του, θεωρείται ότι πρώτος αυτός το ανακάλυψε.

2. Ίωσήφ Πρίστλεϋ (1733-1804). Ο Πρίστλεϋ γεννήθηκε κοντά στο Λήντς της Άγγλιας. Ο πατέρας του ήταν πλούσιος, αλλά μια φιλόδοξη θεία του τον υιοθέτησε και τον έστειλε να σπουδάσει στη Θεολογική Σχολή. Σε ήλικία 20 ετών χειροτονήθηκε παπάς. Ήταν ένας ώραιος ύψηλός νέος με γαλανούς οφθαλμούς και με την καλωσύνη ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του. Στα περισσότερα γεύματά του έτρωγε χόρτα, που τα προτιμούσε από το κρέας. Η μοναδική διασκέδαση γι' αυτόν ήταν τα πειράματα της Χημείας. Την 1ην Αύγουστου 1774 ο Πρίστλεϋ συνέλαβε με φακό τις ήλιακές ακτίνες και τις έριξε πάνω σε μια κόκκινη ουσία που λέγεται οξείδιο του υδραργύρου. Σε λίγο είδε ότι αυτό το σώμα άρχισε με τη θέρμανση να μετατρέπεται σε υδράργυρο και ταυτόχρονα από τη δοκιμαστική φιάλη να βγαίνει ένα άγνωστο αέριο. Για το σημαντικό αυτό πείραμα έγραψε τα εξής: «Εκείνο το όποιο μου έκαμεν εντύπωσιν ήτο ότι το κηρίον εκάιετο εντός του αερίου τούτου μετά λαμπράς φλογός, ότι ένας ποντικός ήδύνατο να ζήση εντός αυτού επί χρονικόν διάστημα κατά δύο φορές μεγαλύτερον του εις ίδιον όγκον κοινού αέρος και ότι αι καύσιμοι ουσίαι εκάινοντο εντός αυτού μετά μεγαλύτερας εύκολίας και λαμπρότητος, παρά εις τον αέρα». Όταν εισέπνευσε το αέριο που ανακάλυψε αισθάνθηκε τόσο καλά, ώστε άρχισε να το συνιστά για ιατρικές χρήσεις. Αυτός ο άκαθαρτος αήρ ίσως να χρησιμοποιήται εύρως μίαν ήμεραν, έλεγεν, αλλά προς το παρόν μόνον δύο ποντικοί και εγώ είχομεν το προνόμιον να τον εισπνεύσωμεν».

Τό νέον αέριον, που ανακάλυψε το ονόμασε άποφλογιστικόν αέρα, γιατί, κατά τη γνώμη του, ήταν αέρας χωρίς «φλογιστόν». Έτσι ο Πρίστλεϋ δεν κατάλαβε ότι είχε ανακάλυψει το Οξυγόνο.

Ο Πρίστλεϋ στο τέλος της ζωής του υπήρξε άτυχος. Έδειξε ενδιαφέρον για τη Γαλλική επανάσταση κι αυτό εξόργισε τους συμπατριώτες του. Στις 14 Ιουνίου 1791, επέτειο αλώσεως της Βασιλίδας, ένας όχλος κυριευμένος από πολιτικά πάθη, έληλάτησε το σπίτι του και εκάψε τα υπάρχοντά του. Ο Πρίστλεϋ κατόρθωσε να σωθή μεταμφιεσμένος. Δεν επέστρεψε ξανά στο σπίτι του, καίτοι ή Κυβέρνηση τιμώρησε άυστηρά τους κακοποιούς. Εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Αμερική, όπου έζησε μέχρι το θάνατό του.

3. Άντωνιος Λαβουαζιέ (1743-1794). Ο Λαβουαζιέ ήταν κατά 10 χρόνια νεώτερος από τον Πρίστλεϋ. Ήταν πανέξυπνος και οι πλούσιοι γονείς του του έδωσαν όλα τα μέσα για να σπουδάσει νομικά. Σε ήλικία 21 ετών ήταν δικηγόρος. Οι συγγενείς του έπίστευαν πως θα γινόταν ένας άριστος νομοθέτης. Και πραγματικά έγινε νομοθέτης μεγάλος, αλλά οι νόμοι τούς όποιους διέτυπωσε είναι οι βασικοί νόμοι της Χημείας.

Ο Λαβουαζιέ άλλαξε από μια ήμερα που παρενέβη σε μια διάλεξη περί Χημείας. Έγκριτέλανε άμέσως τα νομικά και έπεδόθηκε με ζήλο σε χημικές έρευνες.

Τό 1771 παντρεύτηκε την δεκαεπτάχρονη Μαρία Πώλζ. Ο γάμος των υπήρξε κομμικό γεγονός, γιατί και οι δύο νέοι ανήκαν σε άριστοκρατικές οικογένειες. Ο πατέρας του Λαβουαζιέ χάρισε στους νεονύμφους ως δώρον 14.000 λίρες και της Μαρίας Πώλζ 4.000 λίρες. Τό ζεύγος Λαβουαζιέ εγκατέστησε εργαστήριο χημείας σ' ένα δωμάτιο του σπιτιού των, όπου εργάζονταν μέρα-νύχτα. Η Μαρία Πώλζ βοηθούσε τον άνδρα της στα πειράματά του. Έσχεδιάζε τις συσκευές και κατέγραφε τ' αποτελέσματα των πειραμάτων του.

Σ' ένα γεύμα που έδωσαν στο σπίτι τους, προσκάλεσαν και τον Πρίστλεϋ που έτυχε να βρίσκεται στο Παρίσι, κι αυτός περιέγραψε το πείραμα με το όποιο ανακάλυψε το οξυγόνο. Ο Λαβουαζιέ άμέσως κατάλαβε ότι ο Πρίστλεϋ είχε άπομονώσει από τον αέρα ένα αέριο που συντελεί στην καύση. Με τη νέα αυτή ιδέα εργάστηκε ένα χρόνο. Επένδυσε κι εξέτελεσε μια σειρά πειραμάτων, τα όποια του επέτρεψαν να αναγγείλη ότι είχε ανακάλυψει ένα νέο αέριο, που το ονόμασε οξυγόνο, γιατί μερικώς ενώσεις άπλών σωμάτων μ' αυτό παράγουν οξείδια, τα όποια ένούμενα με το νερό δίδουν οξέα.

Η ανακάλυψη του Λαβουαζιέ και ή διατύπωση της θεωρίας του «Περί καύσεως» κατέρριψαν τη μέχρι τότε παραδεκτή θεωρία περί «φλογιστού αερίου».

Ο Λαβουαζιέ είχε πρόωρο και λυπηρό τέλος εξ αίτίας του επαγγέλματός του: Ήταν Άγρότης Στρατηγός, έπληρωνε δηλ. στο βασιλιά ένα ποσό κ' είχε τό δικαίωμα να εισπράττη φόρους από τους κατοίκους της περιοχής του. Ήταν τότε εποχή κατά την όποιαν οι φτωχοί υπέφεραν πολύ. Αυτό τό επάγγελμα τον έκαμε μισητό στο λαό, καίτοι ήταν καλός και εύγενικός.

Όταν οι συμπατριώτες του επανεστάτησαν εναντίον του τυραννικού βασιλιά και

των άριστοκρατών, ο Λαβουαζιέ συνελήφθηκε και φυλακίσθηκε μαζί με άλλους Άγρότες-Στρατηγούς. Αν και άθώος, καταδικάστηκε σε θάνατο. Ο δικαστής που ανάγγειλε την καταδίκη του, έπλε: «Η Δημοκρατία δεν έχει ανάγκη έπιστημόνων!» Έδέχθη καρτερικά την άπόφαση κ' έβράδισε με αξιοπρέπεια προς την λαιμητόμο.

Με τον πρόωρο αυτό θάνατο ή ανθρωπότητα έχασε ένα σπουδαίο επιστήμονα, το όποιο τό έργον άνοιξε πλατείς δρόμους στη Χημεία και επηρεάζει και ήμερα τη ζωή μας.

ΑΝΔΡ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Διδάσκαλος

Ο ΚΟΥΛΟΥΡΑΣ

— Κουλούρια... Φρέσκα κουλούρια, ό κουλουράς...

Νά μια συχνή φωνή μέσα στην παγωνιά. Είναι ή χαρακτηριστική φωνή του κουλουρά μας. Αλλά μη νομίσσετε ότι είναι κάνας άνδρας σοβαρός, ξερακιανός και συνθησιμένος στο κρύο του άσπρομάλλη χειμώνα. Είναι ένα παιδί 9-10 χρόνων λεπτοκαμωμένο, με παληά ρούχα, και μια δυνατή και ζωηρή φωνούλα. Είναι όρφανό το καημένο κι αγωνίζεται σκληρά στη ζωή. Πλησιάζει έναν-έναν διαβάτη ζητώντας του να πάρη ένα κουλούρι από τό φτωχό του πανεράκι. Όμως ποτέ δεν λέει ότι είναι όρφανό, γιατί αισθάνεται μέσα του μια μεγάλη υπερηφάνεια που, αν και είναι μικρός ακόμα, μπορεί να βγάλει λίγα λεφτά για να συντηρή τό έν αυτό του και την άσθενική μονούλα του. Με τις λίγες δραχμούλες που κερδίζει πηγαίνει κι αγοράζει ψωμάκι, λίγο τυράκι, λίγες έλίτσες και άλλα μικροψώνια κ' ύστερα τρέχει χαρούμενος να φάη με την καλόκαρδη μονούλα του ένα φτωχικό, πολύ φτωχικό δείπνο.

Και έτσι μπορεί να περάση όλη του τη ζωή, φτωχική και χωρίς κανένα αξίωμα. Μόνο αν ο εύσπλαχνος Θεός θελήση να άπλώση τό χέρι Του και να τον βοηθήση θ' αλλάξει ή ζωή του μικρού αυτού βιοπαλαιστή. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Σ. ΖΕΡΒΕΑΣ
Δημ. Σχολ. Νικαίας Πειραιώς

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

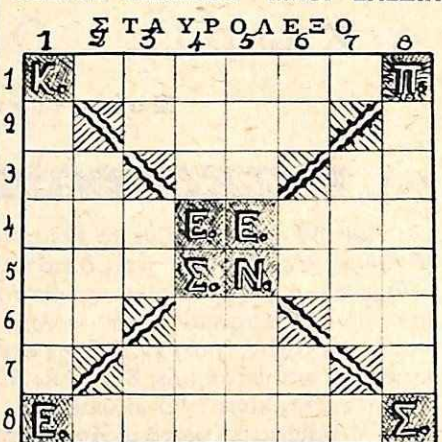
Μικρά παιδάκια, απ' την ψυχή λένε στον Πλάστη μια προσευχή: Γλυκέ Πατέρα γής κι ούρανού, Σὺ φώτισέ μας ψυχή και νοῦ.

ΝΙΚ. ΧΡΟΝΗΣ

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Είς τό τεύχος Όκτωβρίου, σελ. 18 (Δράσις ομάδων) τό Δημ. Σχολείον Κλεισσορείας έγινεν έκ τυπογραφικού λάθους Κλεισούρας.

ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΜΑΘ. ΣΧΕΔΙΑ

ΚΑΘΕΤΩΣ ΚΑΙ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ :

1. Μία των ήπειρων.
2. Άδελφός του Μωυσέως (χωρίς τελικό).
3. Μουσική νότα — Ερωτηματική άντανανμία — έν, εις, κατά (Άγγλ.).
4. Η τελευταία συλλαβή γνωστού από την Παλαιά Διαθήκη όρους — Συμπερασματικός σύνδεσμος.
5. Ούράνιον τόξον (χωρίς τελικών) — τρία όμοια σύμφωνα.
6. Νήσος των Κυκλάδων — ...πώς; — Υποθετικό.
7. Αρχαίο όχημα.
8. Δοχείον νερού (δημοτ.)

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Α'.

Τί είναι κείνο που πολλοί τό ζητούν, όλοι τό δίνουν, αλλά σπάνια γίνεται δεκτό;

Β'.

Τί είναι αυτό που καίει χωρίς να είναι ζεστό;

ΚΑΤΙΝΑ Α. ΚΑΣΝΕΣΤΗ
Γυμν. Κρανιδίου

*

Όλόκληρο με πίνεις, άκέφαλο με ψήνεις.

ΘΕΟΦ. ΓΥΡΙΧΙΔΗΣ
Γυμν. Γιαννιτσών

Η ΓΙΓΙΑ ΜΟΥ

ΣΑΒ. ΣΟΦΙΑΝΙΔΗΣ
Γ' τάξ. Οίκον. Γυμν. Θεονίκης.

Χωρίς Οικογένεια

Μυθιστόρημα - Τόμος Γ'

(4) Ξηρή Λίμνη της Γενεύης

Λοιπόν ακολουθούμε το Ροδανό προς τ' άπάνω. Φτάνουμε στη Σαισέλ, πού ο ποταμός τη χωρίζει σε δυό, και μιά γέφυρα κρεμαστή από πάνω του ένώνει τα δυό αυτά τμήματα της πόλης. Σε λίγο ανεβαίνομε στις όχθες, όπόταν... ώ, τί έκπληξη! Πέρα, μακριά μου φαίνεται πώς διακρίνω τον «Κύκνο»!

— Αύτός είναι! 'Ο «Κύκνος»!

— Αλήθεια; με ρωτά με άνυπομονησία ο Ματτίας.

Τρέχουμε να τον πλησιάσωμε. Ναί, είναι αυτός! Κι όμως φαίνεται σά να τον έχουν εγκαταλείψει. 'Η άνυπομονησία μας έχει φτάσει στο κατακόρυφο. Μά δεν απέχομε πιά πολύ. Κουράγιο λοιπόν. Έμπρός. Λίγο ακόμα και θάμαστε κοντά του.

Φτάσαμε!

Ω, πόση συγκίνηση ένιωσα πλάι στον αγαπητό, το λατρευτό μου «Κύκνο», το πλοίο όπου πριν από τόσον καιρό πέρασα τις άξέχαστες εκείνες μέρες, κοντά στη μητέρα μου και τον άδελφό μου, πού τότε τους ένόμιζα ξένους... Ναί, ξένους. Κι όμως τους αγάπησα από την πρώτη στιγμή, κι από τότε δεν έπαφα να τους θυμάμαι και να τους σκέπτομαι! Μά ή συγκίνησή μου άμέσως μεταβλήθηκε σε άγωνία. 'Ο «Κύκνος», όπως τό είχα ύποπτευθῆ κι από μακριά, ήταν έρημος. Τον είχαν δέσει σ' ένα μικρό κόλπο της άκρογιαλιάς και τα πορτοπαράθυρά του ήταν όλα κλειστά. 'Η βεράντα δεν είχε ούτ' ένα λουλούδι.

— Τί άραγε να τρέχη λοιπόν; ψιθύρισα στο Ματτία. Μήπως έπαθε τίποτα ο 'Αρθούρος;

— Σώπα, καμμένε. Μην τό λες αυτό, μου άποκρίθηκε ο καλός μου φίλος, προσπαθώντας μάταια να κρύψη την άνησυχία του.

— Και δε βλέπω και κανένα έδω κοντά, είπα, για να τον ρωτήσωμε και να μάθωμε...

— Α, να ένας πού έρχεται, είπε ξαφνικά ο Ματτίας. Πάμε.

Και μπρός έκείνος, πίσω γώ, τρέσαμε προς τον άνθρωπο πού πλησίαζε. Για καλή μας τύχη ήταν έκείνος πού μ'αυς χρειαζόταν. Με την πρώτη έρώτηση πού του έκανα, άπάντησε άμέσως:

— Την κυρία Μίλλιγκαν δεν ξέρω; Μά εγώ είμαι ο φύλακας του «Κύκνου». Όταν έφυγε με τό άρρωστο παιδί της, μ' άφησε έδω να φυλάω τό πλοίο ώσπου να ξαναγυρίσουν.

Έδω ο Ματτίας με πρόλαβε:

— Και πώς ήταν τό παιδί της; ρώτησε άμέσως.

Περπατούσε καθόλου;

— Πώς. Και περπατούσε σιγά-σιγά και μιλούσε και τραγουδούσε...

— Δόξα σοι ο Θεός! φωνάξαμε κι οί δυό μαζί κι άγκαλιαστήκαμε από τη χαρά μας και φιληθήκαμε.

— Και πού είναι τώρα αυτή ή κυρία; ρωτάω τό φύλακα.

— Τώρα είναι στην Έλβετία, μου άποκρίνεται. Άφησε έδω τό πλοίο της, γιατί δεν μπορούσε να προχωρήσει στο Ροδανό πιά πάνω. 'Η κυρία με τό παιδάκι και μιάν ύπηρέτρια έφυγαν με άμάξι. Οί άλλοι ύπηρέτες πήραν ένα φορτηγό λεωφορείο και τους άκολουθήσαν με τις άποσκευές.

— Και πότε θα γυρίσουν, ξέρεις;

— Τό φθινόπωρο, μου είπαν. Θα πάρουν πάλι τον «Κύκνο» και θα κατεβούν τό Ροδανό έως τη θάλασσα, για να περάσουν τό χειμώνα στα μεσημβρινά.

— Α, ωραία. Και τώρα τό καλοκαίρι, τον ξαναρωτώ, μήπως είπε σε ποιά πόλη θα μείνη ή κυρία Μίλλιγκαν;

— Όπως είπε, πήγαινε να νοικιάσει ένα σπίτι στην όχθη της λίμνης της Γενεύης, κοντά στο Βεβαί. Έκεί θα παραθερίσει.

— Ε, είναι περιττό βέβαια να σ'αυς πω, αγαπητοί άναγνώστες, πώς δεν άργοπορήσαμε ούτε στιγμή.

— Δρόμο για τό Βεβαί, λοιπόν, είπα.

Τώρα ο «Κύκνος» δεν τρέχει πιά. Κι άφου ή μητερούλα μου κι ο 'Αρθούρος θα παραθερίσουν εκεί, κοντά στο Βεβαί, θα τους βρούμε.

— Μά και βέβαια, Ρεμύ μου, είπε ο Ματτίας. Φτάνει να ψάξωμε.

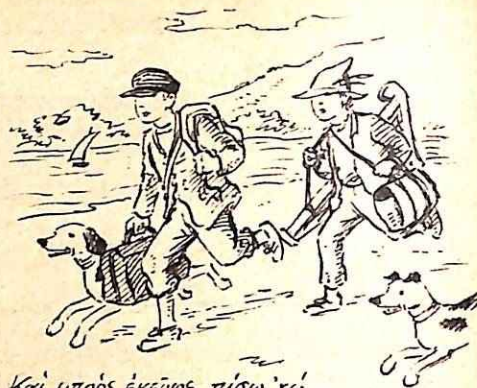
Κι άφου φύγαμε άπ' τό Σαισέλ, ύστερα από λίγες μέρες, ρωτώντας όπως πάντα τους διαβάτες φτάνομε στα περίχωρα του Βεβαί. Έκεί αρχίζομε να ψάχνωμε χτυπώντας μιά-μιά όλες τις πόρτες των ωραίων εκείνων σπιτιών, πού άπ' τη γαλάζια λίμνη άπλώνονται στις γραφικές καταπράσινες πλαγιές του βουνού. Σε ποιάν άραγε άπ' όλες αυτές τις όνειρεμένες βίλες κατοικεί ή μητέρα μου με τον άδελφό μου; Άλλίμονο όμως... Δεν τους βρίσκομε σε καμμιάν άπ' αυτές. Και προχωρούμε. 'Ωσπου τέλος φτάνομε και στο Βεβαί.

— Ε, έδω θα τους βρούμε χωρίς άλλο, είπαμε.

Κι έπρεπε πραγματικά να τους βρούμε πιά, γιατί αυτές τις τελευταίες μέρες δεν κάναμε άλλο παρά να τρέχωμε, κι έτσι είχαμε παρατήρει όλότελα και τις παραστάσεις και τρώγαμε από τα έτοιμα. Άπό τα έτοιμα δηλαδή ύπολείμματα των φτωχών εισπράξεών μας, πού τώρα είχαν κατεβεί στο θλιβερό ποσό των τεσσάρων δεκαρών....

ΔΙΑΣΚΕΥΗ Β.

(Συνεχίζεται)

Χτυπώντας όλες τις πόρτες.

Ο φύλακας του «Κύκνου».

'Η Πρωτοχρονιά του Μπίλη

Στίχοι, σκίτσα Α. Β.

Παραμονή Πρωτοχρονιάς! Κι ο φίλος μας ο Μπίλης, ντυμένος 'Αι-Βασίλης, καβάλλα σ' ένα πόρναλο πετ' για να προφτάση δώρα σε κάμποσα φτωχά παιδάκια να μοιράση.

Τ'αυτε ψονίσει από προχθές μαζί με τη μαμά του: Ρούχα ξεστά, λογιών-λογιών παιχνίδια — τί χαρά του! — ζωάκια, κοκκίλες όμορφες, τσολιάδες, άρλεκίνους, και παραμύθια ένα σωρό και κουραμπιέδες φίνους.

Και όλα αυτά τα δώρα σαν μιά φρουρά τιμητική μαζί του τρέχουν τώρα!

Μά την οθράνια αυτή πομπή την είδε στ' όνειρό του. Και τό πρωί σαν ξύπνησε, βλέπει τον πόρναλό του μικρό, παιχνίδι τοσοδά, κι όλόγυρα όλα τ' άλλα πού τον ακολουθούσανε στον ύπνο του τρεχάλα!

Και στη στιγμή σηκώνεται, σε δυό σακιά τ'α βάζει και στα φτωχά της γειτονιάς άμέσως τ'α μοιράζει.

Ε, και να τ'αβλεπες λοιπόν έκείνα τα παιδάκια πόσες χαρές έκάνανε με τούτα τα δωράκια!

Κι όλόχαρος ο Μπίλης πιά στο σπίτι του γυρίζει και ο παπούς του: «Έδγε σου!» γλυκά του ψιθυρίζει. «'Η μεγαλύτερη χαρά πού στη ζωή γνωρίζομε είν' ή χαρά πού νιώθομε όταν χαρά χαρίζομε!»

Έχουμε τὰ καλλίτερα παιδικὰ βιβλία γραμμένα ἀπὸ τοὺς καλλίτεροὺς συγγραφεῖς καὶ πλούσια εἰκονογραφημένα ἀπὸ τοὺς καλλίτεροὺς ζωγράφους. Τὰ βιβλία στέλονται στὴν τιμὴ τοῦ καταλόγου μας ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν.

1) ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΝΕΩΝ

Πολυτελής Σειρά. 43 διάφορα βιβλία. Γιά παιδιά 8—16 ἐτῶν. Τιμαὶ ἀπὸ δρχ. 35 καὶ ἄνω.

2) ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΟΥΔΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ἡ πασίγνωστη πολυτελής σειρά μας. 33 βιβλία. Γιά παιδιά 9—15 ἐτῶν. Τιμαὶ ἀπὸ δρχ. 40 καὶ ἄνω.

3) «ΤΑ ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΜΟΥ ΒΙΒΛΙΑ»

Διεύθυνσις: ΑΛΚΗ Κ. ΤΡΟΠΑΙΑΤΗ
Σειρά βιβλίων Ἑλλήνων Συγγραφέων. 30 βιβλία. Γιά παιδιά 8—14 ἐτῶν. Τιμαὶ ἀπὸ δρχ. 25 καὶ ἄνω.

4) ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΜΕΤΑΞΕ

ΧΙΛΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΣΕ ΔΥΟ ΤΟΜΟΥΣ
Οἱ βιογραφίες ὅλων τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, Ἑλλήνων καὶ ξένων. Χρήσιμο γιά κάθε ἡλικία.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΝΑ ΣΤΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

365 ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ — ΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΕ ΗΜΕΡΑ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

Συμπληρωμένη καὶ βελτιωμένη. Νέα πολυτελής ἐκδόσις. Καλύπτει ὅλους τοὺς τομεῖς τῶν παιδικῶν ποιημάτων.

ΑΚΟΥΣΕ ΜΕ... ΜΑΡΙΑ ΜΟΥ

Χαριτωμένες ἱστορίες γιά παιδιά τῆς προσχολικῆς ἡλικίας.

ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΙΑ ΛΕΝΑ

Ἀνθολογία ἀπὸ τίς ὁραϊότερες ἱστορίες τῆς θείας Λένας.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΝΑ ΣΑΣ ΓΡΑΦΕΙ

Μιά σειρά ἀπὸ ἐπιστολὲς μὲ ἐνδιαφέροντα θέματα.

5) «ΤΑ ΚΑΛΑ ΒΙΒΛΙΑ»

Σειρά διαλεκτῶν βιβλίων Ἑλλήνων καὶ ξένων συγγραφέων. Ἐξεδότησαν 43 βιβλία. Γιά παιδιά ἡλικίας 8—14 ἐτῶν. Τιμαὶ ἀπὸ δρχ. 25 καὶ ἄνω.

6) ΙΔΕΩΔΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

32 ἐγκυκλοπαιδικὰ βιβλία. Γιά παιδιά 10—18 ἐτῶν. Τιμὴ δρχ. 35 τὸ καθένα

7) ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ ΩΡΕΣ

Διεύθυνσις: Γ. Σ. ΒΛΕΣΣΑ

Σειρά 10 βιβλίων Ἑλλήνων καὶ ξένων συγγραφέων. Γιά παιδιά 8—14 ἐτῶν. Τιμαὶ ἀπὸ δρχ. 25 καὶ ἄνω.

8) «ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΑ» (ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ)

20 ὁραῖα βιβλία ὁγκώδη, σὲ μεγάλο σχῆμα μὲ κλασσικὰ παραμύθια τῶν Ἀντερσεν, Γκρίμ κλπ. ἢ μὲ διηγήματα ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τῆς παγκόσμιας λογοτεχνίας. Τιμὴ ἀπὸ δρχ. 25 ἕως 30. Γιά παιδιά ἀπὸ 6—12 ἐτῶν.

9. ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΘΡΥΛΟΙ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ (ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ)

Μιά σειρά ἐκλεκτῶν βιβλίων ἀπὸ ἀφηγήματα καὶ θρύλλους ἀπ' ὅλον τὸν κόσμον κατὰλληλα γιά ὅλες τίς ἡλικίες.

10. ΜΙΚΡΗ ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ (ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ)

Τὰ κλασσικὰ ἔργα κατὰλληλα γιά μικρότερα παιδιά

11) ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΣΤΕΛ. ΣΠΕΡΑΝΤΖΑ

1) «Μικρὲς φωνές» Ποιήματα γιά μικρὰ παιδιά μὲ πολυχρώμες εἰκόνες. Δρχ. 30.

2) «Ὁμορφοὶ κόσμοι» Ποιήματα γιά μεγάλα παιδιά μὲ πλούσια εἰκονογράφηση. Δρχ. 45.

12) ΧΡΥΣΑ ΒΙΒΛΙΑ

34 βιβλία. Μὲ τὰ γνωστὰ κλασσικὰ παραμύθια τῶν Γκρίμ, Ἀντερσεν κλπ. μὲ πολυχρώμες εἰκόνες. Γιά παιδιά 5—8 ἐτῶν. Τιμὴ δρχ. 20 — 25 τὸ καθένα.

13) ΒΙΒΛΙΑ ΘΑΥΜΑ

32 βιβλία μὲ ἱστοριούλες καὶ παραμύθια μὲ πολυχρώμες εἰκόνες. Γιά παιδιά 4 — 8 ἐτῶν. Τιμὴ δρχ. 14 τὸ καθένα.

14) 70 ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΟΛΥΧΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μὲ ὁραῖες εἰκόνες. Γιά παιδιά ἀπὸ 4 — 10 ἐτῶν σὲ σχῆμα μεγάλο ἢ μικρὸ μὲ πᾶμφθηνες τιμὲς ἀπὸ 5 — 10 δρχ. τὸ καθένα. Στὶς παρακάτω ὁκτὼ σειρές:

α) Βιβλία «τηλεόρασις» (διηγήματα-ἱστοριούλες).

β) Τὰ κουκλάκια μας (χαρτοκοπτική). Καὶ ἐπὶ πλέον ἓνα διηγημα.

γ) Τὰ ὁμορφα βιβλία (διηγήματα-ἱστοριούλες).

δ) Τὰ μεγάλα μου παραμύθια (τὰ γνωστὰ Κλασσικὰ παραμύθια).

ε) Βιβλία ζωγραφικῆς (ζωγραφική).

στ) Μικρὴ βιβλιοθήκη (ἱστοριούλες).

ζ) Εἰκονογραφημένα αἰνίγματα (αἰνίγματα καὶ παζλὶντὶα μὲ εἰκόνες).

η) Μικρά, Μεσαῖα καὶ Μεγάλα Πολυχρώμα (ἱστοριούλες, παραμυθία, ποιηματαχία).

15) ΒΙΒΛΙΑ-ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

6 βιβλία-Παιχνίδια γιά παιδιά 4-6 ἐτῶν. Τιμὴ δρχ. 20 τὸ καθένα.

16) ΦΥΣΙΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

30 Ἑγκυκλοπαιδικὰ βιβλιάρια πολυχρώμα εἰκονογραφημένα. Τιμὴ δρχ. 8-10 τὸ καθένα.

★

Γιά μεγάλους καὶ μικροὺς συνιστῶμεν ἰδιαίτερα τίς δύο παρακάτω βιβλιοθήκες μας :

1ον ΓΝΩΡΙΣΑΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σειρά πολυτελῶν Τουριστικῶν Λευκωμάτων. 23 διάφορα βιβλία σὲ μεγάλο σχῆμα γιά τοὺς διαφόρους ἀρχαιολογικοὺς καὶ τουριστικοὺς τόπους μας. Κυκλοφοροῦν σὲ 4 διαφορετικὲς γλώσσες. Τιμὴ δρχ 45 τὸ καθένα. Ἐκτύπωσις Βαθυτιπία.

2ον ΕΚΛΑΪΚΕΥΜΕΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Πολυτελεῖς ἐκδόσεις. 22 ὁγκώδεις τόμοι ποὺ ἐκλαϊκεύουν τὴν ἐπιστήμην στοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς. Κάθε βιβλίο διαπραγματεύεται ἀνεξάρτητο θέμα.

Ζητήστε ἀπὸ τὴν «ΑΤΛΑΝΤΙΔΑ» — Κοραή 8 — Τηλ. 222-846

ΤΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΝΕΟ ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΜΑΣ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΑΣ ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

